

Ekonomi- och verksamhetsplan med budget för 2026–2028 Lunds kommun

LUNDS
KOMMUN

Innehållsförteckning

Kommunstyrelsens ordförande har ordet.....	3
Sammanfattning av ekonomi- och verksamhetsplan.....	5
Inriktning 2026-2028.....	6
Kommunfullmäktiges mål för mandatperioden	6
Verksamheternas inriktning, grunduppdrag och ekonomiska ramar	11
Särskilda uppdrag	39
Sammanställning av nämndernas drift- och investeringsramar	44
Ägardirektiv och investeringsnivåer för Lunds Rådhus AB och bolagen i koncernen	46
Förutsättningar för ekonomi- och verksamhetsplan	54
Så styrs Lund	54
Lunds kommuns vision	59
God ekonomisk hushållning	60
Kommunövergripande styrning genom styrande dokument.....	64
Sammanhållet arbete för en effektiv och funktionell tjänstepersonsorganisation	69
Ekonomiska förutsättningar för Lunds kommun.....	70
Planeringsförutsättningar utifrån strategiprocessen	81
Ekonomisk beskrivning av ekonomi- och verksamhetsplan.....	82
Fem år i sammandrag	82
Resultatbudget	83
Finansieringsbudget	85
Noter resultatbudget.....	86
Finansförvaltning	88
Pensionsförvaltning	89

Bilagor

Bilaga 1: Nya lagar och förordningar

Bilaga 2: Förändrings-specifikation av driftramar

Foto framsida: Fredrik Åkerberg

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

I Lund skapas framtiden varje dag. Och den framtid som nu skapas är ljusare än på länge. Det märks på flera sätt. Lund sticker ut positivt inom flera områden vid en jämförelse med andra kommuner runt om i landet. Som i det senaste Hemtjänstindex placerar sig Lunds kommun bäst av alla kommuner i Skåne och på en åttondeplats i Sverige. Vi är näst bäst av Sveriges stora kommuner vad gäller ledtider i byggprocessen enligt det senaste ledtidsindex, vilket är en nyckel till det höga bostadsbyggandet. Lund är fortsatt en av Sveriges tryggaste kommuner med ett trygghetsindex bland de lägsta i landet.

Men det finns fortfarande utvecklingspotential och mer att göra. Genom ett medvetet och långsiktigt arbete gör vi kommunorganisationen mer effektiv och reformtakten högre. För varje skattekrona får vi nu ut mer välfärd och service än vad vi fick när vi tog över styret av Lunds kommun.

Detta möjliggör avgörande satsningar. Inte minst i form av stora kvalitetssatsningar på äldreomsorgen och grundskolan. Det möjliggör också att vi kan utöka vistelsetiden i förskolan för barn till föräldralediga och arbetsökande från 25 till 30 timmar i veckan. Men även öppnandet av nya öppna förskolor och familjecentraler. Dessutom riktade satsningar på personalen inom äldreomsorgen som kommer få ett efterlängt bidrag till arbetskor.

Det möjliggör också att vi fortsätter öka takten i den gröna omställningen. Vi ska fortsätta arbeta mer cirkulärt i kommunen därför görs en riktad satsning på en hållbar möbelhantering. 2025 års succésatsning på Skånetrafikens sommarkort för unga upprepas och 2026 inkluderas även de ungdomar som reser med färdtjänst. Dessutom görs riktade satsningar för att minska klimatavtrycket när kommunen bygger nya lokaler.

Det möjliggör dessutom fortsatta trygghetsatsningar. Lunds kommun ska fortsätta vara en av landets tryggaste kommuner och därför stärker vi det brottsförebyggande och trygghetsfrämjande arbetet ytterligare. Vi gör det genom att permanenta och utöka satsningen på socialsekreterare i fält som gjorts som ett pilotprojekt på Norra Fäladen. Vi gör det också genom att bygga ut lovverksamheten för unga så att fler får rätt till en aktiv och meningsfull fritid.

Budgeten möjliggör också en bättre och mer tillväxtorienterad näringslivspolitik. Där vi kan göra riktade satsningar för kommunens service och bemötande av både nuvarande och potentiella lundaföretag ska bli ännu bättre. Men också där vi fortsätter lägga grunden för att när arbetslösheten ökar i Sverige, så fortsätter vi få fler lundabor i arbete.

Detta gör vi samtidigt som Lund för första gången på flera år helt på egna ben visar upp en stabil och långsiktigt hållbar ekonomi över flera år. På så vis kan utvecklingsresan vi nu påbörjat fortsätta med full kraft även nästa mandatperiod.

Anders Almgren
Kommunstyrelsens ordförande

Sammanfattning av ekonomi- och verksamhetsplan

Ekonomi- och verksamhetsplanen (EVP) 2026–2028 med budget för 2026 redovisar ett samlat överskott för hela EVP-perioden med en oförändrad skattesats om 21,24 kronor. För mer detaljerad information hänvisas till avsnittet om ekonomiska förutsättningar för Lunds kommun samt till ekonomiska ramar för respektive nämnd där årliga ramar i form av kommunbidrag redovisas för 2026–2028. Nedan följer en kort sammanfattning av beslutad EVP utifrån de viktigaste beräkningsförutsättningarna och resultat av dessa:

- 2026 års resultat budgeteras till 187 miljoner kronor vilket motsvarar två procent av budgeterade skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Resultatmålet för 2026 om två procent uppnås därmed.
- Nettolåneskuldens utveckling för kommundelen beräknas uppgå till cirka 4,5 miljarder kronor eller 49 procent av budgeterade skatter, generella statsbidrag och utjämning per 31 december 2026. Finansiellt mål avseende skuldutveckling uppnås därmed och förväntas även göra det för planåren.
- Budgeterad investeringsutgift för 2026 uppgår till 1,1 miljarder kronor. För resterande EVP-period redovisas i genomsnitt drygt 1 miljard kronor årligen.
- Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning har utgått ifrån Sveriges kommuner och regioners (SKR) prognos per augusti 2025. Totalt budgeteras Lunds kommun knappt 9,2 miljarder kronor i skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning för 2026, vilket är 303 miljoner kronor eller 3,4 procent högre än 2025 års budget.
- Befolkningsprognosen per april 2025 som påverkar nämndernas demografiuppräknings genererar volymförändringar för 2026 som nämnderna kompenseras för.
- Prisuppräknings har skett till samtliga nämnder enligt SKR:s prisindex för kommunal verksamhet (PKV) per augusti 2025 om 3,0 procent. Därutöver avsätts 0,2 procent eller 15 miljoner kronor i lönesatsningar på prioriterade grupper. Totalt kostnad för prisuppräknings uppgår till 274 miljoner kronor för 2026.
- Större satsningar i 2026 års budget är:
 - Grundskolesatsning
 - Utökad vistelsetid i förskolan
 - Kvalitetssatsning inom vård och omsorg
 - Stärkta elevhälsoteam
 - Utveckling av verksamhet inom arbetsmarknads- och socialnämnden för att minska externa placeringar
 - Ökat underhåll av offentliga miljöer
 - Tillfälliga satsningar för ett tryggare, snyggare och roligare Lund 2026
- Riktmarke för prisuppräknings av interna priser inom Lunds kommun för 2026 överensstämmer med övergripande prisuppräknings om 3,0 procent. Om det finns behov av högre prisökningar än den fastställda uppräkningsfaktorn kan sådan prishöjning ske först efter dialog mellan beställare och utförare.

Inriktning 2026–2028

Kommunfullmäktiges mål för mandatperioden

1. En tillitsbaserad styrning och ledning

Lund ska inta en nationellt ledande position vad gäller tillitsbaserad styrning. Beslutsfattandet ska ske på rätt nivå och präglas av förankring, evidens och "best practice".

Kommunfullmäktigemålet knyter an till FN:s globala hållbarhetsmål i Agenda 2030 genom mål 16, Fredliga och inkluderande samhällen, som bland annat handlar om att bygga effektiva, tillförlitliga och transparenta organisationer samt säkerställa ett lyhört och inkluderande beslutsfattande.

I april 2023 formulerades en gemensam målbild om hur vi blir sverigeledande inom tillitsbaserad styrning och ledning 2026:

Vi har mod att pröva nytt

- Vi har nära till första steget och visar handlingskraft
- Vi vågar tänka stort och lär av våra misstag

Vi vågar prioritera

- Vi har arbetsformer för att göra prioriteringar
- Vi styr med få mål och följer upp med fokus på önskade effekter

Vi fattar beslut på rätt grund och på rätt ställe

- I Lund är politiken drivande och lyhörd
- Vi tar tillvara på medarbetarnas kompetens

Vi gör Lund bättre tillsammans

- Vi utgår från helheten när vi arbetar med Lundabornas möjligheter och utmaningar
- Vi skapar och utvecklar Lund ihop med andra

Relaterade styrande dokument

- Arbetsgivarpolicy för Lunds kommun
- Arbetsmiljöpolicy för Lunds kommun
- Anvisningar för arbetsmiljöansvar och fördelning av arbetsmiljöuppgifter
- Kommunikationsplattform för Lunds kommun
- Föreskrift för Lunds kommuns tillitsberedning

2. Sveriges tryggaste kommun

Lunds kommun ska fortsatt vara i topp när tryggheten i Sveriges kommuner rankas. Därför behöver åtgärder för att stärka den upplevda tryggheten, att arbeta målinriktat med tidiga, förebyggande insatser och att förhindra och förebygga brott genomföras.

Kommunfullmäktigemålet relaterar framför allt till sex av de globala hållbarhetsmålen i FN:s Agenda 2030. För att nå de målen krävs att Lund arbetar systematiskt och långsiktigt för att förebygga alla former av våld och brott, samt för att främja invånarnas hälsa och välbefinnande. Arbetet behöver bedrivas på ett sätt som stärker tilliten mellan de som bor och verkar i Lund, samt mellan människor och olika former av samhällsaktörer. För att bibehålla och stärka tryggheten i Lunds kommun krävs vidare att skillnader i upplevd trygghet mellan olika grupper och olika platser minskar.

Relaterade styrande dokument

- Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Lunds kommun
- Central krisledningsplan för Lunds kommun 2023–2026
- Föreskrift för Lunds kommuns trygghetsberedning
- Handlingsplan för barnets bästa i Lunds kommun 2021–2030
- Handlingsplan för Lunds kommuns arbete med nationella minoriteters rättigheter
- Lunds kommuns handlingsplan mot våldsbejakande extremism 2025–2028
- LundaMaTs III: Strategi för ett hållbart transportsystem i Lunds kommun
- Lunds kommuns handlingsplan för studentsamverkan 2023–2026
- Lunds kommuns program för social hållbarhet 2020–2030
- Lunds kommuns översiktsplan
- Mål och strategier för att motverka klotter
- Näringslivsprogram för Lunds kommun
- Plan för att förebygga och bekämpa våld i nära relation, hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel för sexuella ändamål i Lunds kommun 2023–2027
- Plan för program för trygghet och säkerhet
- Policy för hållbar utveckling i Lunds kommun
- Program för trygghet och säkerhet
- Riktlinje för kamerabevakning inom Lunds kommun
- Riktlinjer för att förebygga och hantera hot och våld mot förtroendevalda i Lunds kommunkoncern
- Risk- och sårbarhetsanalys för Lunds kommun, mandatperioden 2023–2026
- Samverkansöverenskommelse mellan Lunds kommun och Lokalpolisområde Lund 2024–2027
- Strategi för Lunds kommuns arbete med nationella minoriteters rättigheter
- Torgstrategi – För en levande stadskärna

3. Fler Lundabor i arbete

Varje Lundabo ska få känna gemenskap med andra, ta eget ansvar och uppleva självständighet. Ett arbete eller annan meningsfull sysselsättning är av största vikt för varje människa. Lunds kommun ska därför ha höga ambitioner och utveckla den samlade arbetsmarknads- och näringslivspolitik. Detta arbete ska ske i nära samverkan med lokala aktörer.

Kommunfullmäktiges mål knyter an till ett flertal av de globala hållbarhetsmålen. För att nå dem krävs att Lunds kommun i samverkan med andra aktörer erbjuder ett samlat stöd till invånare som står utanför arbetsmarknaden eller saknar annan meningsfull sysselsättning. Stödet ska vara anpassat till individers olika behov och förutsättningar, i syfte att tillgodose alla människors rätt till såväl utbildning, arbete som till en levnadsstandard som är tillräcklig för den egna och familjens hälsa och välbefinnande. För att nå målen krävs också att Lund strävar efter att bidra till en varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt samt skapar goda förutsättningar för innovation och entreprenörskap.

Relaterade styrande dokument

- Lunds kommuns handlingsplan för studentsamverkan 2023–2026
- Lunds kommuns program för social hållbarhet 2020–2030
- Lunds kommuns översiktsplan
- Näringslivsprogram för Lunds kommun 2022–2030
- Policy för hållbar utveckling i Lunds kommun
- Riktlinje för direktupphandling
- Kommungemensam riktlinje för fördelning av arbetsmarknadsanställningar och praktikplatser

4. Klimatneutralitet 2030

Lund ska vara Sveriges ledande kommun i omställningen för klimatneutralitet och en internationell förebild. De ambitiöst satta målen ska nås genom en handlingskraftig klimatpolitik och samarbete med näringsliv, akademi och idéburen sektor. För lundaborna ska det vara lätt att göra rätt vad gäller att ta ansvar för klimat och miljö.

Kommunfullmäktiges mål knyter an till flera globala hållbarhetsmål i FN:s Agenda 2030. För att nå målen krävs omfattande arbete för minskad klimatpåverkan från bland annat transporter, arbetsmaskiner, jordbruk och avfallshantering. Arbetet måste inkludera lokalt aktiva företag, civilsamhället och akademien. Genom bred samverkan och ansvarstagande upphandlingar kan kommunen gynna konsumtions- och produktionsmönster som tar hänsyn till klimatpåverkan, biologisk mångfald och andra miljöaspekter.

Relaterade styrande dokument

- Bestämmelser för gångbanerenshållning i Lunds kommun
- Borgmästaravtalet 2050
- Brunnhög – sammanfattning av visioner, strategier och mål
- Energiplan för Lunds kommun 2019–2026
- Evenemangsstrategi för Lunds kommun
- Fordonsriktlinjer för Lunds kommun
- Grönprogram för Lunds kommun 2020–2030
- Hantering av Lunds kommuns uppförandekod vid upphandlingar.
- Riktlinjer för samhälleliga mål
 - Rutin för att ställa och följa upp etiska krav i Lunds kommuns upphandlingar
- Inköps- och upphandlingspolicy för Lunds kommun
- Koldioxidavgift och klimatfond
- Kravlista för Lunds kommuns miljöledningssystem
- LundaMaTs III: Strategi för ett hållbart transportsystem i Lunds kommun
- Lunds kommuns renhållningsordning 2022–2026 (inkl. avfallsplan)
- Lunds kommuns riktlinjer för resor
- Lunds kommuns översiktsplan
- Lunds vatten – Dagvattenplan för Lunds kommun
- Lunds vatten – Sjö- och vattendragsplan
- Lunds vatten – vattenförsörjningsplan
- Lunds vatten – VA-utbyggnadsplan
- Lunds vatten – Översvämningssplan för Lunds kommun
- Mat- och måltidsplan för Lunds kommun
- Näringslivsprogram för Lunds kommun
- Placeringspolicy för Lunds kommuns förvaltade stiftelser
- Placeringspolicy för medel avsatta för pensionsförpliktelser Lunds kommun
- Plan för klimatneutralt byggande och anläggning
- Policy för hållbar utveckling i Lunds kommun
- Program för ekologisk hållbar utveckling LundaEko 2021–2030
- Regler för Lunds kommuns miljöanslag
- Regler för klimatfond
- Riktlinje för offentlig upphandling
- Riktlinjer för Lunds kommuns klimatpolitiska råd
- Riktlinjer för utemiljö vid skolor i Lunds kommun
- Utemiljö vid förskolor i Lunds kommun

Arbetsmiljömål

Bra arbetsmiljö ger förutsättningar att klara kompetensförsörjningen

Under de kommande åren kommer kompetensförsörjningen vara en av de största utmaningarna för landets arbetsgivare. Många undersökningar kring arbetstrivsel visar på att det som medarbetare rankar som avgörande faktorer för att välja och stanna kvar på en arbetsplats är den som har en rimlig arbetsbelastning och bra chefer och kollegor. En viktig strategi i kompetensförsörjningen är därför ett riktat och systematiskt arbetsmiljöarbete med ett jämställdhetsperspektiv.

Arbetsmiljölagstiftningen kräver att alla arbetsgivare sätter mål för arbetsmiljöarbetet. Målen för mandatperioden tar sikte på områden där Lunds kommun har en förbättringspotential. De har beretts i Kommunstyrelsens arbetsgivarutskott och samverkats med centrala fackliga parter.

Under mandatperioden gäller följande mål för arbetsmiljöarbetet:

1. Sänk sjukfrånvaron

Sänkt sjukfrånvaro har stora positiva effekter för medarbetare, arbetsmiljö, verksamheter och ekonomi. Sjukfrånvaron är betydligt högre i kvinnodominerade yrken än i mansdominerade. En minskning i sjuktal med en procentenhet innebär 170 000 fler arbetstimmar per år.

2. Förbättra chefers förutsättningar

Chefer, och det sätt de utövar sitt ledarskap på, är avgörande för hur verksamheter fungerar och hur medarbetare upplever sin arbetssituation. Att säkerställa rimliga förutsättningar för kommunens chefer att utöva chef- och ledarskap kommer att bidra till en högre kontinuitet, bättre arbetsmiljö och ökad måluppfyllelse.

3. En mer hållbar arbetsbelastning och bättre möjligheter till återhämtning

En mer hållbar arbetsbelastning och bättre möjligheter till återhämtning ger medarbetarna större möjligheter att prestera och bidra till välfungerande verksamheter. Det förebygger även ohälsa och sjukskrivningar. Resultaten i medarbetarenkäten har under flera år visat på att det finns ett arbete att göra kring arbetsbelastning och återhämtning.

Relaterade styrande dokument

- Arbetsgivarpolicy för Lunds kommun
- Arbetsmiljöpolicy för Lunds kommun
- Anvisningar för arbetsmiljöansvar och fördelning av arbetsmiljöuppgifter

Verksamheternas inriktning, grunduppdrag och ekonomiska ramar

Kommungemensam verksamhet

Kommungemensam verksamhet - Inriktning

Lunds kommuns beredskaps- och säkerhetsarbete har mycket hög prioritet. Det märks inte minst genom tidigare beslut om omfattande satsningar på krigsorganisation, IT-säkerhet samt beredskapspaket. Uppgiften för kommande år är att hålla ett högt tempo i arbetet för att rusta Lunds beredskap för kriser, katastrofer och i yttersta fall krig.

I Lunds kommun ska vi förbättra förutsättningarna att starta, driva och utveckla företag. Kommunen har tagit stora kliv för att skapa rakare beslutsvägar och en väg in för företagare i deras kontakt med kommunen. Arbetet med lösningsorienterad myndighetsutövning, serviceinriktat bemötande, medborgarvänliga lösningar och ett gott samarbete med näringslivet ska genomsyra hela den kommunala organisationen. Kommunens och universitetets gemensamma avsiktsförklaring ska omsättas till en gemensam strategi och vara vägledande för kommunens strategiska näringslivsarbete. Upphandlingsverksamheten ska uppmuntra lokala aktörer och bedrivas effektivt, där kommunen som helhet har företräde framför enskild nämnds önskemål.

Lunds kommun ska utvecklas med nya bostäder, arbetsplatser, evenemang och nöjen. Kommunstyrelsen ska arbeta för en attraktiv och trygg kommun där tillväxt sker med minimerad växtvärk. Kommunen ska driva ett aktivt arbete med strategiska markförvärv och strategiskt markinnehav.

Under den här mandatperioden har stora förstärkningar av det trygghetsfrämjande arbetet gjorts. Trygghetsvårdar i byarna, ordningsvakter, samarbete med föreningslivet, Purple Flag och trygga stråk är några exempel på genomförda satsningar som ska hållas i. Kommunens insatser mot mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer och hedersförtryck utvecklas och förstärkas. Det långsiktiga och gemensamma arbetet med andra, som till exempel Polisen, har stärkts ytterligare. Den gemensamma lägesbild som kommunen och Polisen tagit fram ska leda till konkreta åtgärder för att skapa en ännu tryggare kommun.

I Lunds kommun är klimatarbetet prioriterat. Klimatarbetet i kommunen ska bestå av konkreta insatser och bygga på evidens och best practice. Den koldioxidbudget med utsläppsbana och tillhörande färdplan för hur kommunen ska uppnå klimatmålen som beställts från kommunkontoret ska levereras. Lunds kommun ska stärka sin samverkan med andra aktörer i kommunen för att få större effekt i klimatarbetet och få med hela Lund i den gröna omställningen.

Lunds kommun har flera lokaler som idag inte nyttjas fullt ut eller inte alls. Samtidigt har kommunen höga kostnader för externa inhyrningar. Det kommungemensamma arbetet behöver fortgå för att öka nyttjandegraden, omsätta onyttjade fastigheter och bedriva en effektiv fastighetsorganisation. Kommunstyrelsen behöver fortsätta tydliggöra sin roll som fastighetsägare för att ge nämnderna goda förutsättningar att utföra sina uppdrag.

Servicenämnden ska i sin tur tillse ett effektivt förvaltande av fastigheter, med ordning och reda i frågor om underhåll och lokalvård. Underhållsinvesteringar bör genomsyras av klimatperspektiv och energieffektivitet. I den mån det är möjligt ska desamma bidra till lägre driftskostnader.

Bra mat i både skolan och äldreomsorgen bidrar till fysisk och mental hälsa, förebygger sjukdomar och främjar en positiv miljö. Det gör att man orkar dagen och presterar bättre. Men att maten är bra innehållsmässigt räcker inte. Lunds kommuns måltider inom skolan och äldreomsorgen måste uppskattas och ätas. Organisationen ska därför ha ett tydligt fokus på att bedriva en effektiv måltidsorganisation utan att tumma på smak och innehåll på tallriken.

Budgetkommentarer

Acceleration av effekthemtagning fastighetsorganisation

Effekthemtagning för fastighetsorganisationen tidigareläggs till viss del från 2027 till 2026 i enlighet med beskrivning i särskilt uppdrag.

Samlade stöd- och ledningsfunktioner för tillit

Effekthemtagning i enlighet med beskrivning i särskilt uppdrag.

Permanentning och utökning av trygghetsvårdar

Vi skjuter till en miljon kronor till kommunens samlade trygghetsarbete. Pilotprojektet med trygghetsvårdar har varit lyckat. Med start 2026 permanentas trygghetsvårdarna samtidigt som vi breddar deras uppdrag till att ha hela kommunen som upptagningsområde och till att kunna ha särskilda geografiska fokusområden vid behov, till exempel vid återkommande skadegörelse eller andra incidenter.

Tryggare, snyggare och roligare

I Lund ska stadskärnan och våra byar fyllas med liv och rörelse. Vi vill att det ska bli lättare för den som vill vara med och göra kommunen tryggare, snyggare och skojigare. Arbete med trygga stråk och Purple-flag. Den offentliga miljön ska vara ren och snygg och vi vill se fler inslag av utsmyckning som höjer attraktiviteten i staden och byarna. Det händer mer roligt i kommunen med allt från skräckveckor till stora idrottsarrangemang. Det stora och det lilla ska fångas upp bra. Vi vill fortsätta arbetet med fler evenemang, pop-ups och fickparker i mellanstor skala, så att utbudet blir ännu bredare.

Näringslivspaket

I Lunds kommun ska vi skapa goda förutsättningar att starta, driva och utveckla företag i hela kommunen. För att detta ska vara möjligt behöver kommunens serviceinriktade arbete gentemot näringslivet stärkas. Det handlar om alltifrån handläggning och service till bemötande och kommunorganisationens inställning till företagsamhet. Under 2025 har en stor förbättring av företagarnas upplevelse av kommunens bemötande uppmätts, och det arbetet ska vidareutvecklas. Bland annat ska kommunen skicka ut en egen enkät där företagen kan ge sina medskick om hur företagsklimatet kan förbättras. Byggnadsnämnden och miljönämnden får anslag för att jobba med kortare handläggningstider och bemötande.

Stärkt uppföljning av avtal och arbete mot välfärdsbrottslighet

Som ett led i att stärka arbetet mot välfärdsbrottslighet och följa upp kvaliteten och ekonomin i kommunens ingångna avtal, skjuter vi till resurser för bättre

avtalsuppföljning. Inom satsningen ska en kommungemensam riktlinje för arbete mot välfärdsbrottslighet tas fram, för att säkerställa att kommunens alla verksamheter har adekvata rutiner och arbetssätt.

Nämndernas grunduppdrag och ekonomiska ramar

Kommunstyrelse

Grunduppdrag och målgrupper

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och har ett övergripande ansvar för utvecklingen av hela den kommunala verksamheten inklusive de kommunala bolagen och för kommunens ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen biträds av kommunkontoret.

Kommunstyrelsen leder och samordnar ett stort antal områden:

- Förvaltningen av kommunens angelägenheter och ansvarar även för samordning mellan kommunens företag samt mellan företag och kommunen.
- Utvecklingen av den kommunala demokratin och brukarinflytandet samt ska verka för proaktivt medborgardeltagande.
- Utformningen av övergripande mål, riktlinjer och ramar för styrningen av hela den kommunala verksamheten inklusive de kommunala företagen.
- Arbetet med utvärdering och utveckling av hela den kommunala verksamheten inklusive de kommunala företagen.
- Den översiktliga planeringen av användning av kommunens mark- och vattenområden.
- Exploatering av bostads- och företagsområden samt förvaltning av kommunens markreserv.

Kommunstyrelsen ansvarar för den ekonomiska planeringen och övervakar att de av fullmäktige fastställda målen och planerna för verksamheten och ekonomin följs och att kommunens löpande förvaltning sköts rationellt och ekonomiskt.

Kommunstyrelsen ansvarar även för att främja en långsiktigt hållbar utveckling, att se till att bostadsförsörjning och samhällsbyggande främjas samt att kommunen har en tillfredsställande markberedskap och en betryggande planläggning. Vidare har kommunstyrelsen ansvar för att driva särskilda verksamheter, såsom näringslivs- och turistverksamhet och företagshälsovård.

Kommunstyrelsen är också kommunens centrala personalorgan och har hand om frågor som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare.

Kommunstyrelsen har uppsiktsplikt över nämnderna. Verksamheten styrs främst av kommunallagen.

Kommunstyrelsens målgrupper kan delas in i följande kategorier:

- Förtroendevalda med behov av beslutsunderlag med god kvalitet, initiativtagande där det behövs samt uppföljning av fattade beslut.
- Interna målgrupper inom Lunds kommun. Medarbetare har behov av god service och support samt ordning och reda i kommungemensamma frågor. Nämnderna har bland annat behov av samordning, effektivisering och digitalisering.

Externa målgrupper såsom näringsliv och idéburna sektorn har behov av att Lund tar

sin roll i regionen, möjliggör företagsutveckling och innovationsmöjligheter. Utveckla attraktivitet i staden för gemensamma intressen. Medborgare har behov av insyn, service och information.

Ekonomiska ramar

Kommunstyrelsen finansieras till cirka 70 procent av kommunbidrag. I kommunstyrelsens totala ram ingår såväl kommunstyrelsens ordinarie verksamhet som reserverade medel och transfereringar.

Resterande del finansieras genom externa bidrag och intern debitering av verksamhetsnära stöd inklusive morgondagens arbetsplats.

Kommunstyrelse (Tkr)	Budget 2025	Budget 2026	Förändring %	Plan 2027	Plan 2028
Intäkter	447 784	317 737	-29,0 %	317 737	317 737
Kostnader	-1 006 658	-1 004 257	-0,2 %	-1 077 042	-1 237 804
Kommunbidrag	558 874	686 520	22,8 %	759 305	920 067
Resultat	0	0		0	0
Investeringsram					
Investeringar	334 100	463 500	38,7 %	429 300	306 800
Strategiska markförvärv	25 000	25 000	0,0 %	25 000	25 000
Investeringsram	359 100	488 500	36,0 %	454 300	331 800

Från och med 2026 anslagsfinansieras kommungemensam service (KGS) under kommunstyrelsen. Det inkluderar bland annat kommunens medborgarcenter, ekonomiservice, löneservice, IT-service och företagshälsovård. Justeringen innebär lägre kostnader och budgetram för övriga nämnder med motsvarande anslagsökning för kommunstyrelsen. Syftet är att frångå det interna köp/sälj-förfarandet inom kommunen.

I övrigt erhåller kommunstyrelsen budgetmedel för beräknade pris- och löneökningar där även delar av tidigare näringslivspaket och "tryggare, snyggare, roligare" förlängs. I 2026 års ram ingår stöd till Lundakarnevalen 2026 om 4,7 miljoner kronor.

Specifikation över reserverade medel

I kommunstyrelsens ram ingår reserverade medel som kommunstyrelsen beslutar om löpande under budgetåret. Reserverade medel ingår inte i underlaget för beräkning av pris- och löneökningar, utan en reviderad bedömning av behovet görs inför varje år.

Totalt minskar reserverade medel 2026 något jämfört med 2025 vilket förklaras av en minskning av driftmedel för tillkommande lokaler vilket är en effekt av förskjutningar av investeringar till följd av en förändrad demografi, framför allt för barn och unga. Det finns inte några planerade nya särskilda boenden eller LSS-boenden för inflyttning under kommande budgetår.

KS reserverade medel (Tkr)	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Till kommunstyrelsens förfogande	-15 121	-15 121	-15 121	-15 121
Medel för lönesatsningar	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
Medel för facklig tid	-16 951	-17 500	-17 500	-17 500
Miljöanslag	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200
Driftmedel tillkommande lokaler	-28 800	-15 500	-45 000	-81 000
Plan för delaktighet och jämlikhet för personer med funktionshinder	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Lokalplan, arbetsmarknads- och socialnämnd	0	0	0	0
Lokalplan, vård- och omsorgsnämnd - SoL nettohyra	0	0	-3 823	-10 430
Lokalplan, vård- och omsorgsnämnd - SoL övriga vht-kostn	0	0	-35 349	-96 437
Lokalplan, vård- och omsorgsnämnd - LSS nettohyra	0	0	-728	-3 604
Lokalplan, vård- och omsorgsnämnd - LSS övriga vht-kostn	0	0	-5 408	-39 070
Flyktningbostäder för nyanlända	-13 700	-14 400	-14 400	-14 400
Summa reserverade medel	-91 772	-79 721	-154 529	-294 762

Specifikation över transfereringar

I kommunstyrelsens ram ingår medel för större transfereringar. Dessa ingår inte i underlaget för beräkning av pris- och löneökningar, utan en bedömning av kostnadsnivån görs inför varje år.

KS Transfereringar (Tkr)	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Räddningstjänst Syd	-84 702	-88 905	-93 350	-98 017
Kommunförbundet Skånes kommuner inkl Business region Skåne	-6 282	-6 483	-6 677	-6 878
Förbundsavgift Sveriges Kommuner & Regioner	-3 788	-3 836	-3 951	-4 069
Visit Lund AB	-7 746	-8 020	-8 260	-8 508
Lunds Rådhus AB	-1 983	-2 024	-2 085	-2 147
Övriga	-26 538	-22 831	-23 105	-23 382
Summa transfereringar	-131 039	-132 097	-137 427	-143 001

Bland de större transfereringarna bedöms särskilt Räddningstjänst Syd öka mer än övriga där årliga ökningarna om 5 procent är avsatta.

Servicenämnd

Grunduppdrag och målgrupper

Servicenämnden är kommunens interna utförarorganisation och tillhandahåller service och tjänster inom sitt ansvarsområde. Servicenämnden ansvarar för

- Att på uppdrag av kommunstyrelsen som fastighetsägare förvalta, utveckla och hyra ut kommunens fastighetsbestånd. Ansvaret omfattar bland annat att underhålla befintliga lokaler, att hyra in lokaler samt stå för ny, - till, och ombyggnation. Därtill att tillhandahålla bostäder utifrån de kommunala verksamheternas behov.
- Att ansvara för mobilitetstjänster och kommunens fordonsflotta, stå för särskilda transporter och vara en resurs för de kommunala verksamheterna i mobilitetsfrågor.
- Att utföra servicetjänster som exempelvis lokalvård och posthantering till de kommunala verksamheterna.
- Att tillgodose övriga nämnders behov av måltidsservice. Ansvaret omfattar tillagning och leverans av mat samt utvecklingsarbete kring måltidens innehåll och utformning. Därtill att vara en resurs för de kommunala verksamheterna avseende kostfrågor och livsmedelsupphandling.

Ekonomiska ramar

Servicekommittén har ett mindre kommunbidrag där resterande verksamhet finansieras genom hyresintäkter samt försäljning av måltidstjänster.

Servicekommitté (Tkr)	Budget 2025	Budget 2026	Förändring %	Plan 2027	Plan 2028
Intäkter	1 465 235	1 493 000	1,9 %	1 538 000	1 584 000
Kostnader	-1 516 400	-1 551 646	2,3 %	-1 576 387	-1 617 238
Kommunbidrag	51 165	58 646	14,6 %	38 387	33 238
Resultat	0	0		0	0
Investeringsram	319 500	291 000	-8,9 %	274 500	304 500

Budgeterat anslag avser främst nettokostnader för externa och tomställda lokaler, merkostnader vid evakuering av verksamheter samt för bostadsorganisationen som ingår i servicekommitténs verksamhet.

Kommittén får i övrigt särskilda anvisningar om hur mycket internpriserna kan justeras för varje år beroende på budgetförutsättningarna för beställande nämnder. Budgetram för kommungemensam service (KGS) 2026 återfinns i sin helhet under kommunstyrelsen där servicekommitténs andel har vidarefördelats till deras köpare vilket i sin tur påverkar servicekommitténs interna prissättning 2026 till det lägre. Tillfälliga budgetmedel för Plocket återfinns i nämndens ram för 2026 och 2027.

Valnämnd

Grunduppdrag och målgrupper

Valnämnden är en lokal valmyndighet och fullgör uppgifter i enlighet med vallagen.

Nämndens målgrupper är invånare och samtliga politiska partier i Lunds kommun som ska vara säkra på att valet genomförs rättssäkert och korrekt.

Ekonomiska ramar

Valnämnden finansieras huvudsakligen av årliga kommunbidrag, där de under valår även erhåller riktade statsbidrag.

Valnämnd (Tkr)	Budget 2025	Budget 2026	Förändring %	Plan 2027	Plan 2028
Intäkter	0	3 800	0,0 %	0	0
Kostnader	-2 036	-13 616	568,8 %	-2 269	-2 342
Kommunbidrag	2 036	9 816	382,1 %	2 269	2 342
Resultat	0	0		0	0
Investeringsram	0	0	0,0 %	0	0

Valnämndens budget tar hänsyn till val till riksdag, region och kommun 2026 där det även finns särskilda budgetmedel för ett utökat ansvar för distribution av valsedlar 2026.

Kommunfullmäktige

Grunduppdrag och målgrupper

Kommunfullmäktiges uppdrag är att fastställa mål och riktlinjer för verksamheter, besluta om kommunens budget och verksamhetsplan, fastställa skattesatsen för utdebitering till kommunen, besluta om kommunens årsredovisning och om ansvarsfrihet för nämnder samt i övrigt besluta i de frågor som är av grundläggande betydelse för kommunens ekonomi. Kommunfullmäktige har även ansvar för att besluta i frågor som är av principiell betydelse för den kommunala självstyrelsen eller av principiell betydelse för kommunens agerande som myndighet samt att välja ledamöter och ersättare i olika nämnder och beredningar.

Ekonomiska ramar

Kommunfullmäktige är enbart skattefinansierade, det vill säga de finansieras helt av årliga kommunbidrag.

Kommunfullmäktige (Tkr)	Budget 2025	Budget 2026	Förändring %	Plan 2027	Plan 2028
Intäkter	0	0	0,0 %	0	0
Kostnader	-16 372	-15 636	-4,5 %	-15 880	-16 388
Kommunbidrag	16 372	15 636	-4,5 %	15 880	16 388
Resultat	0	0		0	0
Investeringsram	0	0	0,0 %	0	0

Det lägre kommunbidraget 2026 jämfört med 2025 innefattar budgetmedel för beräknade pris- och löneökningar samt lägre ram och kostnader för kommungemensam service (KGS) som från 2026 återfinns under kommunstyrelsens ram.

Kommunrevision

Grunduppdrag och målgrupper

Kommunrevisionen består av 15 förtroendevalda revisorer som väljs av kommunfullmäktige. Revisorerna är kommunfullmäktiges granskningsorgan och ska ge kommunfullmäktige underlag för ansvarsprövning av kommunstyrelsen, nämnder och enskilda förtroendevalda. Varje revisor är självständig i förhållande till övriga revisorer samt utgör en egen myndighet.

Ekonomiska ramar

Kommunrevisionen är enbart skattefinansierade, det vill säga de finansieras helt av årliga kommunbidrag. Det är kommunfullmäktiges presidium som bereder budget för kommunrevisionen.

Kommunrevision (Tkr)	Budget 2025	Budget 2026	Förändring %	Plan 2027	Plan 2028
Intäkter	0	0	0,0 %	0	0
Kostnader	-6 262	-6 406	2,3 %	-6 511	-6 719
Kommunbidrag	6 262	6 406	2,3 %	6 511	6 719
Resultat	0	0		0	0
Investeringsram	0	0	0,0 %	0	0

Den högre budgetramen för 2026 jämfört med 2025 förklaras av beräknade pris- och löneökningar.

Pedagogisk verksamhet

Pedagogisk verksamhet - Inriktning

Kärnan i kommunens pedagogiska verksamhet är det kunskapsförmedlande uppdraget. Socioekonomisk bakgrund har stor påverkan på skolresultaten. I Lund ska alla elever ha goda möjligheter att lyckas och kommunen behöver växla upp det kompensatoriska arbetet så att förutsättningarna från hemmet får mindre betydelse för hur väl man lyckas i skolan. Kompensatoriska insatser är den överordnade politiska prioriteringen för kommunens pedagogiska verksamhet under planperioden.

Förvaltningsgemensamma Initiativ som stärker elevernas kunskaper i kärnämnen – såsom Språka Lund – ska uppmuntras.

Lunds förskolor ska vara trygga och ha fokus på omsorg, utveckling och lärande. Förskolan är det första steget i barns utbildning och har stor betydelse för barns fortsatta lärande. Åtgärder för fler barn med regelbunden närvaro i förskolan är prioriterade. Tidiga insatser i samverkan mellan förskolan och andra samhällsfunktioner är avgörande för barnets bästa. Arbetet med tillgängliga lärmiljöer och språkutvecklande arbetssätt i förskolan är fortsatt angeläget.

Under hela mandatperioden har det gjorts stora satsningar på ökad lärartäthet i kommunens grundskolor. Det är viktigt för att barn och elever ska få en tryggare och mer stödjande lärmiljö, med mer tid och uppmärksamhet från varje lärare i förskola och grundskola. Det är också angeläget att verksamheten hela tiden arbetar med konkreta insatser för att minska lärarnas administrativa börda, så att lärare kan fokusera på det kunskapsförmedlande uppdraget.

Gymnasieskolor och vuxenutbildning ska rusta elever för arbetslivet eller vidare studier. Genom bland annat satsningar på yrkesutbildningar, bransch-SFI och ökat samarbete med näringslivet ska Lunds kommun arbeta för att möta kompetensförsörjningsbehoven i regionen.

Lunds skolor ska präglas av trygghet och studiero. Det är på många sätt grundläggande för en skola som sätter kunskap och elevernas lärande i fokus. Arbetet med närvarofrämjande insatser, trygga studiemiljöer liksom en tillgänglig elevhälsa ska fortsätta utvecklas för att alla elever ska kunna nå sin potential.

Demografin med minskade barnkullar ställer krav på verksamheten att anpassa sig och på sikt komma till rätta med den stora överkapaciteten av förskole- och skolplatser som finns i kommunen. Här krävs ett långsiktigt arbete för att skapa förutsägbarhet och en effektiv resursanvändning för att i så hög grad som möjligt säkerställa att resurser går till lärare, undervisning och läroböcker.

Budgetkommentarer

Grundskolesatsning

En förstärkning av grundskolan görs för att utveckla kommunens kompensatoriska arbete, bibehålla en god personaltäthet och undervisning samtidigt som verksamheten anpassar sig till de demografiska förändringarna.

Nya öppna förskolor – del i nya familjecentraler

Öppna förskolor ger barn som inte är inskrivna i förskolan möjlighet att träffa och leka med andra barn. Det är en pedagogisk gruppverksamhet som är en bra förberedelse för den vanliga förskolan. Idag finns två öppna förskolor i Lund, Söderlek och Fäladsfamiljen. Nu öppnar vi två nya öppna förskolor i kommunen, detta är en del i uppdraget att möjliggöra nya familjecentraler i kommunen.

Ny "S:t Hansgård"

Barn- och skolnämnden har ett uppdrag att öppna en ny verksamhet likt den verksamhet som finns på Sankt Hansgården på Norra Fäladen. Det vill säga fritidsverksamhet i kombination med tematisk undervisning för barn- och elevgrupper och öppen verksamhet för allmänheten. Barn- och skolnämnden har pekat ut Östratorngården som den mest lämpliga platsen. Detta är en plats där det finns goda förutsättningar att utveckla en sådan verksamhet tillsammans med den föreningsverksamhet som finns där i form av en 4H-gård. För att kunna öppna verksamheten från höstterminen 2026 utökas barn- och skolnämndens budget med 1 miljon kronor 2026 och därefter med 2 miljoner kronor.

Utökad vistelsetid i förskolan

Satsning i enlighet med särskilt uppdrag.

Förberedande förskoleklass

För att erbjuda alla barn en likvärdig skolstart så införs från och med halvårsskiftet 2026 förberedande förskoleklass, för barn som fått diagnosen intellektuell funktionsnedsättning. Barn- och skolnämnden får tillskott i budget för att finansiera verksamheten.

Permanentning av skolfrukost

Vi inför en permanent satsning med att erbjuda grundskoleelever frukost i anslutning till skoldagen, i linje med det pilotprojekt som pågått 2024–2025. Elever, lärare och rektorer som deltagit i piloten vittnar om mindre stök och större lugn på lektionerna när barnen har fått möjlighet att äta frukost i skolan. Barn- och skolnämnden får, utifrån lärdomar från testverksamheten, rikta resurserna till de skolor som är i behov av den kompensatoriska insatsen med frukost.

Förskolelyftet

I barn- och skolnämndens budget adderas 2,5 miljoner kronor för ett förstärkt förskolelyft (enligt liggande uppdrag).

Stärkta elevhälsoteam

Finansiering kopplat till särskilt uppdrag om att stärka tillgången till kompetens i gymnasieskolornas elevhälsoteam.

Teknikcollege

Styret har prioriterat en utveckling av kommunens arbete med kompetensförsörjningen genom riktade utbildningssatsningar tillsammans med industrin. Samarbetet möjliggör ett bättre tillgodoseende av industrins behov, samtidigt som eleverna får större

möjligheter till arbetslivserfarenhet och praktik. Teknikcollege får nu anslag för finansiering av en samordnare som håller ihop arbetet mellan kommunen och näringslivet.

Nämndernas grunduppdrag och ekonomiska ramar

Barn- och skolnämnd

Grunduppdrag och målgrupper

Barn- och skolnämnden har ansvar för förskola, grundskola, anpassad grundskola och fritidshem. Inom sina verksamheter har nämnden också ansvar för bland annat resursfördelning, skolskjuts, lovskola, Naturskolan och skolpliktsbevakning. Nämndens arbete styrs av skollagen och förordningar såsom för läroplaner och kursplaner.

Ekonomiska ramar

Barn- och skolnämnden finansieras till cirka 90 procent av kommunbidrag. Resterande 10 procent finansierar nämnden genom dels avgifter från förskola och fritidshem, dels genom riktade statsbidrag.

Barn- och skolnämnd (Tkr)	Budget 2025	Budget 2026	Förändring %	Plan 2027	Plan 2028
Intäkter	326 430	325 807	-0,2 %	332 410	338 579
Kostnader	-3 342 571	-3 315 569	-0,8 %	-3 391 984	-3 453 954
Kommunbidrag	3 016 141	2 989 762	-0,9 %	3 059 574	3 115 375
Resultat	0	0		0	0
Investeringsram	13 900	17 200	23,7 %	16 500	11 500

Det lägre kommunbidraget 2026 jämfört med 2025 förklaras till stora delar av lägre volymer i förskola, grundskola och fritidshem om totalt 70 miljoner kronor jämfört med 2025. Volymerna i 2026 års budget är framtagna utifrån Lunds kommuns befolkningsprognos 2025 där volymförändringen beaktas till 100 procent. Budgetram för kommungemensam service (KGS) 2026 återfinns i sin helhet under kommunstyrelsen vilket också påverkar barn- och skolnämndens ram negativt jämfört med 2025 med motsvarande lägre kostnader.

Barn- och skolnämnden erhåller kompensation för beräknade pris- och löneökningar. I övrigt erhåller nämnden en generell grundskolesatsning om 20 miljoner kronor i syfte att utveckla det kompensatoriska arbetet samtidigt som verksamheten anpassar sig till de demografiska förändringarna. Även satsningar i form av öppna förskolor, en ny S:t Hansgård, utökad vistelsetid i förskolan, förskolelyft, förberedande förskoleklass och en permanentning av frukostprojektet återfinns i budgeten från 2026. Därutöver erhåller nämnden även 14,5 miljoner kronor per år för 2026–2027 för att möta ökat behov av lagstadgat särskilt stöd till barn och elever.

Utbildningsnämnd

Grunduppdrag och målgrupper

Kommunfullmäktiges reglemente för Utbildningsnämnden anger ansvarsområdena gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, kommunal vuxenutbildning inklusive utbildning i svenska för invandrare, särskild utbildning för vuxna samt internationell förskola och grundskola. Nämnden ansvarar även för Modersmålscentrum i Lund, det kommunala aktivitetsansvaret, Lunds vägledningscentrum samt insyn/tillsyn vid fristående förskolor och fritidshem. Utbildningsnämnden har även i uppdrag att främja sysselsättningen i kommunen.

Verksamheten styrs av staten genom lagar, förordningar, föreskrifter och allmänna råd, samt av kommunen genom styrdokument och beslut.

Utbildningsförvaltningen har följande uppdrag och målgrupper:

- Elever ska utveckla kunskaper och värden samt känna sig trygga och trivas i skolan, i enlighet med mål, krav och riktlinjer i bland annat skollagstiftningen, arbetsmiljölagstiftningen och diskrimineringslagen.
- Ungdomar under 20 år som har fullgjort sin skolplikt, men inte genomför eller har fullföljt utbildning i gymnasieskola, anpassad gymnasieskola eller motsvarande, ska erbjudas lämpliga individuella åtgärder för att komma i utbildning eller arbete.
- Vuxna med behov av studie- och yrkesvägledning, utbildning och andra insatser för att komma vidare till studier eller arbete.

Ekonomiska ramar

Utbildningsnämnden finansieras utöver kommunbidrag till stor del av ersättningar från andra kommuner vars elever går på gymnasieskolorna i Lund men även i viss mån av riktade statsbidrag.

Utbildningsnämnd (Tkr)	Budget 2025	Budget 2026	Förändring %	Plan 2027	Plan 2028
Intäkter	1 358 439	1 420 920	4,6 %	1 473 670	1 515 320
Kostnader	-2 170 826	-2 255 844	3,9 %	-2 339 570	-2 404 827
Kommunbidrag	812 387	834 924	2,8 %	865 900	889 507
Resultat	0	0		0	0
Investeringsram	16 500	4 500	-72,7 %	7 500	7 500

Det högre kommunbidraget 2026 jämfört med 2025 förklaras av kompensation för beräknade pris- och löneökningar. Nämnden erhåller även kompensation till följd av förändrade volymer inom gymnasieskola och anpassad gymnasieskola motsvarande 100 procent där volymerna utgår från Lunds kommuns befolkningsprognos 2025.

Budgetram för kungömservice (KGS) 2026 återfinns i sin helhet under kommunstyrelsen vilket påverkar utbildningsnämndens ram negativt jämfört med 2025 med motsvarande lägre kostnader.

Särskilda medel för stärkta elevhälsoteam om 3 miljoner kronor ingår även i budgeten från och med 2026. Därutöver har utbildningsnämnden erhållit lokalmedel för Vipans gymnasieskola som nu är färdigrenoverad samt anslag för Teknikcollege i form av finansiering av en samordnare som håller ihop arbetet mellan kommunen och näringslivet.

Vård och omsorg

Vård och omsorg - Inriktning

En socialt hållbar utveckling är av stor vikt för Lund. Varje lundabo ska få känna gemenskap med andra, ta eget ansvar och uppleva självständighet. Kommunen ska bedriva en ambitiös arbetsmarknadspolitik, där insatser som beprövat i högre utsträckning leder till jobb prioriteras. Genom feriepraktik får ungdomar en fot in på en första arbetsplats och genom heltidsaktivering för vi människor närmare arbetsmarknaden.

Lunds kommun står redo att öppna fler familjecentraler - med barnavårdscentral, öppen förskola, föräldrarådgivning och barnmorskemottagning samlat under ett tak – så snart regionen lämnar positivt besked.

Arbetsmarknads- och socialnämnden ska gå i bräschen för att tillvara ta de möjligheter som den nya socialtjänstlagen ger. Det handlar om att arbeta med riktade insatser som med större precision kan förebygga social problematik. Lagstiftningen ger nya möjligheter till att systematiskt och på evidensbaserad grund bygga goda värden och förebygga framtida sociala problem. Det kunskapsbyggande arbetet är angeläget och bör ske i samarbete med civilsamhället, andra förvaltningar och myndigheter; genom att identifiera goda exempel, analysera och metodiskt arbeta med tillgänglig statistik, följa vetenskapliga resultat och tillvarata möjligheterna i de beslutade lätnaderna i sekretessbestämmelser mellan myndigheter.

Den demografiska utvecklingen har stor påverkan på vård- och omsorgsverksamheten. Lunds kommun får allt fler äldre med behov av stöd samtidigt som kompetensförsörjningsutmaningen inom vård- och omsorgssektorn växer. Lunds kommun ska ligga i framkant i utvecklingen av framtidens äldreomsorg. Med digitala hembesök, nya arbetssätt och smarta lösningar som frigör tid hos vårdpersonalen skapar vi förutsättningar för en omsorgsverksamhet som värnar både brukaren och personalen.

I Lunds kommun ska det finnas en bredd av aktiviteter för att öka folkhälsan och bidra till att motverka den ofrivilliga ensamheten hos äldre. Kommunen ska skapa förutsättningar för att ännu fler aktiviteter, som tilltalar olika målgrupper, ska erbjudas. Det kan ske inom ramen för träffpunkterna som är viktiga mötesplatser, men också i ännu högre grad genom civilsamhället.

Projekt som syftar till att med nya lösningar öka livskvaliteten hos brukarna på kommunens särskilda boenden uppmuntras. Ett gott exempel är promenadprojektet som genomförs med individanpassade promenader på Ribbingska för att öka livskvaliteten och öka den fysiska rörelsen hos brukare med demens.

Hembesök hos äldre ska utföras i förebyggande syfte för att minimera riskerna för brott, brand och olycksfall ska fortsätta i samverkan med Räddningstjänsten. Äldre är särskilt utsatta för bedrägeriförsök och kommunen bör arbeta med kunskapshöjande insatser för att stävja utvecklingen.

Kommunen ska motverka systemhotande organiserad brottslighet genom att utveckla sitt arbete mot välfärdsbrottslighet samt felaktiga utbetalningar från kommunen.

Budgetkommentarer

Utveckling av verksamhet för att minska externa placeringar

De senaste åren har kostnaderna för placering av barn och unga ökat kraftigt, dels för att antalet barn i behov av placering har ökat, dels utifrån att kostnaderna för att nyttja privata vårdalternativ ökat. En utveckling av verksamheten med målgruppsanpassade lösningar i egen regi eller i samarbete med andra kommuner för målgruppen 18–30, är klokt för att bibehålla en effektiv och högkvalitativ socialtjänst.

Ny familjecentral på Södertull

En ny familjecentral ska öppna på Södertull. Resurser skjuts till för att täcka arbetsmarknads- och socialnämndens behov

Utökad satsning socialsekreterare i fält

Sedan 2024 pågår en pilotverksamhet med socialsekreterare i fält på Norra Fäladen. Arbetet görs för att utforska hur socialtjänsten kan arbeta tillsammans med skola, mötesplatsen för unga och fältgruppen för att ge lundabarn ännu bättre förutsättningar till en bra start i livet. Det uppsökande arbetet är också förtydligat i den nya socialtjänstlagen. Nu föreslår vi att arbetet med socialsekreterare i fält dels permanentas som arbetsmetod samtidigt som vi utökar det geografiska arbetsområdet från att idag endast omfatta Norra Fäladen till att omfatta hela kommunen. Satsningen finansieras med in omfördelning från kommunstyrelsens ram.

Fontänhuset

Fontänhuset får ökat verksamhetsbidrag med 1,3 miljoner kronor för att fortsätta sitt goda arbete med stöd för människor att återgå till arbete eller studier.

Ökad kvalitet i omsorgen

Vi satsar på en ökad kvalitet som förbättrar brukarupplevelsen inom LSS och äldreomsorgen. För den upplevda tryggheten av kommunens insatser är personalen en bärande del. Ett aktivt arbete och en utveckling av arbetssätt för en högre personalkontinuitet är prioriterat, för att brukarna i högre grad än idag ska mötas av bekanta ansikten i hemmet, på boendet och i verksamheten.

Skobidrag för arbetsskor

Ett skobidrag om 700 kronor per person ska införas till personalen i vård och omsorg som ekonomiskt stöd för inköp av professionella arbetsskor. Syftet är att förbättra arbetsmiljön och förebygga arbetsskador, genom att öka de anställdas möjlighet att köpa ergonomiska och hållbara skor.

Nämndernas grunduppdrag och ekonomiska ramar

Arbetsmarknads- och socialnämnd

Grunduppdrag och målgrupper

Arbetsmarknads- och socialnämnden stödjer de medborgare som behöver socialtjänstens insatser. Tillsammans ser vi till att barn och unga får en så bra uppväxt som möjligt. Vi utgår från hela familjens situation och att ingen ska fara illa. Det handlar

om att ge stöd till vuxna med skadligt bruk och beroende eller vissa psykiska funktionsnedsättningar, till dem som behöver ekonomiskt bistånd och stöd för att kunna studera eller arbeta, god man, förvaltare, samt till flyktingar.

Till förvaltningen hör också en tolkförmedling, en tillståndsenhet med uppdrag att utfärda tillstånd och tillsyn för försäljning av alkohol, tobak och liknande produkter, samt ett par kommunövergripande uppdrag att samordna arbetet med arbetsmarknadsfrågor, våld i nära relationer, hedersproblematik samt att förebygga skadligt bruk av alkohol, narkotika, dopingpreparat, tobak och spel.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen i Lund har cirka 600 medarbetare. Förvaltningen styrs politiskt av arbetsmarknads- och socialnämnden.

Ekonomiska ramar

Arbetsmarknads- och socialnämnden inklusive försörjningsstödet finansieras till cirka 85 procent av kommunbidrag. Resterande finansiering består framför allt av statsbidrag för flyktingverksamheten samt intäkter inom tillståndsenhet och tolkförmedling.

Arbetsmarknads- och socialnämnd (Tkr)	Budget 2025	Budget 2026	Förändring %	Plan 2027	Plan 2028
Intäkter	140 000	143 000	2,1 %	145 000	147 000
Kostnader	-948 184	-980 440	3,4 %	-1 007 763	-1 016 889
Kommunbidrag	808 184	837 440	3,6 %	862 763	869 889
Resultat	0	0		0	0
Investeringsram	2 000	1 100	-45,0 %	2 000	2 000

Det högre kommunbidraget 2026 jämfört med 2025 förklaras främst av kompensation för beräknade pris- och löneökningar och medel för demografiuppräkning som utgår från befolkningsförändringar enligt Lunds kommuns befolkningsprognos 2025. Budgetram för kommungemensam service (KGS) 2026 återfinns i sin helhet under kommunstyrelsen vilket påverkar arbetsmarknads- och socialnämndens ram negativt jämfört med 2025 med motsvarande lägre kostnader.

I övrigt säkerställs finansiering för försörjningsstödet motsvarande 2025 års nivå och därutöver erhåller nämnden 10 miljoner kronor 2026 för utveckling av verksamheten för att på sikt minska externa placeringar samt 4 miljoner kronor för ett utökad arbete med socialsekreterare i fält. Även driftmedel för kommande familjecentral och utökade medel till Fontänhuset återfinns i arbetsmarknads- och socialnämndens budget från 2026.

Överförmyndarnämnd för Lunds och Eslövs kommuner

Grunduppdrag och målgrupper

Överförmyndarnämnden handhar de samverkande kommunerna Lund och Eslövs uppgifter att kontrollera förmyndarskap, godmanskap och förvaltarskap i enlighet med föräldrabalken. Nämnden rekryterar, lämplighetsprövar och utbildar ställföreträdare för uppdrag som gode män och förvaltare och har tillsyn över ställföreträdare som bevakar rättigheter, förvaltar tillgångar och bevakar andra rättigheter och intressen för invånare som inte har den förmågan.

Överförmyndarnämndens målgrupper är:

- Invånare i Lunds kommun och Eslövs kommun med behov av rättssäkert och korrekt stöd för att bevaka sina rättigheter, förvalta sina tillgångar eller bevakar andra rättigheter och intressen.
- Ställföreträdare (god man eller förvaltare) med behov av stöd och kompetensutveckling för rättssäker och korrekt hantering av sina uppdrag

Ekonomiska ramar

Överförmyndarnämnden finansieras till två tredjedelar av årliga kommunbidrag. Därutöver finansieras nämnden genom motsvarande anslag från Eslövs kommun i och med att överförmyndarverksamhet från och med 2023 sker i samverkan mellan Lund och Eslöv.

Överförmyndarnämnd (Tkr)	Budget 2025	Budget 2026	Förändring %	Plan 2027	Plan 2028
Intäkter	8 953	9 000	0,5 %	9 100	9 200
Kostnader	-26 957	-27 011	0,2 %	-27 844	-28 752
Kommunbidrag	18 004	18 011	0,0 %	18 744	19 552
Resultat	0	0		0	0
Investeringsram	0	0	0,0 %	0	0

Det i stort sett oförändrade kommunbidraget 2026 jämfört med 2025 förklaras av budgetmedel för beräknade pris- och löneökningar och medel för demografiuppräkning till följd av befolkningsförändringar enligt Lunds kommuns befolkningsprognos 2025. Budgetram för kommungemensam service (KGS) 2026 återfinns i sin helhet under kommunstyrelsen vilket dock påverkar överförmyndarnämndens ram negativt jämfört med 2025 med motsvarande lägre kostnader.

Vård- och omsorgsnämnd

Grunduppdrag och målgrupper

Vård- och omsorgsnämnden uppdrag styrs av ett reglemente som tydliggör vilka ansvarsområden nämnden har. Nämndens ansvar i kommunen är att hantera uppdrag som rör:

- äldre personer.
- personer med funktionsnedsättning.
- personer i behov av hälso- och sjukvård i hemmet.

Nämnden ansvarar för boende, service och vård i enlighet med:

- socialtjänstlagen (SoL).
- hälso- och sjukvårdslagen (HSL).
- lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).
- insatser utifrån socialförsäkringsbalkens assistansersättning.

I ansvaret ingår korttidstillsyn för skolungdomar över 12 år enligt LSS. I detta uppdrag ingår viss rehabilitering/habilitering och tekniska hjälpmedel. Uppdraget innebär stöd, service och omvårdnad dygnet runt alla dagar om året.

I uppdraget ingår att informera och stötta personer som vårdar eller stödjer närstående som är:

- långvarigt sjuka
- äldre och/eller har funktionsnedsättning

I reglementet framgår det även att nämnden ska:

- erbjuda förebyggande verksamhet
- bedriva lunchrestauranger som subventionerar lunch för invånare över 65 år
- ansvara för bostadsanpassningsbidrag.

Vård- och omsorgsnämndens målgrupper är tydliga utifrån lagstiftningen:

- Äldre personer och personer med funktionsnedsättning som har behov av stöd, hjälp och service för att klara sin vardag på ett värdigt sätt.
- Personer med behov av hälso- och sjukvård i hemmet. Detta innefattar grundläggande medicinsk behandling, omvårdnad, förebyggande insatser och rehabilitering som inte kräver sjukhusens medicinska och tekniska resurser, eller annan särskild kompetens.
- Personer som vårdar eller stödjer en närstående som är långvarigt sjuk, äldre eller har funktionsnedsättning. Personerna behöver stöd för att kunna vårda sin närstående på bästa sätt.

Ekonomiska ramar

Vård- och omsorgsnämnden finansieras till cirka 90 procent av kommunbidrag.

Resterande del finansierar nämnden genom taxor och avgifter från brukarna och genom riktade statsbidrag.

Vård- och omsorgsnämnd (Tkr)	Budget 2025	Budget 2026	Förändring %	Plan 2027	Plan 2028
Intäkter	293 929	304 000	3,4 %	313 120	322 514
Kostnader	-3 024 797	-3 031 122	0,2 %	-3 198 267	-3 395 500
Kommunbidrag	2 730 868	2 727 122	-0,1 %	2 885 147	3 072 986
Resultat	0	0		0	0
Investeringsram	8 000	5 700	-28,8 %	16 000	18 000

Det i stort sett oförändrade kommunbidraget 2026 jämfört med 2025 förklaras främst av tillkommande budgetmedel för beräknade pris- och löneökningar samt kompensation för volymökningar inom såväl äldreomsorg som LSS-verksamhet. Volymerna inom äldreomsorgen utgår från Lunds kommuns befolkningsprognos 2025. Nämnden har sedan tidigare beslutade effektiviseringskrav avseende ett bättre användande av undersköterskors kompetens med effekt 2026 om 15 miljoner kronor. Budgetram för kommungemensam service (KGS) 2026 återfinns i sin helhet under kommunstyrelsen vilket påverkar vård- och omsorgsnämndens ram negativt jämfört med 2025 med motsvarande lägre kostnader. I syfte att bromsa den höga nettokostnadsavvikelsen inom äldreomsorgen återfinns även en negativ ramjustering om 50 miljoner kronor.

Inför 2026 har nämndens kommunbidrag korrigerats med hänsyn till 2025 års överskott till följd av färre antal brukare och färre hemtjänsttimmar än förväntat inom äldreomsorgen. Eftersom äldreomsorgen ges efter behov behöver volymutvecklingen

följas noga så att nämndens ekonomiska förutsättningar är rätt anpassade utifrån verksamhetens omfattning.

Därutöver ingår en bred kvalitetssatsning om 40 miljoner kronor inom äldreomsorgen och LSS-verksamheten för bland annat ökad upplevd trygghet av kommunens insatser samt särskilda budgetmedel för bidrag till arbetskor för anställda.

Habostyrelse

Grunduppdrag och målgrupper

Habostyrelsen ska, till den del det ankommer på kommunen, ansvara för verksamheten på Habo gård. Habostyrelsen är huvudman för anläggningen inom fastigheten Lilla Habo 1:6 i Lomma kommun och ansvarar för att lämplig verksamhet bedrivs.

Habostyrelsens främsta målgrupp är äldre och personer med funktionshinder.

Ekonomiska ramar

Habostyrelsen finansieras utöver kommunbidraget av intäkter för sin konferensverksamhet.

Habostyrelse (Tkr)	Budget 2025	Budget 2026	Förändring %	Plan 2027	Plan 2028
Intäkter	6 514	6 685	2,6 %	6 898	7 119
Kostnader	-13 274	-13 579	2,3 %	-14 012	-14 461
Kommunbidrag	6 760	6 894	2,0 %	7 114	7 342
Resultat	0	0		0	0
Investeringsram	500	300	-40,0 %	500	500

Det högre kommunbidraget 2026 jämfört med 2025 förklaras av budgetmedel för beräknade pris- och löneökningar.

Infrastruktur och miljö

Infrastruktur och miljö - Inriktning

Kommunen ska bli ännu bättre på att ta hand om och förvalta det vi har. Det är prioriterat att underhålla och bevara de värden vi redan skapat, framför att bygga nytt. De flesta cyklar på en väg som redan är anlagd, men Lund är också en växande kommun med en utveckling att bejaka. Kommunen förvaltar parker, gator och natur för att bevara dess värden över oöverskådlig tid, samtidigt som vi skapar ny historia genom att tillföra nya inslag i hela kommunen. Från detaljplan till genomförande och drift samspelar kommunens olika funktioner för att skapa ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbara fysiska platser. Klimatkalkyler, analyser utifrån den sociala kompassen såväl som kommunalekonomiska samhällsanalyser ska genomsyra den fysiska planeringen.

Nya bostäder, verksamheter och mötesplatser byggs och planeras, med hänsyn till livets alla skeden, gröna värden och befintlig miljö. En ny kurs för ett mer blandat bostadsutbud – med trädgårdsstäder och större lägenheter – har satts och ska hållas i för att öka attraktiviteten och sänka trösklarna för bland annat barnfamiljer som vill bo i kommunen.

Lund är en av Sveriges tryggaste kommuner. Det är angeläget att fortsatt arbeta för en än tryggare och snyggare utemiljö i staden och byarna, där den fysiska planeringen såväl som underhållet av vårt gemensamma bidrar till att skapa trygga och tillgängliga offentliga rum. Klotter ska saneras inom 24 timmar på kommunens fastigheter och anläggningar, belysningen ska vara god, torg och parker ska hållas rena. Den brottsförebyggande myndighetstillsynen inom bygg och miljö – i samverkan med rättsvårdande myndigheter ska utvecklas.

Kommunen ska skapa förutsättningar för att det ska ske mer som roar, underhåller och skapar stämning i hela kommunen – såsom de avgiftsbefriade uteserveringarna och varudisplayerna utanför butiker. Kommunen ska flytta fram sina positioner när det kommer till infrastruktur som möjliggör och förenklar för arrangemang i byarna och staden.

Nämndernas gemensamma samhällsbyggnadsförvaltning ska fortsätta arbeta för en mer effektiv intern organisation som skapar nytta för Lundaborna. Kontakterna med privatpersoner, föreningar och näringsliv ska präglas av ett serviceinriktat bemötande och lösningsorienterad myndighetsutövning.

Budgetkommentarer

Ökat underhåll av offentliga miljöer

Tekniska nämnden får stärkta förutsättningar att täcka tidigare uppkomna kapitalkostnader till följd av underhållsinvesteringar. Därtill kompenseras nämnden för att vidta ytterligare åtgärder för att minska underhållsskulden inom verksamheterna för gata, park och natur. Det är viktigt att kompensationen används ändamålsenligt för att öka underhållet i offentliga miljöer, utan att bromsa den effektivisering som förvaltningssammanslagningen varit avsedd att resultera i.

Rent och snyggt

Rena och ordningsamma utemiljöer bidrar till trivsel och förebygger brott. Trevliga utsmyckningar efter säsong och i samband med olika högtider bidrar till handel och sätter guldkant på vardagen.

Sommarkort för unga

Skånetrafikens sommarkort för unga som kördes som pilot 2025 förlängs ett år efter goda resultat, för att stimulera hållbara resvanor. Kortet erbjuds till elever födda 2008–2011. Motsvarande erbjudande ska ges till de barn i samma målgrupp som nyttjar kommunens färdtjänst. För detta avsätts 4,5 miljoner till tekniska nämnden under 2026.

Arkitekturpolicy

Byggnadsnämnden ska ta fram en arkitekturpolicy, som kan användas som strategiskt verktyg för att bidra till en ännu bättre byggd miljö med god arkitektur, långsiktig hållbarhet och hög kvalitet.

Nämndernas grunduppdrag och ekonomiska ramar

Teknisk nämnd

Grunduppdrag och målgrupper

Tekniska nämnden är förvaltningsmyndighet för kommunens tekniska förvaltning. Nämnden ansvarar för:

- Kommunens gångbanor, cykelvägar, gator, torg, parker, natur- och skogsområden, koloni- och odlingslotsområden samt banhållning av spårväg.
- Kommunens bostadsförsörjning, genomförande av exploatering av bostadsområden och områden för andra ändamål, villatomtförmedling samt att företräda kommunen vid förrättningar.
- Kommunens verksamhet inom kollektivtrafikområdet inklusive färdtjänst och riksfärdtjänst.

Nämndens arbete styrs av trafiklagstiftning och plan- och bygglagen.

Tekniska nämndens verksamhet omfattar:

- Alla Lundabor, vilka ska ges möjlighet att leva och bo på ett hållbart sätt.
- Befintliga företagare samt potentiella investerare med behov av mark och infrastruktur, goda förutsättningar för etablering och verksamhetsutveckling.
- Inpendlande arbetskraft, skolungdomar och övriga besökare med behov av bland annat kollektivtrafik, infrastruktur, mötesplatser och information.
- Djur och natur med behov av skydd och säkerställande av biologisk mångfald.

Ekonomiska ramar

Teknisk nämnd finansieras till drygt 80 procent av kommunbidrag. Resterande verksamhet finansieras av framför allt taxor och avgifter i form av olika tillstånd och avgifter i samband med deras uppdrag.

Teknisk nämnd (Tkr)	Budget 2025	Budget 2026	Förändring %	Plan 2027	Plan 2028
Intäkter	92 113	94 059	2,1 %	96 068	98 141
Kostnader	-539 560	-564 376	4,6 %	-588 134	-614 145
Kommunbidrag	447 447	470 317	5,1 %	492 066	516 004
Resultat	0	0		0	0
Investeringsram					
Investeringar	253 100	206 100	-18,6 %	250 100	230 100
Exploatering	-10 000	-20 000	100,0 %	-10 000	-30 000
Investeringsram	243 100	186 100	-23,4 %	240 100	200 100

Det totalt sett högre kommunbidraget 2026 jämfört med 2025 förklaras såväl av kompensation för beräknade pris- och löneökningar som demografiuppräknning utifrån befolkningsprognos 2025 samt tillkommande arealer. Budgetram för kommungemensam service (KGS) 2026 återfinns i sin helhet under kommunstyrelsen vilket påverkar tekniska nämndens ram negativt jämfört med 2025 med motsvarande lägre kostnader.

Därutöver erhåller nämnden en permanent utökning av driftbudgeten avseende underhåll av offentliga miljöer om totalt 10 miljoner kronor medan effekthemtagningen om 8 miljoner kronor till följd av ny samhällsbyggnadsförvaltning påverkar 2026 enligt tidigare beslut. I tekniska nämndens ram återfinns driftkonsekvenser i form av kapitalkostnader för nämndens investeringar i exploatering och infrastruktur samt tillfälliga medel 2026 för ett tryggare, snyggare och roligare Lund samt förlängning av sommarkort för unga att gälla även för 2026.

Byggnadsnämnd

Grunduppdrag och målgrupper

Byggnadsnämnden genomför på uppdrag av kommunstyrelsen den övergripande planeringen i kommunen och tar fram förslag till översiktsplan och fördjupningar av översiktsplanen samt detaljplaner och program. Byggnadsnämnden prövar också frågor om förhandsbesked, bygglov, rivningslov och övriga beslut enligt plan- och bygglagen samt utövar tillsyn över byggverksamheten och prövar frågor om olovligt byggande enligt plan- och bygglagen och andra lagar som berör byggverksamheten. Nämnden ansvarar för bygglovsärenden och tillsyn/kontroll av tekniska egenskapskrav, obligatorisk ventilationskontroll och besiktning. Vidare ger nämnden råd och service i plan- och byggfrågor.

Byggnadsnämnden ansvarar också för fastighetsbildningsärenden enligt fastighetsbildningslagen, förrättningar enligt anläggningslagen samt förrättningar enligt lagen om exploateringsverksamhet. Under nämnden ligger också en omfattande teknisk kart- och GIS-verksamhet (geografiskt informationssystem) samt mätverksamhet.

Byggnadsnämnden arbetar utifrån följande behov hos målgrupperna, som huvudsakligen utgörs av boende och verksamma i Lund:

- En hållbar och strategiskt planerad utveckling av staden/kommunen.
- Att vara delaktig och kunna påverka sin närmiljö.
- information och service.
- Beslut och myndighetsutövning.
- Kompetens, tydlighet och dialog.

Ekonomiska ramar

Byggnadsnämnden är självfinansierad till cirka 50 procent och finansierar sin verksamhet huvudsakligen genom taxor och avgifter i samband med planer och bygglov i enlighet med plan- och bygglagen. Resterande finansieras genom kommunbidrag.

Byggnadsnämnd (Tkr)	Budget 2025	Budget 2026	Förändring %	Plan 2027	Plan 2028
Intäkter	45 872	47 340	3,2 %	48 855	50 418
Kostnader	-91 746	-92 802	1,2 %	-93 327	-96 826
Kommunbidrag	45 874	45 462	-0,9 %	44 472	46 408
Resultat	0	0		0	0
Investeringsram	2 000	1 100	-45,0 %	2 000	2 000

Byggnadsnämndens kommunbidrag 2026 är något lägre jämfört med 2025. Nämnden har erhållit kompensation för såväl pris- och löneökningar som för demografiuppräknings utifrån Lunds befolkningsprognos 2025 medan effekthemtagningen om 1,3 miljoner kronor till följd av ny samhällsbyggnadsförvaltning påverkar 2026 enligt tidigare beslut. Budgetram för kommungemensam service (KGS) 2026 återfinns i sin helhet under kommunstyrelsen vilket påverkar byggnadsnämndens ram negativt jämfört med 2025 med motsvarande lägre kostnader. För 2026 tillförs tillfälliga budgetmedel för arkitekturpolicy respektive del av näringslivspaketet för att bland annat påverka handläggningstiderna.

Miljönämnd

Grunduppdrag och målgrupper

Miljönämnden är den myndighet i kommunen som ansvarar för prövning, tillsyn och kontroll inom områden så som miljö- och hälsoskydd, livsmedelssäkerhet, strålskydd, rökfria miljöer, smittskydd och miljöövervakning. Nämnden samarbetar med olika myndigheter och organisationer, och följer utvecklingen inom miljö- och hälsoskyddsområdet i kommunen. I övrigt fullgör miljönämnden de uppdrag som kommunfullmäktige överlämnar till nämnden.

En viktig uppgift för miljönämnden är att arbeta för hållbar stadsplanering och landsbygdsutveckling. Miljönämndens bidrag till den samlade samhällsbyggnadsprocessen är av stor betydelse för att vår växande kommun ska utvecklas hållbart och för att alla som bor, verkar och vistas här ska få en god livsmiljö

Miljönämnden stöds av samhällsbyggnadsförvaltningen, som är kommunens expertfunktion inom dessa områden. Verksamheten utgår från lagar och regler som syftar till att värna om miljö och natur, människan och det allmännas intressen.

Förvaltningen arbetar även förebyggande med information, råd och anvisningar till företag och invånare.

Samhällsbyggnadsförvaltningen arbetar bland annat med att:

- Minska miljö- och klimatutsläpp
- Säkerställa rent dricksvatten och säkra livsmedel
- Underlätta för företag att ta miljö- och hälsoansvar
- Skapa hälsosamma miljöer för barn, unga och äldre
- Skydda naturreservat och allemansrätten
- Minska övergödning genom att övervaka små avloppssystem
- Främja hållbar utveckling i staden och på landsbygden.

Miljönämndens huvudsakliga målgrupper är:

- Medborgare i kommunen utifrån behovet av en säker livsmiljö avseende bland annat giftfri miljö, säkra livsmedel, rent vatten, frisk luft och minskad exponering för skadligt buller.
- Företag och verksamheter eller andra funktioner/organisationer (inklusive kommunala verksamheter) som ska tillförsäkras en rättssäker och kvalitativ tillsyn.

Ekonomiska ramar

Miljönämnden finansieras till 60 procent av kommunbidrag. Resterande 40 procent finansierar nämnden själva främst genom taxor och avgifter i samband med tillsyn och tillstånd inom miljö- och hälsoskyddsområdet.

Miljönämnd (Tkr)	Budget 2025	Budget 2026	Förändring %	Plan 2027	Plan 2028
Intäkter	12 800	13 210	3,2 %	13 632	14 069
Kostnader	-33 587	-33 501	-0,3 %	-34 231	-35 560
Kommunbidrag	20 787	20 291	-2,4 %	20 599	21 491
Resultat	0	0		0	0
Investeringsram	500	300	-40,0 %	500	500

Miljönämndens kommunbidrag 2026 är något lägre med 2025. Nämnden har erhållit kompensation för såväl pris- och löneökningar som för demografiuppräknings utifrån Lunds befolkningsprognos 2025 medan effekthemtagningen om 0,9 miljoner kronor till följd av ny samhällsbyggnadsförvaltning påverkar 2026 enligt tidigare beslut. Budgetram för kungöms kommun service (KGS) 2026 återfinns i sin helhet under kommunstyrelsen vilket påverkar miljönämndens ram negativt jämfört med 2025 med motsvarande lägre kostnader. För 2026 tillförs tillfälliga budgetmedel för del av näringslivspaketet för att bland annat förbättra handläggningstiderna.

Renhållningsstyrelse

Grunduppdrag och målgrupper

Lunds renhållningsstyrelse ansvarar för kommunens skyldigheter enligt miljöbalkens (1998:808) 15 kapitel 2 §. Renhållningsstyrelsen arbetar aktivt med att förebygga att avfall uppstår. Renhållningsstyrelsen har som uppdrag att förse de företag som önskar med renhållningstjänster.

Renhållningsstyrelsen har det kommunala ansvaret för kontrollprogram över nedlagda deponier samt deltar i kommunens planarbete enligt plan- och bygglagen.

Renhållningsstyrelsen får själv eller genom ombud föra kommunens talan i mål och ärenden som faller inom styrelsens verksamhetsområde och därvid ingå förlikning och antaga ackord. Renhållningsstyrelsen får besluta om nedsättning eller avskrivning av fordran.

Ekonomiska ramar

Renhållningsstyrelsen finansierar hela sin verksamhet med taxor och avgifter för renhållning och avfallshantering.

Renhållningsstyrelse (Tkr)	Budget 2025	Budget 2026	Förändring %	Plan 2027	Plan 2028
Intäkter	203 000	198 000	-2,5 %	204 000	210 000
Kostnader	-203 000	-198 000	-2,5 %	-204 000	-210 000
Resultat	0	0		0	0
Investeringsram	67 790	32 000	-52,8 %	39 050	30 350

Renhållningsstyrelsen har inget resultatkrav utan styrelsen ska årligen balansera sina intäkter och kostnader. Styrelsen erhåller sedan tidigare beslut ett årligt bidrag för kommuninternt arbete för minskat avfall där medel sedan 2022 finns avsatta under finansförvaltningen om 0,3 miljoner kronor.

Kultur och fritid

Kultur och fritid - Inriktning

Ett brett och attraktivt kultur- och fritidsutbud är en hörnsten i Lunds kommuns utveckling. Med det som basplatta ökar kommunens samlade attraktivitet eftersom det handlar om lundabornas välmående, delaktighet och långsiktiga trygghet.

Med ett aktivt såväl förebyggande som främjande arbete skapar vi trygga, aktiva, lärande och kreativa barn och unga. Kultur- och fritidsverksamheterna ska därför ännu bättre möta upp i mellanrummen, till exempel mellan skoltiden och den fria tiden, för att alla barn och unga ska ha goda uppväxtvillkor. Därför är det också viktigt att arbetet omfattar hela den kommunala geografin. Kommunen behöver bli ännu bättre på att erbjuda stöd och infrastruktur för civilsamhället och ha en ökad närvaro av de egna verksamheterna även utanför staden.

Kommunens roll är att vara en möjliggörare. Möjliggörare för idrottsutövning genom infrastruktur och andra stödsystem för att underlätta för föreningslivet. Möjliggörare för ett kulturliv som ska ges plats till att både reagera och agera. Möjliggörare för att fler ska delta inom biblioteks- och ungdomsverksamheterna.

Lunds kommun ska fortsätta utvecklas som evenemangsplats. Det handlar både om att dra fler stora evenemang och möten till anläggningar som Stadshallen och arenan, såväl som att skapa förutsättningar för fler småskaliga arrangemang ska kunna genomföras. Genom att vara mer tillåtande och skapa bättre förutsättningar för tillfälliga evenemang på offentliga platser skapas en mer levande livsmiljö där det offentliga rummet i ännu större utsträckning blir vårt gemensamma vardagsrum.

I Lunds kommun ska det vara lätt att göra rätt. Därför är det viktigt att det finns en samlad väg in som på ett professionellt sätt möter och underlättar för föreningslivet. De system som kommunen har för administration av till exempel lokalbokningar och utbetalningar ska vara enkla både att förstå och administrera. Därför ska också bokningsbara kommunala lokaler för civilsamhället samlas i ett och samma system, oavsett om det är ett klassrum eller en idrottshall.

Budgetkommentarer

Utökad lovverksamhet för en tryggare kommun

Tillsammans med föreningsliv och andra aktörer ska skolloven bli ännu roligare för ännu fler barn och unga i Lunds kommun. Satsningen görs enligt beskrivning i särskilt uppdrag.

Uppräkning utförarersättningen inom musikchecken

Barn och ungas möjligheter till att delta i musikundervisning är viktigt på många sätt. Att spela ett instrument bidrar till barns kognitiva, motoriska och allmänna utveckling. Ersättningen till musikchecksanordnarna har dock legat på samma nivå sedan systemet infördes. Inför 2026 föreslår vi en uppräkning av ersättningsnivån för utförare med 2 %, för att fler barn och unga ska upptäcka musiken. Totalt innebär detta en utökning av kostnaderna för musikchecken med 700 000 kronor om året.

Nämndernas grunduppdrag och ekonomiska ramar

Kultur- och fritidsnämnd

Grunduppdrag och målgrupper

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för kultur-, biblioteks-, och idrottsverksamhet samt öppen ungdomsverksamhet. Kultur- och fritidsnämnden ansvarar vidare för arbetet med de kommunövergripande ungdomsfrågorna samt har samordningsansvar för friluftsfrågor och föreningsfrågor.

Kultur- och fritidsnämndens verksamhet ska skapa möjligheter för alla i Lunds kommun att utöva aktiviteter, uppleva, uttrycka sig, utvecklas och umgås. Detta har ett egenvärde samtidigt som det skapar mervärden som livskvalitet, bildning, gemenskap, trygghet och ett demokratiskt samhälle. Lunds kommuns kultur- och fritidsliv ska präglas av delaktighet, inflytande och medskapande. Det ska vara tillgängligt för alla oavsett bakgrund och förutsättningar och vara långsiktigt hållbart, det vill säga tillgodose dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina.

Biblioteksverksamheten styrs av bibliotekslagen som bland annat lyfter personer med funktionsnedsättningar, nationella minoriteter, personer med annat modersmål än svenska samt barn och unga som prioriterade målgrupper. Kultur- och fritidsnämndens verksamhet vänder sig till alla men barn och unga prioriteras särskilt, till exempel genom kulturskolan som vänder sig till barn i skolåldern, idrottsverksamhet som prioriterar föreningsaktiviteter för 7–20-åringar genom statligt lokalt aktivitetsstöd (LOK-stöd) och taxor samt ungdomsverksamheten som har målgruppen 12–25 år.

Ekonomiska ramar

Kultur- och fritidsnämnden finansieras till drygt 80 procent av kommunbidrag. Övrig finansiering består främst av taxor och avgifter för de inrättningar som drivs inom nämndens ansvarsområde.

Kultur- och fritidsnämnd (Tkr)	Budget 2025	Budget 2026	Förändring %	Plan 2027	Plan 2028
Intäkter	105 200	105 000	-0,2 %	107 000	109 000
Kostnader	-590 758	-618 654	4,7 %	-641 452	-668 719
Kommunbidrag	485 558	513 654	5,8 %	534 452	559 719
Resultat	0	0		0	0
Investeringsram	62 300	47 800	-23,3 %	56 300	56 500

Det högre kommunbidraget 2026 jämfört med 2025 förklaras främst av budgetmedel för beräknade pris- och löneökningar. Nämnden erhåller även medel för demografiuppräknings som utgår från befolkningsförändringar enligt Lunds kommuns befolkningsprognos 2025. Sedan tidigare har kultur- och fritidsnämnden årliga tillskott i budgeten för musikchecken med hänsyn till nya årskullar samt medel för driftkonsekvenser av investeringar i eftersatt underhåll. Budgetram för kungemensam service (KGS) 2026 återfinns i sin helhet under kommunstyrelsen vilket dock påverkar kultur- och fritidsnämndens ram negativt jämfört med 2025 med motsvarande lägre kostnader.

Från och med 2026 tillförs även medel för utökad lovverksamhet för en tryggare kommun om 1,5 miljoner kronor, en uppräknig av ersättningsnivån för utförare och engångssatsning 2026 för ett tryggare, snyggare och roligare Lund om 2 miljoner kronor.

Särskilda uppdrag

Nedan visas de särskilda uppdrag som kommunfullmäktige beslutat om, som inte är relaterade till något av kommunfullmäktiges mål (uppdragen som relaterar till målen finns under respektive mål ovan). I en del fall riktar sig de särskilda uppdragen till mer än en nämnd, detta framgår i förekommande fall under "Ansvarig nämnd". Fältet "Ursprung" anger från vilken ekonomi- och verksamhetsplan uppdraget ursprungligen kommer.

Särskilda uppdrag		
<p>Lönsamma energiinvesteringar med klimatnytta <i>I kommunens befintliga fastighetsbestånd genomföra lönsamma energiinvesteringar med klimatnytta. Investeringarna kan innefatta såväl åtgärder som minskar fastigheternas energiförbrukning som innebär egen produktion av energi.</i></p>	<p>Ansvarig nämnd Kommunstyrelsen Servicenämnden</p> <p>Ursprung EVP 2023–2025</p>	<p>Slutdatum 2026-12-31</p> <p>Beslutad av Kommunfullmäktige</p>
<p>Minskad administration för lärarna <i>Lärarnas administrativa börda ska minskas. Detta ska ske genom att minska de kommunala pålagorna, utmana nationella instanser och skapa andrum för lärarna genom en strategisk personalförsörjning.</i></p>	<p>Ansvarig nämnd Kommunstyrelsen Barn- och skolnämnden</p> <p>Ursprung EVP 2023–2025</p>	<p>Slutdatum 2026-12-31</p> <p>Beslutad av Kommunfullmäktige</p>
<p>Öppna två nya familjecentraler <i>Under mandatperioden ska två nya familjecentraler öppnas, varav en i en av de östra kommundelarna.</i></p>	<p>Ansvarig nämnd Arbetsmarknads- och socialnämnden Barn- och skolnämnden</p> <p>Ursprung EVP 2023–2025</p>	<p>Slutdatum 2026-12-31</p> <p>Beslutad av Kommunfullmäktige</p>
<p>Bostäder för sociala ändamål <i>Att en genomlysning kring kommunens arbete med bostäder för sociala ändamål ska genomföras. Genomlysningen ska undersöka hur vi kan säkerställa att kommunen, så länge det i närtid bedöms finnas socialt behov av fler bostäder, ska få tillgång till de bostäder som kommunen har rätt till enligt avtal med olika bygg- och fastighetsaktörer.</i></p>	<p>Ansvarig nämnd Kommunstyrelsen Servicenämnden Tekniska nämnden Arbetsmarknads- och socialnämnden</p> <p>Ursprung EVP 2025–2027</p>	<p>Slutdatum 2026-12-31</p> <p>Beslutad av Kommunfullmäktige</p>

Särskilda uppdrag		
<p>Förebygga och motverka problematisk skolfrånvaro <i>Problematisks skolfrånvaro är allvarligt utifrån att elever som är frånvarande löper större risk att inte nå målen i skolan och på lång sikt löper denna grupp elever högre risk att drabbas av psykisk ohälsa och arbetslöshet. Samtidigt är det idag upp till varje lärare att själv stötta och utbilda elever som håller sig hemma, vilket bidrar till en tyngre administrativ börda. Barn- och skolnämnden samt arbetsmarknads- och socialnämnden får i uppdrag att, i samverkan, tydliggöra och utveckla det gemensamma arbetet med att förebygga och motverka problematisk skolfrånvaro i Lund. Effekten ska vara att den problematisks skolfrånvaron minskar och att antalet så kallade hemmasittare blir färre.</i></p> <p><i>Uppdraget är en vidareutveckling av "Utredning om hemmasittare" från EVP 2024–2026.</i></p> <p><i>Beskrivning EVP 2024–2026: Idag är det upp till varje lärare att själv stötta och utbilda elever som håller sig hemma. För att minska den administrativa bördan för läraren och arbeta mer strategiskt för att bryta hemmasittande får Barn- och skolnämnden i uppdrag att utreda hur en utvecklad modell som jobbar mot hemmasittare skulle kunna vara organiserad och konstruerad efter en omvärldsbevakning och best practice.</i></p>	<p>Ansvarig nämnd Arbetsmarknads- och socialnämnden Barn- och skolnämnden</p> <p>Ursprung EVP 2025–2027</p>	<p>Slutdatum 2026-12-31</p> <p>Beslutad av Kommunfullmäktige</p>
<p>Föreningsaktiviteter inom ramen för skolan <i>Idrott och rörelse har positiva effekter för både det fysiska och psykiska måendet. Lunds kommun ska skapa förutsättningar för mer rörelseaktivitet för barn kopplat till skolan och fritids. Med inspiration från goda initiativ såsom "Hand the ball" ska kommunen kroka arm med det lokala föreningslivet och uppmuntra barn och ungdomar till fysisk aktivitet. Det är särskilt viktigt att detta integreras med skolans ordinarie verksamhet.</i></p>	<p>Ansvarig nämnd Kultur- och fritidsnämnden Barn- och skolnämnden</p> <p>Ursprung EVP 2025–2027</p>	<p>Slutdatum 2026-12-31</p> <p>Beslutad av Kommunfullmäktige</p>
<p>Godare måltider och effektivare organisation <i>Bra mat i både skolan och äldreomsorgen bidrar till fysisk och mental hälsa, förebygger sjukdomar och främjar en positiv miljö. Det gör att man orkar dagen och presterar bättre. Men att maten är bra räcker inte. Lunds kommuns måltider inom skolan och äldreomsorgen måste uppskattas och ätas. Är maten inte god äts den inte. Därför behöver organisationen ha större fokus på godare måltider. Dessutom visar jämförelser med andra kommuner att Lunds måltidsorganisation är väldigt dyr, kostnaden för denna ska sänkas utan att påverka kvaliteten på tallriken. En genomlysning måste göras för att skapa en effektivare måltidsorganisation, detta utan att tumma på måltidernas smak eller kvalitet.</i></p> <p><i>Effekten av förändringen ska vara att kostnaderna sänks med minst 7 miljoner kronor och att de som äter måltiderna tycker de är godare.</i></p>	<p>Ansvarig nämnd Kommunstyrelsen Servicenämnden Vård- och omsorgsnämnden Utbildningsnämnden Barn- och skolnämnden</p> <p>Ursprung EVP 2025–2027</p>	<p>Slutdatum 2026-12-31</p> <p>Beslutad av Kommunfullmäktige</p>

Särskilda uppdrag		
<p>Återbrukscentral Plocket – hållbar möbel- och bygghantering För att öka återbruk av möbler och byggmaterial, göra hanteringen enklare och hushålla med resurser utvecklar vi arbetet med Plocket för möbelhantering och återbrukscentral, med inspiration från Växjö's initiativ Möbelcirkeln. Återbrukscentralen syftar till att utveckla en cirkulär hantering som innebär minskade inköp av möbler och byggmaterial, ökat återbruk av byggmaterial samt möjliggöra samhällsnyttiga aktiviteter för personer som får försörjningsstöd i enlighet med ny lagstiftning om aktivitetskrav. Verksamheter förväntas i första hand skaffa möbler och byggmaterial genom återbrukscentralen Plocket. Målsättning är att återbrukscentralen ska vara kostnadsneutral från och med 2028.</p> <p>Uppdraget är en vidareutveckling av "Plocket - hållbar möbelhantering" från EVP 2025–2027</p> <p>För att öka återbruk av möbler, göra hanteringen lättare och hushålla med resurser föreslår vi att en möbelorganisation tas fram. "Plocket" får en fysisk plats med personal och förutsättningar att reparera möbler och eventuellt hantera möbelfrågan i stort. Servicenämnden och renhållningsstyrelsen får i uppdrag att införa en möbelorganisation för att öka återbruk av möbler, göra hanteringen lättare och hushålla med resurser. Verksamheten ska vara självfinansierande från och med 2026.</p>	<p>Ansvarig nämnd Servicenämnden Arbetsmarknads- och socialnämnden Renhållningsstyrelsen</p> <p>Ursprung EVP 2025–2027</p>	<p>Slutdatum 2026-12-31</p> <p>Beslutad av Kommunfullmäktige</p>
<p>Ökad beredskap för att skydda barn och äldre mot extremväder Hela samhället behöver även på kort sikt skapa beredskap för extrema väderhändelser. Våra yngsta och våra äldsta är särskilt känsliga för värmeböljor och annat extremväder, därför läggs ett särskilt fokus på att rusta våra skol- och omsorgsverksamheter för att kunna hantera extremväder. Våra förskole- och skolgårdar, skollokaler och vård- och omsorgsboenden behöver också kunna dämpa effekterna av till exempel extremhetta och skyfall, och åtgärder för att förbättra situationen på de platser som är särskilt utsatta ska prioriteras.</p>	<p>Ansvarig nämnd Kommunstyrelsen Servicenämnden Vård- och omsorgsnämnden Barn- och skolnämnden</p> <p>Ursprung EVP 2025–2027</p>	<p>Slutdatum 2026-12-31</p> <p>Beslutad av Kommunfullmäktige</p>
<p>Accelerera arbetet med effektiv och funktionell fastighetsverksamhet Lunds kommun har höga kostnader för fastighetsverksamheten, särskilt lokaler. Flera uppdrag har getts under de senaste åren i syfte att sänka dessa kostnader och effektivisera arbetssätt för att frigöra mer resurser till kärnverksamheten. Inom ramen för det utredningsuppdrag som kommunkontoret genomfört avseende ansvar, organisering och ekonomistyrning av kommunens fastighetsverksamhet har flera angelägna utvecklingsområden identifierats. Vissa åtgärder är av sådan karaktär att de bör kunna genomföras snabbt och få effekt 2026. Det handlar om avyttringar av fastigheter som inte nyttjas effektivt, undvika kostsamma tillfälliga lokallösningar, renodling av kostnader i internhyresmodellen och effektivare arbetssätt i fastighetsverksamheten. Totalt bedöms dessa åtgärder kunna ge 25 mnkr i resultatförbättrande effekt 2026.</p>	<p>Ansvarig nämnd Kommunstyrelsen Servicenämnden</p> <p>Ursprung EVP 2026–2028</p>	<p>Slutdatum 2026-12-31</p> <p>Beslutad av Kommunfullmäktige</p>

Särskilda uppdrag		
<p>Inför en seniortråd – en särskild kulturtråd för äldre <i>Kulturen har en särskild betydelse. Kulturupplevelser är viktiga för seniorer av flera skäl. Det handlar om allt från förbättrad mental hälsa till ökade sociala interaktioner. Men det finns också ett stort egenvärde i att man ska kunna fortsätta uppleva och delta i kulturen genom hela livet. Därför ska kultur- och fritidsnämnden, i nära samarbete med vård- och omsorgsnämnden, införa en särskild kulturtråd för äldre i enlighet med den utredning som kultur- och fritidsnämnden genomfört.</i></p>	<p>Ansvarig nämnd Kultur- och fritidsnämnden Vård- och omsorgsnämnden</p> <p>Ursprung EVP 2026–2028</p>	<p>Slutdatum 2026-12-31</p> <p>Beslutad av Kommunfullmäktige</p>
<p>Minskade konsultkostnader <i>Lunds kommun ska sänka sina samlade konsultkostnader med 10%. Uppdraget är kommunövergripande och samordnas av kommunstyrelsen. Verksamheterna ska ta fram arbetssätt för att även på längre sikt rationalisera och hålla nere användningen av konsulter.</i></p>	<p>Ansvarig nämnd Kommunstyrelsen</p> <p>Ursprung EVP 2026–2028</p>	<p>Slutdatum 2026-12-31</p> <p>Beslutad av Kommunfullmäktige</p>
<p>Samlade stöd- och ledningsfunktioner för ökad tillit <i>Samordna de delar av kommunorganisationens stöd- och ledningsfunktioner som bedöms nödvändiga för en tillförlitlig styrning, som balanserar behovet av politiskt genomslag med effektiva arbetssätt, handlingsutrymme och professionellt omdöme i hela organisationen.</i></p> <p><i>Som ett inledande steg i samordningen bör kommunens följande behov prioriteras:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> •Effektivare ekonomistyrning på helheten. •Kompetensförsörjning och arbetsgivarfrågor i hela organisationen. •Kommunens kommunikation och service till kommuninvånare och företag. •Digitalisering och IT-säkerhet. <p><i>Samordningen och genomförandet av förändringarna ska präglas av de förhållningssätt som arbetats fram inom ramen för kommunstyrelsens tillitsberedning och som formulerats i ramverket för tillitsbaserad styrning och ledning i Lunds kommun.</i></p> <p><i>Förändringarna ska verka i följande riktning:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> •Prioritera genom att styra det som är viktigast och mest angeläget att åtgärda eller utveckla. •Underlag till prioriteringar, åtgärder eller utvecklingsområden ska baseras på kunskap som finns i kärnverksamheten, strategiska dialoger mellan alla nivåer i kommunens styrkedja samt uppföljningar. •Systematisera att analyser av konsekvenser för verksamheten görs inför införande av nya styrsignaler, till exempel i form av mål och åtgärder. Analysen ska beakta redan beslutad styrning, för att undvika målkonflikter. •Kontinuerligt pröva och bedöma aktualiteten i redan fattade beslut, i syfte att uppnå en tillförlitlig och hanterbar styrning. 	<p>Ansvarig nämnd Kommunstyrelsen</p> <p>Ursprung EVP 2026–2028</p>	<p>Slutdatum 2026-12-31</p> <p>Beslutad av Kommunfullmäktige</p>
<p>Stärkta elevhälsoteam <i>Elevhälsan har ett viktigt förebyggande och hälsofrämjande uppdrag för att stötta elevernas utveckling mot utbildningens mål. Utbildningsnämnden ska vidta mått och steg för att på ett mer strukturerat sätt säkerställa att den elevhälsa som bedrivs på alla våra gymnasieskolor möter de behov som finns i verksamheten. I det arbetet ska nämnden ta ett särskilt ansvar vad gäller riktlinjer för tillgången till den kompetens som behövs inom respektive elevhälsoteam.</i></p>	<p>Ansvarig nämnd Utbildningsnämnden</p> <p>Ursprung EVP 2026–2028</p>	<p>Slutdatum 2026-12-31</p> <p>Beslutad av Kommunfullmäktige</p>

Särskilda uppdrag		
<p>Underlätta för unga vuxna att bo kvar i Lunds kommun <i>Många unga vuxna har svårt att etablera sig långsiktigt på bostadsmarknaden i kommunen. Inte minst för att en bostad i Lunds kommun idag ställer krav på lång kötid, kontakter eller resurser för att köpa en egen bostad. För att underlätta för unga vuxna att etablera sig, genom att till exempel kunna bo kvar efter studierna, ska kommunstyrelsen tillsammans med Lunds Kommuns Fastighets AB (LKF) ta fram förslag på verktyg så att unga vuxna kan få större tillgång till LKF:s bostäder än idag.</i></p>	<p>Ansvarig nämnd Kommunstyrelsen</p> <p>Ursprung EVP 2026–2028</p>	<p>Slutdatum 2026-12-31</p> <p>Beslutad av Kommunfullmäktige</p>
<p>Utökad lovverksamhet för en ännu tryggare kommun <i>Tillsammans med föreningsliv och andra aktörer ska skolloven bli ännu roligare för ännu fler barn och unga i Lunds kommun. Fokus ska vara på att alla barn och unga ska ha skollov som präglas av aktivitet, kreativitet och trygghet. För att nå ännu fler barn och unga ska nya sätt att möta olika åldersgrupper och geografiska områden i kommunen utforskas. Ensamhet hos barn och unga ska motverkas och socioekonomiska och geografiska barriärer ska brytas.</i></p>	<p>Ansvarig nämnd Kultur- och fritidsnämnden</p> <p>Ursprung EVP 2026–2028</p>	<p>Slutdatum 2026-12-31</p> <p>Beslutad av Kommunfullmäktige</p>
<p>Utökad vistelsetid i förskolan <i>Barn- och skolnämnden får i uppdrag att ta fram nya riktlinjer som medför rätt till utökad vistelsetid i förskolan till 30 timmar per vecka för barn till föräldralediga och arbetssökande. Reformen har som syfte att förenkla vardagspusslet för föräldrar som är hemma med mindre barn och att möjliggöra för arbetssökande att faktiskt söka arbete på heltid. Krav om heltidssysselsättning för arbetslösa träder i kraft halvårsskiftet 2026 och för att möta detta så utökar vi möjligheten för barnen att vara på förskolan.</i></p>	<p>Ansvarig nämnd Barn- och skolnämnden</p> <p>Ursprung EVP 2026–2028</p>	<p>Slutdatum 2026-12-31</p> <p>Beslutad av Kommunfullmäktige</p>

Sammanställning av nämndernas drift- och investeringsramar

Sammanställning över samtliga nämnders driftramar enligt EVP 2026–2028, där budget för 2025 avser beslutade driftramar i enlighet med EVP 2025–2027.

Driftramar per nämnd (Tkr)	Budget 2025	Budget 2026	Förändring %	Plan 2027	Plan 2028
Kommunfullmäktige	16 372	15 636	-4,5 %	15 880	16 388
Kommunrevision	6 262	6 406	2,3 %	6 511	6 719
Kommunstyrelse	558 874	686 520	22,8 %	759 305	920 067
Barn- och skolnämnd	3 016 141	2 989 762	-0,9 %	3 059 574	3 115 375
Utbildningsnämnd	812 387	834 924	2,8 %	865 900	889 507
Vård- och omsorgsnämnd	2 730 868	2 727 122	-0,1 %	2 885 147	3 072 986
Arbetsmarknads- och socialnämnd	808 184	837 440	3,6 %	862 763	869 889
Teknisk nämnd	447 447	470 317	5,1 %	492 066	516 004
Byggnadsnämnd	45 874	45 462	-0,9 %	44 472	46 408
Miljönämnd	20 787	20 291	-2,4 %	20 599	21 491
Kultur- och fritidsnämnd	485 558	513 654	5,8 %	534 452	559 719
Valnämnd	2 036	9 816	382,1 %	2 269	2 342
Överförmyndarnämnd	18 004	18 011	0,0 %	18 744	19 552
Habostyrelse	6 760	6 894	2,0 %	7 114	7 342
Finansförvaltning	-226 150	-212 150	-6,2 %	-323 050	-408 450
Servicenämnd	51 165	58 646	14,6 %	38 387	33 238
Summa driftramar	8 800 569	9 028 751	2,6 %	9 290 133	9 688 577

Sammanställning över samtliga nämnders investeringsramar enligt EVP 2026–2028, där budget 2025 avser beslutade investeringsramar i enlighet med EVP 2025–2027.

Investeringsramar per nämnd (Tkr)	Budget 2025	Budget 2026	Förändring %	Plan 2027	Plan 2028
Kommunstyrelsen	334 100	463 500	38,7 %	429 300	306 800
Barn- och skolnämnd	13 900	17 200	23,7 %	16 500	11 500
Utbildningsnämnd	16 500	4 500	-72,7 %	7 500	7 500
Vård- och omsorgsnämnd	8 000	5 700	-28,8 %	16 000	18 000
Arbetsmarknads- och socialnämnd	2 000	1 100	-45,0 %	2 000	2 000
Teknisk nämnd	253 100	206 100	-18,6 %	250 100	230 100
Byggnadsnämnd	2 000	1 100	0,0 %	2 000	2 000
Miljönämnd	500	300	0,0 %	500	500
Renhållningsstyrelse	67 790	32 000	-52,8 %	39 050	30 350
Kultur- och fritidsnämnd	62 300	47 800	-23,3 %	56 300	56 500
Servicenämnd	319 500	291 000	-8,9 %	274 500	304 500
Habostyrelse	500	300	0,0 %	500	500
Summa investeringar före exploatering	1 080 190	1 070 600	-0,9 %	1 094 250	970 250
Kommunstyrelse - Strategiska markförvärv	25 000	25 000	0,0 %	25 000	25 000
Teknisk nämnd - Exploatering	-10 000	-20 000	100,0 %	-10 000	-30 000
Summa investeringsramar	1 095 190	1 075 600	-1,8 %	1 109 250	965 250

Investeringsramar per verksamhet (Tkr)	Budget 2025	Budget 2026	Förändring %	Plan 2027	Plan 2028
Infrastruktur och skydd	354 890	286 200	-19,4 %	328 150	301 450
Fritid och kultur	205 926	275 303	33,7 %	339 303	272 003
Pedagogisk verksamhet	501 756	465 409	-7,2 %	382 009	346 009
Vård och omsorg	41 618	61 088	46,8 %	65 288	72 288
Särskilt riktade insatser	0	0	0,0 %	0	0
Affärsverksamhet	-10 000	-20 000	100,0 %	-10 000	-30 000
Övrig verksamhet	1 000	7 600	0,0 %	4 500	3 500
Summa investeringsramar	1 095 190	1 075 600	-1,8 %	1 109 250	965 250

Ägardirektiv och investeringsnivåer för Lunds Rådhus AB och bolagen i koncernen

Gemensamt ägardirektiv för helägda bolag

Bolagen är organ för kommunal verksamhet och ska verka för största möjliga koncernnytta. Bolagen är underordnade kommunfullmäktige och står därför under kommunstyrelsens uppsikt. Moderbolaget Lunds Rådhus AB utgör den sammanhållna funktionen för att utöva ägarrollen för Lunds kommuns verksamheter i bolagsform.

Bolagens verksamhet ska bedrivas i enlighet med kommunfullmäktiges beslutade bolagsordning och ägardirektiv och i enlighet med gällande lagar och författningar. Ägardirektiv ska antas av bolagsstämman och ska även gälla för dotterbolag. Beslut från ägaren ska verkställas, under förutsättning att dessa inte strider mot tvingande bestämmelser i aktiebolagslagen eller annan lag eller författning.

Bolagen ska, i de delar som är relevanta för bolagens verksamhet, följa kommunfullmäktiges vision, policyer, program och planer.

Bolagen ska bidra till uppfyllnad av kommunfullmäktiges mål.

Bolagen ska präglas av säkerhetsmedvetenhet och bidra till kommunens beredskap för kris och krig.

Bolagen ska följa Lunds kommuns arkivreglemente. Bolagen ska även tillämpa den för Lunds kommun vid var tid gällande taxa för utlämnande av allmänna handlingar.

Bolagen ska årligen utfärda vd- och rapportinstruktion.

Bolagets lekmannarevisor har rätt att anlita biträde och har rätt till ersättning av bolaget för sitt eget och bitrådets arbete. Bolagsstämman fastställer ersättningsnivån. Lekmannarevisorn har möjlighet att begära ytterligare medel från bolagets styrelse, om det arvode som årsstämman beslutar inte visar sig vara tillräckligt. Om styrelsen avslår sådan begäran ska styrelsen hänföra frågeställningen till en extra bolagsstämman för beslut.

Dotterbolagen ska initiera möten med moderbolaget om omständigheterna så påkallar. Bolagen har skyldighet att efter kallelse från kommunfullmäktige, kommunstyrelse eller moderbolag lämna information och rapporter om händelser och planer i dess verksamhet.

VD i Lunds Rådhus AB, eller den som sättes i dennes ställe, ska medges närvarorätt vid styrelsemöten i bolagen.

Dotterbolagen ska, utöver vad som följer av ägarpolicy, anmäla följande till moderbolaget:

- löpande verksamhetsrapport och ekonomisk prognos
- pågående och planerade investeringar
- ställande av säkerheter
- befarade tvister eller rättsprocesser som kan vara av större vikt för bolaget eller kommunkoncernen

Lunds Rådhus AB

Lunds Rådhus AB (559230-4199) är ett helägt bolag till Lunds kommun och tillika moderbolag i koncernen. Lunds Rådhus AB äger samtliga aktier i följande bolag:

- Lunds Kommuns Fastighets AB (556050-4341)
- Lunds Kommuns Parkerings AB (556017-4863)
- Fastighets AB Lund Arena (556719-9293)
- Visit Lund AB (559230-8612)

Lunds Rådhus AB ägs av Lunds kommun.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Nedanstående rubriker är utdrag ur *Ägardirektiv för Lunds Rådhus AB*, fastställt av kommunfullmäktige 2019-12-19.

Bolagets ändamål

Lunds Rådhus AB har till föremål för sin verksamhet att äga och förvalta aktier i dotterbolagen, inom vilka bolag kommunala angelägenheter bedrivs samt företräda Lunds kommuns ägarintressen, genom att utse ägarrepresentanter i de delägda bolagen. Detta innebär att Lunds Rådhus AB utser ägarrepresentanter i både de hel- och delägda bolagen, som deltar på bolagsstämmor och ägarsamråd och i övrigt utgör kontakten mellan de delägda bolagen och Lunds kommun.

Det kommunala ändamålet med Lunds Rådhus AB:s verksamhet är att såsom moderbolag i koncernen åstadkomma en samordning för optimalt resursutnyttjande samt ekonomisk effektivitet och medverka till att uppfylla Lunds kommuns vision och mål genom att leda och samordna kommunens verksamheter i bolagsform mot målen. Bolaget ska följa samma principer som gäller för annan kommunal verksamhet om inte annat särskilt beslutats eller följer av särskild lagstiftning.

Bolagets verksamhet

Lunds Rådhus AB utgör den sammanhållna funktionen för att utöva ägarrollen för Lunds kommuns verksamheter i bolagsform genom att förenkla, tydliggöra och stärka styrningen av de hel- och delägda bolagen. Lunds Rådhus AB har till uppgift att, såsom aktieägare och delegerad ägarföreträdare, företräda Lunds kommuns strategiska intressen och utöva ägarstyrning av hel- och delägda bolag enligt ovan.

I samband med behandlingen av kommunens budget kommer fullmäktige att pröva om tillägg och förändringar behövs av mål och uppgifter för Lunds Rådhus AB och dess dotterbolag. Sådana uppgifter eller mål ska i så fall ges i form av särskilda direktiv till bolaget.

Lunds Rådhus AB ska utveckla effektiva styrformer och samspel mellan ägare, koncernledning och dotterbolag, för att utnyttja möjligheter till samordningsvinster.

Lunds Rådhus AB ska utöva ekonomisk kontroll, följa upp bolagens verksamheter och rapportera till kommunstyrelsen.

Verksamheterna i Lunds Rådhus AB och dotterbolagen ska drivas på ett sätt som vårdar kapitalet och ger en skälig avkastning med hänsyn till branschen och de risker som verksamheterna innebär.

Kommunfullmäktige utser styrelseledamöterna i Lunds Rådhus AB och dess dotterbolag. Lunds Rådhus AB ska ta ut en administrationsavgift av dotterbolagen för att finansiera sin administrativa verksamhet.

Fastighets AB Lunds Arena

Bolaget ska äga, förvalta och utveckla fastigheten Klostergården 1:24 – Sparbanken Skåne Arena - i Lund, som i sin helhet är uttyrd till kultur- och fritidsnämnden.

Fastighets AB Lund Arena ägs av Lunds Rådhus AB.

Bolagsspecifikt ägardirektiv

Bolaget ska äga, förvalta och utveckla fastigheten på vilken Sparbanken Skåne Arena är uppförd för främst verksamhet inom idrott, kultur och evenemang.

Finansiellt ägardirektiv

För perioden 2026–2028 ska bolaget varje år uppnå följande ekonomiska mål

- Bolaget ska ha en avkastning på totalt kapital som uppgår till minst 1,4 %
- Förväntad utdelning: 1 miljon kronor

Bolagets planerade ekonomi

Fastighets AB Lunds Arena	Budget 2025	Prognos 2026	Prognos 2027	Prognos 2028
Resultat före skatt (mnkr)	1,2	1,2	1,2	1,2
Omsättning (mnkr)	5,2	5,3	5,4	5,5
Avkastning på eget kapital (%)	1,6 %	1,6 %	1,6 %	1,6 %
Avkastning på totalt kapital (%)	1,7 %	1,7 %	1,7 %	1,7 %
Låneskuld per 31 december (mnkr)	2	8	10	12
Investeringar (mnkr)	1,0	4,5	2,0	2,0

Lunds Kommuns Fastighets AB (LKF AB)

LKF:s verksamhet är att förvärva, äga, bebygga och förvalta fastigheter eller tomträtter med bostäder, affärslägenheter och kollektiva anordningar. LKF ska i samverkan med Lunds kommun medverka till att tillgodose bostadsbehovet i kommunen och erbjuda hyresgästerna möjlighet till boendeinflytande.

Lunds Kommuns Fastighets AB ägs av Lunds Rådhus AB.

Bolagsspecifikt ägardirektiv

Bolaget ska erbjuda kommuninvånarna bostäder och bostadskomplement med god kvalitet i god miljö till rimlig hyra samt bidra till att planering och byggande anpassas till efterfrågan. Bolaget ska i samverkan med Lunds kommun medverka till att tillgodose bostadsbehovet i kommunen och förbinder sig att träffa avtal om att tillhandahålla bostadslägenheter till kommunens förtursbehov.

Bolaget ska administrera en kö för bostadssökande och erbjuda bostadslägenheter med utgångspunkt från kötid. Personer med anknytning till Lunds kommun ska prioriteras. Bolagets befintliga bostadshyresgäster ska kunna prioriteras före utomstående sökande. Tillämpningsregler för bostadsökandekön ska beslutas av bolagets styrelse.

Bolaget ska erbjuda sina hyresgäster möjlighet till boinflytande.

Finansiellt ägardirektiv

För perioden 2026–2028 ska bolaget varje år uppnå följande ekonomiska mål

- Bolaget ska ha en avkastning på totalt kapital som uppgår till minst 3 %
- Bolaget ska ha en soliditet på minst 18 %
- Förväntad utdelning*: 29,2 mnkr

Bolagets planerade ekonomi

Lunds kommuns fastighets AB (LKF)	Budget 2025	Prognos 2026	Prognos 2027	Prognos 2028
Resultat före skatt (mnkr)	197,0	194,0	159,0	177,0
Omsättning (mnkr)	1 457,0	1 511,0	1 562,0	1 691,0
Avkastning på eget kapital (%)	7,7 %	7,2 %	5,6 %	6,0 %
Avkastning på totalt kapital (%)	3,6 %	3,6 %	3,2 %	3,4 %
Soliditet (%)	25,9 %	25,5 %	24,0 %	23,3 %
Förväntad utdelning (mnkr)				
Låneskuld per 31 december (mnkr)	6 650	7 500	8 500	9 300
Investeringar (mnkr)	950	1 380	1 470	1 250

* 25 miljoner kronor avser kommunens kostnader för bosociala åtgärder. Resterande utdelning följer huvudregel som innebär att utdelningen baseras på av ägaren tillskjutet kapital och beräknas varje år utifrån statslåneräntan under föregående räkenskapsår med tillägg av en procentenhet. Värdeöverföringen under ett räkenskapsår får dock inte överstiga ett belopp som motsvarar hälften av bolagets resultat för föregående räkenskapsår.

Lunds Kommuns Parkeringsaktiebolag (LKP AB)

Bolaget ska genom sin verksamhet medverka till att lösa parkeringsfrågan och därmed understödja stadsutvecklingen i Lunds kommun.

Lunds Kommuns Parkeringsaktiebolag ägs av Lunds Rådhus AB.

Bolagsspecifikt ägardirektiv

I samverkan med berörda kommunala myndigheter ska bolaget medverka till att genomföra lösningar för allmän parkering och verksamhetsparkering på kvartersmark i överensstämmelse med de av kommunfullmäktige och byggnadsnämnden fastlagda planer och riktlinjer. I denna uppgift ska bolaget anordna, förvalta och upplåta parkeringsanläggningar på fastigheter som bolaget och kommunen äger eller annars förfogar över.

Det kommunala ändamålet är att bolaget genom sin verksamhet ska lösa parkeringsfrågan och medverka till hållbara mobilitetslösningar och därmed stödja stadsutvecklingen.

Finansiellt ägardirektiv

För perioden 2026–2028 ska bolaget varje år uppnå följande ekonomiska mål

- Bolaget ska ha en rörelsemarginal på minst 10 %
- Bolagets ska ha en soliditet på minst 15 %
- Förväntad utdelning: 3 miljoner kronor per år

Bolagets planerade ekonomi

Lunds kommuns parkerings AB (LKP)	Budget 2025	Prognos 2026	Prognos 2027	Prognos 2028
Resultat före skatt (mnkr)	2,0	3,4	3,7	5,5
Omsättning (mnkr)	115,0	123,9	129,5	137,4
Avkastning på eget kapital (%)	20 %	25 %	29 %	33 %
Avkastning på totalt kapital (%)	2,4 %	3,2 %	3,4 %	3,7 %
Rörelsemarginal (%)	15 %	16 %	18 %	20 %
Soliditet (%)	13 %	13 %	12 %	11 %
Förväntad utdelning (mnkr)	2,0	1,5	2,0	2,0
Låneskuld per 31 december (mnkr)	475	505	585	605
Investeringar (mnkr)	85	30	100	30

Visit Lund AB

Bolaget ska bedriva destinationsutveckling och utveckla Lunds kommun som besöks-, mötes- och evenemangsdestination.

Visit Lund AB ägs av Lunds Rådhus AB.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Bolaget ska värva, utveckla och genomföra publika evenemang samt värva möten och kongresser till Lunds kommun i enlighet med gällande evenemang- och mötesstrategi.

Bolaget ska utveckla och marknadsföra den del av platsvarumärket Lund som rör besöksnäringen. Detta ska ske i nära samarbete med kommunens förvaltningar och externa aktörer.

Bolaget ska tillhandahålla ett behovsanpassat högklassigt värdskap för besökare och turister.

Bolaget ska koordinera samverkan mellan operatörer och anläggningar för möten och evenemang.

Finansiella ägardirektiv

För perioden 2026–2028 ska bolaget varje år uppnå följande ekonomiska mål:

- Bolaget ska uppnå ett positivt rörelseresultat

Bolagets planerade ekonomi

Visit Lund AB	Budget 2025	Prognos 2026	Prognos 2027	Prognos 2028
Resultat före skatt (mnkr)	-0,3	0,0	0,0	0,0
Omsättning (mnkr)	26,0	28,0	29,0	30,0
Avkastning på eget kapital (%)	n/a	n/a	n/a	n/a
Avkastning på totalt kapital (%)	n/a	n/a	n/a	n/a
Låneskuld per 31 december (mnkr)	0	0	0	0
Investeringar (mnkr)	0	0	0	0

Kraftringen AB

Kraftringen AB ägs av Lunds kommun (82,4 %), Eslövs kommun (12,0 %), Hörby kommun (3,5 %) och Lomma kommun (2,1 %). Kraftringen är holdingbolag i en koncern av bolag inom energisektorn med det helägda Kraftringen Energi AB (publ) som operativt moderbolag.

Verksamheten bedrivs inom de flesta delarna av energimarknaden, dock i huvudsak inom eldistribution, energihandel och slutkundsförsäljning av el och fjärrvärme/kyla. Energiproduktionen ett normalår uppgår till drygt 1000 GWh värme och drygt 130 GWh el. Kraftringen äger lokalnät för el, gas, fjärrvärme och fjärrkyla. Eldistributionen når cirka 125 000 kunder.

Utdrag ur ägardirektiv

Föremålet för och ändamålet med Kraftringens verksamhet framgår av bolagsordningen. Inom ramen för dessa ges Kraftringen i uppdrag att:

- Aktivt bidra till samhällets klimatomställning.
- Eftersträva att utgöra den ledande energileverantören i ägarkommunerna och deras närområde.
- Säkerställa att koncernens energileveranser sker med en hög leveranssäkerhet och en hög servicenivå till ett marknadsmässigt pris.
- Verka för en skälig utdelning till ägarna med hänsyn tagen till bolagets konsolideringsbehov. Förslag till utdelning ska årligen diskuteras på ägarsamråd inför årsstämma.

Bolagets planerade ekonomi

Kraftringen AB	Budget 2025	Prognos 2026	Prognos 2027	Prognos 2028
Resultat före skatt (mnkr)	490,0	558,0	598,0	486,0
Omsättning (mnkr)	4 086,0	3 826,0	3 887,0	3 554,0
Avkastning på eget kapital (%)	11,5 %	12,5 %	12,7 %	9,8 %
Avkastning på totalt kapital (%)	6,0 %	6,6 %	6,6 %	5,5 %
Soliditet (%)	42,9 %	41,0 %	41,2 %	41,8 %
Låneskuld per 31 december (mnkr)	3 175	3 947	4 246	4 435
Investeringar (mnkr)	1 345	1 658	1 205	851

Lunds kommun har ägarandelar i (procentuell ägarandel):

- Science Village Scandinavia AB (35 procent)
- Ideon AB (20 procent)
- Sydsåkånes avfallsaktiebolag, SYSAV (15,4 procent)
- Sydvatten AB (12,7 procent)
- Kommunassurans Försäkring AB (6,3 procent)
- Inera AB (0,16 procent)

Science Village Scandinavia AB, som ägs av Lunds kommun, Region Skåne och Lunds universitet, är lagfaren ägare till mark belägen mellan materialforskningsanläggningarna ESS och MAX IV i nordöstra Lund. Bolagets huvuduppgift är att på denna mark utveckla en stadsdel – ett Science Village – där vetenskapliga idéer och samarbeten kan växa fram mellan lärosäten, näringsliv och andra delar av samhället.

Ideon AB ägs av Pålsjö Ängar Holding AB, Castellum Öresund AB, LU Holding AB och Lunds kommun. Bolagets verksamhet är att med bas på Ideon underlätta och befrämja kontakter och samarbete mellan etablerade företag och organisationer med forskare, entreprenörer och mindre företag verksamma i närområdet.

Sydsåkånes avfallsaktiebolag, SYSAV ägs av 14 sydsåkånska kommuner. Bolagets verksamhet är att svara för den regionala avfallshanteringen inom verksamhetsområdet för delägarkommunerna. Verksamheten ska i huvudsak bedrivas för eller tillsammans med delägarkommunerna. I samverkan med ägarkommunerna ansvarar SYSAV för att avfallet från regionens hushåll tas om hand, återvinns och behandlas på bästa sätt. Verksamheten bedrivs genom moderbolaget SYSAV och dotterbolaget Sysav Industri AB.

Sydvatten AB ägs av 17 kommuner i västra Skåne. Bolagets uppdrag är att bereda och distribuera dricksvatten med jämn och hög kvalitet till ägarkommunerna. För detta ändamål utnyttjar bolaget de legaliserade uttagsrätterna i råvattentäkterna Bolmen, Vombsjön och Ringsjön. Bolaget äger och driver Bolmentunneln, de två vattenverken Ringsjöverket och Vombverket samt huvudledningssystemet för distributionen av dricksvatten. Sydvatten bedriver en kommunal verksamhet på uppdrag av kommunerna på samma villkor som svenska kommuner gör i allmänhet. Bolaget lyder under såväl kommunallagen som lagen om allmänna vattentjänster och är taxefinansierat. Sydvatten får därmed inte dela ut vinster till sina ägare och har därmed inget vinstintresse.

Kommunassurans Försäkring AB ägs av 74 kommuner, främst i södra Sverige. Bolaget erbjuder sina ägare sak- och ansvarsförsäkringar, bistår i skadeförebyggande arbete och tillhandahåller egenandelsprogram för de kommuner som önskar.

Inera AB ägs av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), företag, regioner och kommuner. Inera stödjer ägarnas verksamhetsutveckling genom att koordinera och utveckla gemensamma digitala lösningar till nytta för invånare, medarbetare och beslutsfattare.

Kommunalförbund

Räddningstjänsten Syd

Räddningstjänsten Syd är ett kommunalförbund med direktion. Verksamheten ansvarar för räddningstjänsten för Burlöv, Eslöv, Kävlinge, Lund och Malmö.

Kommunalförbundet ska i förbundsmedlemmarnas ställe fullfölja de skyldigheter som

åvilar kommunerna enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor och annan lagstiftning om olycksförebyggande och olycksavhjälpanse insatser. Viktiga delar av uppdraget utgörs av informations- och utbildningsuppgifter i den förebyggande och olycksavhjälpanse verksamheten, samverkan med medlemskommunerna och med externa parter, myndighetsutövning samt räddningsinsatser

Kommunalförbundets planerade ekonomi

Räddningstjänst Syd	Budget 2025	Prognos 2026	Prognos 2027	Prognos 2028
Resultat före skatt (mnkr)	0,0	0,0	0,0	-0,5
Omsättning (mnkr)	95,4	99,3	102,2	104,6
Avkastning på eget kapital (%)	0,0 %	0,0 %	0,0 %	-8,7 %
Avkastning på totalt kapital (%)	1,9 %	1,2 %	1,8 %	1,3 %
Soliditet (%)	7,8 %	7,9 %	7,5 %	6,6 %
Låneskuld per 31 december (mnkr)	16	16	20	24
Investeringar (mnkr)	9	6	12	10

I tabellen ovan redovisas Lunds kommuns andel av Räddningstjänsten Syd, för närvarande 22,5 procent, vilken beräknas på befolkningsunderlaget.

VA SYD

VA SYD är ett kommunalförbund med förbundsfullmäktige och ägarnämnder. Övriga medlemskommuner är Burlöv, Eslöv, Lomma och Malmö.

Kommunalförbundet är huvudman för medlemmarnas allmänna VA-anläggningar med uppgift att svara för både dricksvattenförsörjningen som avloppsvattenförsörjningen. Det åligger förbundet att anlägga, underhålla, förvalta och driva erforderliga anläggningar, såsom pumpstationer, ledningsnät, reningsanläggningar och övriga anordningar som krävs för upprätthållande av en långsiktigt säker och väl fungerande verksamhet.

Kommunalförbundets planerade ekonomi

VA Syd	Budget 2025	Prognos 2026	Prognos 2027	Prognos 2028
Resultat före skatt (mnkr)	-10,0	1,0	9,0	10,0
Omsättning (mnkr)	356,9	399,4	430,0	448,9
Avkastning på eget kapital (%)	n/a	n/a	n/a	n/a
Avkastning på totalt kapital (%)	n/a	n/a	n/a	n/a
Soliditet (%)	n/a	n/a	n/a	n/a
Låneskuld per 31 december, MAXIMA (mnkr)	170	207	265	608
Låneskuld per 31 december, ÖVRIGT (mnkr)	1 267	1 410	1 716	2 153
Investeringar, MAXIMA (mnkr)	50	52	59	343
Investeringar, ÖVRIGT (mnkr)	157	256	377	517

I tabellen ovan redovisas Lunds kommuns andel av VA SYD, ca 18 procent, vilken beräknas på befolkningsunderlaget.

Förutsättningar för ekonomi- och verksamhetsplan

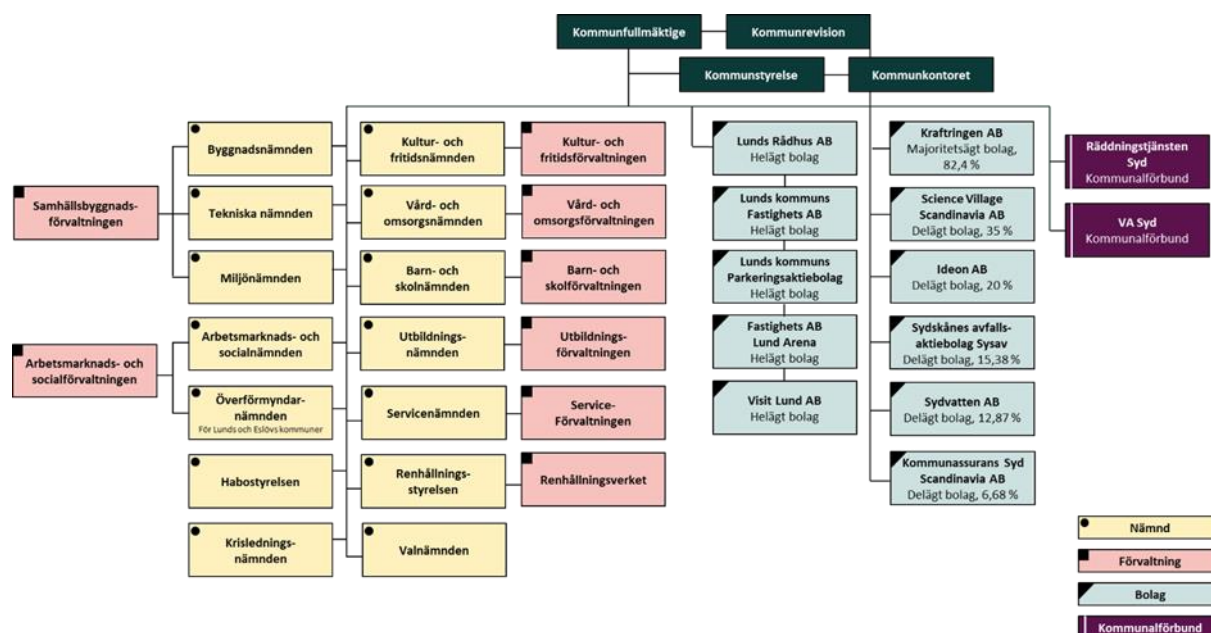
Så styrs Lund

Lunds kommuns styrmodell

Den kommunala koncernen omfattar Lunds kommun med dess nämnder och styrelser, kommunalförbund samt bolag som kommunen genom andelsinnehav har inflytande över. Utöver koncernen finns det andra aktörer som Lunds kommun köper verksamhet från, både från bolag där kommunen har ägarintresse och från privata utförare av kommunal verksamhet.

Kommunfullmäktige är kommunens högsta politiska organ. Fullmäktiges ansvar är att styra kommunkoncernens verksamhet med utgångspunkt i gällande lagar, förordningar och annan statlig styrning. Kommunfullmäktige beslutar bland annat om *vision och förhållningssätt*, prioriterade *mål* och *särskilda uppdrag* samt *budget*.

Kommunkoncernens organisation per 1 januari 2025

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Sättet vi styr och leder på ska säkerställa att vi använder våra resurser på ett effektivt sätt och tillhandahåller tjänster med god kvalitet. Lunds styrmodell kan liknas vid ett hus – med tak, stomme och grund. Alla delar hänger samman och behövs för att få en fungerande styrning.

Vision och förhållningssätt utgör taket. Visionen är utgångspunkten för kommunens styrning och tillsammans med förhållningssätten och kommunens grunduppdrag ska den genomsyra allt arbete vi gör.

Stommen i Lunds styrmodell består av de tre parametrarna ekonomistyrning, målstyrning och kvalitetsstyrning.

Lunds ekonomistyrning utgörs av finansiella mål, resursfördelningsmodell och ekonomiska ramar. Det är kommunfullmäktige som fattar beslut om hur resurserna ska fördelas inom kommunen. Resursfördelningsmodellen används för att beräkna nämndernas budgetar utifrån demografi- och volymförändringar. Genom budgeten omsätts de politiska prioriteringarna till ramar för de olika nämndernas verksamhet. I verksamhetsplaner och internbudgetar anger nämnderna hur de ska fullgöra sin verksamhet och uppfylla målen under det kommande året. Nämnderna har ett ansvar att hantera förändringar inom ram.

Lunds målstyrning beskriver kommunens målhierarki, det vill säga på vilken nivå i organisationen som olika typer av mål fastställs. I Lund används horisontell styrning där varje nivå i organisationen skapar sina egna mål utifrån den inriktning som satts av nivån "ovanför".

Kommunfullmäktiges mål för mandatperioden syftar till att skapa en gemensam riktning och förflyttning för hela den kommunala verksamheten. Målen är långsiktiga men omprövas av kommunfullmäktige inför varje nytt budgetår. Kommunfullmäktige har även möjlighet att ge särskilda uppdrag direkt till en nämnd eller styrelse.

Den kommunala verksamheten styrs även av andra styrande dokument såsom policys, program, planer och riktlinjer. Kommunens program för styrning sätter ramen för denna styrning. Programmet tydliggör att kommunfullmäktige fastställer kommunövergripande policys, program och planer samt att kommunstyrelsen fastställer kommunövergripande handlingsplaner och riktlinjer. Flera av de styrande dokumenten innehåller mål och åtgärder som nämnder och styrelser aktivt ska arbeta för.

Varje nämnd och styrelse ansvarar för att bidra till den gemensamma utvecklingen genom att omsätta styrsignaler från kommunfullmäktige och kommunstyrelse till verksamhet inom sitt ansvarsområde. Det görs genom att nämnder och styrelser tar till sig av beslutade mål, uppdrag och åtgärder och utifrån sin verksamhets uppdrag, nuläge och utmaningar definierar vad som ska prioriteras genom beslut om verksamhets- och affärsplaner för nästkommande år.

Lunds kvalitetsstyrning utgår från politiska mål, från krav enligt speciallagstiftning samt från den självklara utgångspunkten att sätta de som kommunen är till för i centrum. Kvalitetsstyrningen styr och följer framför allt verksamheternas grunduppdrag som i sin tur styrs av kommunens reglementen samt lagar och förordningar. Reglementena innehåller både gemensamma bestämmelser som gäller för samtliga nämnder och styrelser samt beskriver vilket specifikt ansvar varje enskild nämnd eller styrelse har. Grunduppdragen följs genom uppföljning av nyckeltal och indikatorer som analyseras, utvärderas och sedan används för att styra mot effektiva verksamheter med god kvalitet. Resultat och utvärderingar sammanställs i olika nationella jämförelser och kvalitetsrapporter.

Hållbar utveckling och Agenda 2030

En viktig dimension och utgångspunkt för Lunds kommuns styrning är hållbar utveckling. Hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov. En hållbar utveckling inom kommunkoncernen omfattar tre dimensioner: ekologisk, social och ekonomisk, vilka utgör varandras förutsättningar.

Målen i Agenda 2030 är integrerade i kommunfullmäktiges mål för mandatperioden vilka syftar till att skapa gemensam riktning och förändring i hela den kommunala verksamheten. Lunds kommuns förhållningssätt till Agenda 2030 tydliggörs i Lunds policy för hållbar utveckling. Policyn konkretiseras i kommunens program och planer, där de två kommunövergripande styrdokumenterna *Program för ekologisk hållbar utveckling* (Lundaeko) och *Program för social hållbarhet* utgör centrala byggstenar. Varje nämnd och styrelse ansvarar för att omsätta dessa styr signaler till verksamhet inom sitt ansvarsområde för den gemensamma utvecklingen mot ett hållbart samhälle.

Kommunövergripande process för strategi, planering och uppföljning

Kommunens styrmodell kompletteras av en kommunövergripande arbetsprocess för strategi, planering och uppföljning som omsätter kommunens styrmodell i praktiken. Det handlar om hur vi arbetar för att sätta mål, fördela resurser i budget och hur vi följer upp hur det går. Det kommunövergripande arbetet består av tre delprocesser som alla är beroende av varandra: strategiprocessen, planeringsprocessen och uppföljningsprocessen.

Processen för strategi, planering och uppföljning tar tre år att följa från start till mål och inleds med **strategiprocessen**. Strategiprocessen syftar till att ta fram kommunövergripande planeringsförutsättningar inför Ekonomi- och verksamhetsplan för de kommande tre åren. Planeringsförutsättningarna tas fram genom trend- och framtidsspaning, omvärldsanalys samt kartläggning och analys av kommunens nuläge. Strategiprocessen avslutas med ett strategiskt seminarium för ledande förtroendevalda och tjänstepersoner. Där presenteras resultaten från genomförda analyser och det ges tillfälle till dialog om mål, resultat och gemensamma utmaningar för de kommande tre åren.

Planeringsprocessen tar avstamp i de kommunövergripande planeringsförutsättningarna från strategiprocessen. Planeringsförutsättningarna konkretiseras i detta skede ytterligare genom framtagande av ett budgetunderlag. Utifrån underlaget arbetar de förtroendevalda fram förslag till Ekonomi och verksamhetsplan, som sedan remitteras ut till samtliga nämnder inför beslut i kommunfullmäktige. I planeringsprocessen ingår även kommunövergripande riskanalys och planering för intern kontroll.

Efter att kommunfullmäktige beslutat om den kommunövergripande ekonomi- och verksamhetsplanen inleder respektive nämnd och förvaltning arbetet med nästa års verksamhetsplan med internbudget. I verksamhetsplaneringen ingår resonemang om nämndens förutsättningar, utvecklingsmål kopplade till kommunfullmäktiges beslutade riktning samt en detaljerad internbudget. På de flesta förvaltningar tas även verksamhetsplaner fram på avdelnings- och enhetsnivå, dessa ska dock inte beslutas av nämnd utan är verksamheternas verktyg för att bidra till nämndens övergripande verksamhetsplan.

Med verksamhetsplaneringen som grund går kommunen in i genomförandeåret. Genom **uppföljningsprocessen** följer vi upp hur det går med både verksamhet, medarbetare och ekonomi löpande under året. Uppföljningen är ett viktigt instrument som ger oss möjlighet att kunna upptäcka avvikelser i tid. Den är även utgångspunkt för nästa års strategiprocess och ska fånga upp signaler om till exempel bristande leverans. Vid årsskiftet genomför alla nämnder en årsanalys som sammantaget utgör del av underlaget till kommunens gemensamma årsredovisning.

Utvecklad styrmodell - Tillitsbaserad styrning och ledning

Som en del i förändringsarbetet mot en mer tillitsbaserad styrning och ledning har Lunds kommun har bildat en tillitsberedning med representanter från samtliga partier i kommunstyrelsen, fackliga representanter och förvaltningsdirektörer. Beredningen har bland annat initierat ett arbete för att utveckla kommunens styrmodell och det kommunövergripande ledningssystemet för planering och uppföljning. Avsikten är att ta fram beslutsunderlag och förslag till policy och riktlinjer för styrning under 2026.

En bärande princip i det kommunövergripande arbetet med tillitsbaserad styrning och ledning har varit modet att pröva nytt. I utvecklingen av styrmodellen finns därför en tydlig ambition att inleda tester av förändringar redan innan policy och riktlinjer är beslutade. På så sätt kan erfarenheter dras, misstag hanteras och principer justeras löpande. Tillitsberedningen har identifierat fyra angelägna tester ("labb") att genomföra under 2026:

1. Ökat fokus på grunduppdrag i Ekonomi- och verksamhetsplan, verksamhetsplanering och uppföljning
2. Förändrad uppföljning avseende delårsrapport per april
3. Flexiblare uppföljning med tematiska nedslag
4. Införa initieringsbeslut inför framtagande, aktualisering eller revidering av styrande dokument

Ägarstyrning av kommunens bolag

Kommunfullmäktige har beslutat att ett antal kommunala verksamheter ska drivas som aktiebolag.

Lunds kommuns helägda aktiebolag är inordnade i en aktiebolagsrättslig koncern, med Lunds Rådhus AB som moderbolag. Lunds Kommuns Fastighets AB (LKF), Lunds kommuns Parkeringsaktiebolag (LKP), Visit Lund och Fastighets AB Lund Arena ägs av Lunds Rådhus AB. Övriga aktiebolag är direktägda av kommunen. Ägarstyrningen av hel- och delägda bolag samordnas av Lunds Rådhus AB.

Som ägare ska Lunds kommun agera ansvarsfullt och styra de kommunala aktiebolagen mot kommunfullmäktiges vision och mål, i syfte att skapa största möjliga samhällsnytta.

Ett ansvarsfullt ägande innebär

- att vara aktiv – och drivande i aktiebolagens strategiska utveckling och långsiktiga värdeskapande,
- att agera långsiktig – och ge aktiebolagen goda förutsättningar att utveckla morgondagens välfärdstjänster, samt
- att främja en hållbar utveckling – som leder till goda förutsättningar för nuvarande och kommande generationer.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är lagstadgad ägare av de kommunala aktiebolagen och har övergripande ansvar för all kommunal verksamhet, inklusive de kommunala bolagen.

Kommunfullmäktige utövar ägarstyrningen med ett antal styrande dokument:

- *Ägarpolicy – ägarstyrning av kommunala aktiebolag i Lunds kommun*, i vilken principerna för ägarstyrningen fastställs.

- *Bolagsordning* som tillsammans med aktiebolagslagen sätter ramarna för bolagets verksamhet. I bolagsordningen fastställs det kommunala ändamålet, de kommunala befogenheterna och de kommunalrättsliga principer som aktiebolaget har att verka under.
- *Ägardirektivet* som är ägarens förväntningar och krav på bolaget och som syftar till att skapa tydlighet mellan ägare och bolagsstyrelsen om synen på aktiebolagets framtida utveckling.
- *Aktieägar- eller konsortialavtal* som är överenskommelsen mellan ägarna i delägda aktiebolag. Avtalet reglerar legala förhållanden och beskriver ägarnas gemensamma syn på framtida utveckling.

Kommunfullmäktige utser styrelseledamöter i de kommunala bolagen samt ordförande och vice ordförande i förekommande fall. Kommunfullmäktiges utser även lekmannarevisorer för varje bolag. Dessa granskar aktiebolagens efterlevnad av kommunfullmäktiges styrdokument och bedömer aktiebolagens interna kontroll.

Vid frågor av större vikt eller principiell beskaffenhet ska kommunfullmäktige alltid beredas möjlighet att ta ställning innan besluten fattas.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och har som sådant ett övergripande ansvar för utvecklingen av den kommunala verksamheten, inklusive de kommunala aktiebolagen och för kommunens ekonomiska ställning. I uppdraget ingår att ansvara för samordningen mellan kommunens aktiebolag och mellan aktiebolagen och kommunen.

Kommunstyrelsen har uppsiktsplikt över de kommunala bolagen och ska löpande följa upp verksamhet och ekonomi samt att hålla sig väl informerad om bolagens strategiska utvecklingsfrågor.

Lunds Rådhus AB

Moderbolaget Lunds Rådhus AB har till uppgift att äga och förvalta aktier och att företräda Lunds kommuns strategiska och ekonomiska intresse i såväl hel- som delägda aktiebolag.

Bolaget ska utveckla effektiva styrformer och samspel mellan ägare, koncernledning och dotterbolag för att utnyttja möjligheter till samordningsvinster i kommunkoncernen.

Lunds Rådhus AB är kommunstyrelsens beredande organ i ägarfrågor och ska löpande rapportera till kommunstyrelsen.

Lunds kommuns vision

Visionen är utgångspunkten för kommunens styrning och tillsammans med förhållningssätten och kommunens grunduppdrag ska den genomsyra allt arbete vi gör. Visionen är en språngbräda och ledstjärna både i det dagliga arbetet och i den långsiktiga, strategiska utvecklingen för Lunds kommun.

Vision

Lund skapar framtiden – med kunskap, innovation och öppenhet

I Lund har kunskap förändrat världen i mer än 1000 år. Nyttänkande och problemlösande ligger i vår natur. Vi hämtar kraft i historien för att tillsammans med andra skapa framtiden.

Lund är en plats där du kan vara dig själv, där du vill bo, utvecklas och bidra till framtiden. Här finns en unik kunskapskultur där olikheter berikar. Vi vågar tänka stort och visa handlingskraft. Genom öppenhet och tillit till varandra låter vi idéerna växa till hållbara lösningar på dagens och morgondagens utmaningar.

Tillsammans kan vi mötas, skratta och lösa världsproblem. Genom att visa vägen och inspirera andra visar vi att Lund är ett levande och ledande kunskapscentrum som gör skillnad. Då, nu och i framtiden. Här och i världen.

Förhållningssätt:

Lyssna

Vi lyssnar och tar till oss kunskap som finns i Lund och i världen utanför. Öppenheten gör att vi får nya perspektiv, odlar innovationer, idéer och en stark demokrati.

Lära

Vi lär genom att lyssna, men också genom att vara nyfikna och skapa. Vårt lärande driver utvecklingen och i en värld som är i ständig förändring bjuder vi in, testar nya tankar och lösningar och följer goda exempel.

Leda

Vi leder och vi visar mod och handlingskraft; vi genomför förändringar och tar initiativ. Vi verkar tillsammans med andra och drar nytta av varandras kompetenser, erfarenheter och våra olika uppdrag och roller. Tillsammans åstadkommer vi mer.

God ekonomisk hushållning

I kommunallagen och i lagen om kommunal bokföring och redovisning finns regelverk för hur kommuner ska sköta sin ekonomiska förvaltning. Där framgår bland annat att kommuner och regioner ska ha en god ekonomisk hushållning med mål och riktlinjer för sin ekonomi och verksamhet.

Som allmän utgångspunkt för god ekonomisk hushållning gäller att varje generation själva måste bära kostnaderna för den service som den konsumerar. Detta innebär att ingen generation ska behöva betala för det som tidigare generationer har förbrukat. Resultatet måste därför vara tillräckligt stort för att motsvarande servicenivå ska kunna garanteras även för nästkommande generation utan att den ska behöva uttaxeras en högre skatt.

Som stöd för bedömningen om kommunfullmäktiges mål uppnås och om verksamheten bedrivs på ett ekonomiskt sätt tas både finansiella- och verksamhetsmål fram för budgetperioden – detta ställs också som krav i lagstiftningen.

Finansiella mål

De finansiella målen finns för att betona att ekonomin är en restriktion för verksamhetens omfattning. Verksamheten ska bedrivas inom befintliga ekonomiska ramar även om detta kan medföra att de i budgeten angivna målen och riktlinjer för verksamheten inte helt kan uppnås. Om det uppstår konflikt mellan ekonomiskt utrymme i budget och verksamhetsmål ska nämnden/styrelsen agera och prioritera så att budgetramen inte överskrids.

Lunds kommun ska ha en hållbar ekonomisk utveckling utifrån ett längre tidsperspektiv. Hållbarheten i ekonomin mäts genom att följa två nyckeltal: årets resultat och nettolåneskuld. Dessa nyckeltal mäts i relation till skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning.

Det finns behov av att planera för årliga överskott i driftsbudgeten. Ett budgeterat överskott innebär en reserv för oförutsedda händelser och minskar risken för att underskott ska uppstå. Dessutom innebär ett överskott att delar av investeringarna kan finansieras utan en ökad skuldsättning och bidrar på så sätt till en hållbar ekonomisk utveckling.

Att begränsa skuldnivån är en viktig förutsättning för en hållbar ekonomisk utveckling. En alltför hög skuldsättning innebär att ett långsiktigt ekonomiskt åtagande överlämnas till framtida generationer som kan begränsa dess möjlighet att forma den verksamhet som den generationen anser lämpligast. En högre skuldsättning innebär även ökade räntekostnader och en större finansiell risk vid höjda räntenivåer.

Kommunfullmäktige har sedan tidigare beslutat om två långsiktiga finansiella mål för Lunds kommun (EVP 2016–2018):

- Resultatmålet innebär att kommunens finansiella resultat ska uppgå till minst två procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning.
- Skuldsättningsmål innebär att nettolåneskulden ska uppgå till högst 60 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning.

Efter två år med tillfälliga avsteg från kommunens finansiella resultatmål i budgeten gäller för kommande EVP-period resultatmålet om 2 procent för samtliga år.

Relaterade styrande dokument

Listan nedan innehåller kommunövergripande styrande dokument, beslutade av kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen, som relaterar till de finansiella målen.

- Finansiella riktlinjer för Lunds kommun
- Finanspolicy för Lunds kommunkoncern
- Inköps- och upphandlingspolicy för Lunds kommun
- Placeringspolicy för Lunds kommuns förvaltade stiftelser
- Placeringspolicy för medel avsatta för pensionsförpliktelser Lunds kommun
- Policy för hållbar utveckling i Lunds kommun
- Riktlinje för direktupphandling
- Riktlinjer för Lunds kommun avseende reservering till och disponering av resultatreserv (RER) och resultatutjämningsreserv (RUR)
- Riktlinjer för Lunds kommuns effektiviseringspolitiska råd

Resultatreserv och resultatutjämningsreserv

Riktlinjer för resultatreserv

Kommuner och regioner har, enligt kommunallagen 11 kap. 14 §, möjlighet att under vissa angivna förutsättningar reservera medel i en resultatreserv som får användas för att en god ekonomisk hushållning ska uppnås. Resultatreserven innebär att kommunen har möjlighet att bygga upp en reserv under goda tider för att senare kunna nyttja den under sämre tider. Genom att använda resultatreserven behöver det ekonomiska underskottet, med av kommunfullmäktige särskild antagen åtgärdsplan, inte regleras under de närmaste följande tre åren som annars är ett krav enligt kommunallagen 11 kap. 12 §.

Kommunstyrelsen beslutade 2024-10-02, § 343, om reviderade riktlinjer för resultatreserv och resultatutjämningsreserv som börjar gälla i samband med beslut av årsredovisning 2024.

Reservering till resultatreserv

Reservering till resultatreserven får göras i enlighet med kommunallagen 11 kap. 14 § andra stycket, det vill säga med högst ett belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar som överstiger en procent av summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning. Vidare får reservering bara göras om resultatreserven efter reserveringen uppgår till ett belopp som motsvarar högst fem procent av summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning, vilket motsvarar cirka 450 miljoner kronor för Lunds kommun. Kommunfullmäktige beslutar om reservering till resultatreserv i samband med årligt beslut av årsredovisningen.

Disponering av resultatreserv

Det finns inget fastställt regelverk om hur resultatreserven kan disponeras mer än att medel får användas för att en god ekonomisk hushållning ska uppnås. För Lunds kommun ska resultatreserven bidra till en ökad flexibilitet i användningen av sparade medel. Resultatreserven kan, utöver att utjämna intäkter över en konjunkturcykel som följer av en sämre skatteunderlagsutveckling, användas för att täcka vissa särskilda, planerade kostnader ett enskilt år, exempelvis till följd av nödvändig omstrukturering av verksamheten. Resultatreserven kan även användas vid oförutsedda utgiftsökningar eller inkomstbortfall, så länge det bidrar till att uppnå god ekonomisk hushållning. Reserven får bara användas för att nå upp till nollresultat eller så långt den räcker. Kommunfullmäktige beslutar om att budgetera ett underskott som finansieras med disponering av resultatreserven i samband med årligt beslut av ekonomi- och verksamhetsplanen.

Riktlinjer för resultatutjämningsreserv

Lunds kommun har sedan juni 2013 inrättat en resultatutjämningsreserv som vi ingången av 2025 uppgår till drygt 1,4 miljarder kronor. Resultatutjämningsreserven avvecklas från och med räkenskapsåret 2024. Det finns därmed inte längre någon möjlighet till avsättning till resultatutjämningsreserven. Gällande disposition av medel finns dock övergångsregler vilket innebär att medel kan användas till utgången av 2033 där medel får användas i enlighet med nuvarande regelverk.

Reservering till resultatutjämningsreserv

Ingen reservering kan ske.

Disponering av resultatutjämningsreserv

Enligt kommunallagen får medel från resultatutjämningsreserven användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel.

För Lunds kommun gäller vidare:

Under kortare perioder av svagare skatteunderlagsutveckling kan finansiering upp till genomsnittlig nivå i riket de senaste tio åren ske genom disponering av resultatutjämningsreserven. Disponeringen ska täcka ett negativt balanskravsresultat till följd av lägre skatteunderlagsutveckling och ska ha till syfte att ge verksamheterna tid att genomföra nödvändiga åtgärder för anpassning. Utöver att utjämna intäkter över en konjunkturcykel som följer av skatteunderlagsförändringar kan medel i resultatutjämningsreserven även disponeras för att utjämna kostnader över en konjunkturcykel som följer av extraordinära prisökningar eller kostnader till följd av andra oförutsedda och ej påverkbara händelser. Därmed ges möjlighet att utjämna hastiga svängningar i kommunens ekonomiska förutsättningar mellan åren. Reserven får bara användas för att nå upp till nollresultat eller så långt den räcker. Kommunfullmäktige beslutar om att budgetera ett underskott som finansieras med disponering av resultatreserven i samband med årligt beslut av ekonomi- och verksamhetsplanen.

Disponering av resultatutjämningsreserv för år 2026

Det är inte aktuellt att använda resultatutjämningsreserven vid budget 2026 då Lunds kommun genom prioriteringar budgeterar ett överskott för kommande år motsvarande kommunens finansiella mål.

Enligt Sveriges Kommuner och Regioners cirkulär 25:32 per augusti 2025 presenteras en skatteunderlagsutveckling 2026 som understiger den genomsnittliga skatteunderlagsutvecklingen de senaste tio åren med 0,3 procent. Detta innebär att Lunds kommun kan nyttja resultatutjämningsreserven i budget för 2026 utifrån villkoret om lägre skatteunderlagsutveckling. För 2027–2028 finns inga sådana möjligheter.

Kommunövergripande styrning genom styrande dokument

Kommunkoncernens verksamheter styrs genom beslut på olika nivåer. En viktig del av styrningen sker genom styrande dokument som bland annat kan innehålla riktning, mål och åtgärder inom ett specifikt område. Styrande dokument kan vara reglerande, normerande, organiserande och aktiverande. De styrande dokument som rör mer än en nämnd benämns som kommunövergripande och beslutas av kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen. Aktuella och gällande kommunövergripande styrande dokument anges i listan nedan. För att göra det tydligt hur styrningen som sker genom särskilda styrdokument hänger ihop med övrig styrning samt hur styrdokument ska tas fram, aktualiseras, revideras eller uppdateras finns ett särskilt kommunövergripande program: *Program för styrning*. Nedan beskrivs de olika typer av kommunövergripande styrande dokument som används i Lunds kommun.

Policy

En policy visar vilka principer som bör prägla kommunen, den uttrycker kommunens förhållningssätt till något. En policy ska tjäna som vägledning inom det aktuella området. Den kan ange principer, allmänna effekter som eftersträvas eller vilka värden som ska beaktas. En policy fastställs av kommunfullmäktige.

Program

Ett program uttrycker önskad utveckling av kommunens verksamhet. Ett program lägger fast mål för ett område men innehåller inte detaljer om utförandet eller metoder. Program fastställs av kommunfullmäktige.

Plan

En plan beskriver åtgärder, vad som behöver göras, för att säkra resultat inom ett område. Den omsätter ofta inriktningen i ett överordnat styrdokument till mer konkreta åtgärder. En plan beskriver hur målen i det överordnade dokumentet eller lagen ska uppnås. En plan skiljer sig från en handlingsplan (nedan) eftersom den är av principiell beskaffenhet och alltid kommunövergripande. Planer fastställs av kommunfullmäktige.

Handlingsplan

En handlingsplan omsätter oftast inriktningen i en policy, ett program eller en plan till direkta, konkreta, tidsatta aktiviteter. Alla nämnder kan anta handlingsplaner, medan kommunövergripande handlingsplaner ska fastställas av kommunstyrelsen.

Riktlinje

En riktlinje syftar till att stödja organisationen så att verksamheten bedrivs effektivt, på rätt sätt och med god kvalitet. Den är inriktad på metoder eller rekommenderade tillvägagångssätt för att reglera den befintliga verksamheten eller ett visst område. Riktlinjer för våra verksamheter ska fastställas politiskt. Inom en verksamhet kan man istället använda begreppet rutin eller anvisning för att tydliggöra hur ett arbete ska bedrivas. Kommunövergripande riktlinjer ska fastställas av kommunstyrelsen.

Listan nedan innehåller kommunövergripande styrande dokument, exklusive taxor, bolagsordningar och ägardirektiv, beslutade av kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen:

- Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Lunds kommun
- Anvisningar för arbetsmiljöansvar och fördelning av arbetsmiljöuppgifter
- Arbetsgivarpolicy för Lunds kommun
- Arbetsinstruktion för kommunstyrelsen
- Arbetsmiljöpolicy - För ett långsiktigt hållbart arbetsliv!
- Arbetsordning för kommunfullmäktige i Lunds kommun
- Arkivbeskrivning och dokumenthanteringsplaner för kommunkontoret
- Arkivreglemente för Lunds kommun
- Bestämmelser för gångbanerenshållning i Lunds kommun
- Bestämmelser om ersättning till förtroendevalda i Lunds kommun
- Biblioteksprogram för Lunds kommun 2024–2030
- Borgmästaravtalet 2050
- Bostadsförsörjningsprogram 2034
- Brunnsnög – sammanfattning av visioner, strategier och mål
- Central krisledningsplan för Lunds kommun 2023–2026
- Energiplan för Lunds kommun 2019–2026
- Evenemangs- och mötesstrategi för Lunds kommun
- Finansiella riktlinjer för Lunds kommun
- Finanspolicy för Lunds kommunkoncern
- Fordonsriktlinjer för Lunds kommun*
- Föreskrift för Lunds kommuns tillitsberedning
- Föreskrift för Lunds kommuns trygghetsberedning
- Föreskrift för styrgruppen för utvecklingen av tätorterna utanför staden
- Föreskrifter Lunds kommunala funktionsrättsråd
- Föreskrifter Lunds kommunala pensionärsråd
- Föreskrifter Lunds kommunala råd för integration och inkludering
- Gallring av handlingar av tillfällig eller ringa betydelse
- Grönprogram för Lunds kommun 2020–2030
- Handlingsplan för barnets bästa i Lunds kommun 2021–2030*
- Handlingsplan för Lunds kommuns arbete med nationella minoriteters rättigheter
- Hantering av Lunds kommuns uppförandekod vid upphandlingar.
- Idrottsprogram för Lunds kommun 2024–2030
- Inköps- och upphandlingspolicy för Lunds kommun
- Instruktion för kommunstyrelsens arbetsgivarutskott i Lunds kommun
- Instruktion för kommunstyrelsens miljö- och hälsoutskott i Lunds kommun
- Internationella programmet*
- Koldioxidavgift och klimatfond, Regler för klimatfond
- Kommungemensam riktlinje för fördelning av arbetsmarknadsanställningar och praktikplatser
- Kommungemensamt e-arkiv i Skåne (samordningsavtal)
- Kommunikationsplattform för Lunds kommun
- Kravlista för Lunds kommuns miljöledningssystem
- Kulturprogram för Lunds kommun 2024–2030

- Lokala miljö- och hälsoskyddsföreskrifter för Lunds kommun
- Lokala ordningsföreskrifter för torghandel i Lunds kommun
- Lund C överenskommelse
- LundaKem Kemikalieplan för Lunds kommun
- LundaMaTs III: Strategi för ett hållbart transportsystem i Lunds kommun
- Lunds bevaringsprogram
- Lunds kommuns handlingsplan för studentsamverkan 2023–2026
- Lunds kommuns handlingsplan mot våldsbejakande extremism 2025–2028
- Lunds kommuns program för social hållbarhet 2020–2030
- Lunds kommuns renhållningsordning 2022–2026 (inkl. avfallsplan)
- Lunds kommuns riktlinjer för resor
- Lunds kommuns strategi för medborgardialog*
- Lunds kommuns översiktsplan
- Lunds vatten - Dagvattenplan för Lunds kommun
- Lunds vatten - sjö och vattendragsplan
- Lunds vatten - vattenförsörjningsplan
- Lunds vatten - VA-utbyggnadsplan
- Lunds vatten - Översvämningssplan för Lunds kommun
- Markpolicy 2030
- Mat- och måltidsplan för Lunds kommun
- Mål och strategier för att motverka klotter
- Näringslivsprogram för Lunds kommun
- Pensionsriktlinjer för anställda
- Pensionsriktlinjer för förtroendevalda
- Placeringspolicy för Lunds kommuns förvaltade stiftelser
- Placeringspolicy för medel avsatta för pensionsförpliktelser i Lunds kommun
- Plan för att förebygga och bekämpa våld i nära relation, hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel för sexuella ändamål i Lunds kommun 2023–2027
- Plan för klimatneutralt byggande och anläggning
- Plan för program för trygghet och säkerhet*
- Planeringsstrategi för Lunds kommun 2023 – 2026
- Policy för fastställande av platsnamn och adressnummer i Lunds kommun
- Policy för hållbar utveckling i Lunds kommun
- Policy för kommunalt bidrag till enskilda vägar
- Program för ekologisk hållbar utveckling LundaEko 2021–2030
- Program för styrning
- Program för trygghet och säkerhet*
- Program för utförande av vissa kommunala angelägenheter
- Reglemente för krisledningsnämnden i Lund
- Reglemente för styrelser och nämnder i Lunds kommun
- Reglemente för Överförmyndarnämnd för Lunds och Eslövs kommun
- Regler för ett upphandlingsutskott
- Regler för kommunalt partistöd i Lunds kommun
- Regler för Lunds kommuns miljöanslag
- Regler för medel avsatta för genomförande av planen för delaktighet och jämlikhet för personer med funktionsnedsättningar

- Regler för utdelning av Lunds kommuns förtjänsttecken eller minnesgåva
- Revisionsreglemente för Lunds kommuns revisorer
- Riktlinje för 80-90-100-modellen
- Riktlinje för direktupphandling
- Riktlinje för kamerabevakning inom Lunds kommun
- Riktlinje för kommunstyrelsens beredande och rådgivandeorgan
- Riktlinje för lönesättning
- Riktlinje för offentlig upphandling
- Riktlinje för ägarstyrning av kommunala aktiebolag i Lunds kommun
- Riktlinje gällande bruk av alkohol och droger för medarbetare i Lunds kommun
- Riktlinje om extern finansiering
- Riktlinjer för anställning av politiska sekreterare i Lunds kommun
- Riktlinjer för ansvarsfördelning mellan beställarnämnder och servicenämnden
- Riktlinjer för att förebygga och hantera hot och våld mot förtroendevalda i Lunds kommunkoncern
- Riktlinjer för flaggning på Stortorget i Lund
- Riktlinjer för informationssäkerhet och dataskydd i Lunds kommun 2025–2028
- Riktlinjer för kontinuitetshantering och försörjningsberedskap i Lunds kommun
- Riktlinjer för Lunds kommun avseende reservering till och disponering av resultatreserv (RER) och resultatutjämningsreserv (RUR)
- Riktlinjer för Lunds kommuns effektiviseringspolitiska råd
- Riktlinjer för Lunds kommuns klimatpolitiska råd
- Riktlinjer för medborgarbudget
- Riktlinjer för mutor och korruption
- Riktlinjer för offentlig konst
 - Riktlinjer för samhällliga mål (2009-10-01, § 282, korr. i 2012/0535)
 - Rutin för att ställa och följa upp etiska krav i Lunds kommuns upphandlingar)"
- Riktlinjer för tjänstledighet utan lön utöver lag och avtal
- Riktlinjer för utemiljö vid skolor i Lunds kommun
- Riktlinjer för växling av semesterdagstillägg mot ledig tid
- Riktlinjer kring gallring av pappershandlingar i samband med skanning
- Riktlinjer och rutiner för representation
- Risk- och sårbarhetsanalys för Lunds kommun, mandatperioden 2023–2026
- Rutin och kriterier för Lunds kommuns miljöpris och Lunds kommuns miljöbragd
- Rutin och kriterier för Lunds kommuns näringslivspris och ambassadörspris
- Rutin och kriterier för Lunds kommuns pris för integration och inkludering
- Samverkansöverenskommelse mellan Lunds kommun och Lokalpolisområde Lund 2024–2027
- Strategi för Lunds kommuns arbete med nationella minoriteters rättigheter
- Torgstrategi - För en levande stadskärna*
- Ungdomsprogram för Lunds kommun 2024–2030
- Utbyggnadsplan 2030
- Utemiljö vid förskolor i Lunds kommun
- Vision och förhållningssätt för Lunds kommun
- Åtgärdsprogram mot buller i Lunds kommun 2024–2028

*Under utredning

Ett högt reformtempo inom regeringen och riksdagen samt stora förändringar inom EU påverkar kommunens förutsättningar i allt högre omfattning och i snabbare takt. Nationella och internationella trender, från säkerhetspolitik och EU-rätt till hållbarhet och digitalisering, formar i allt större utsträckning den kommunala sektorn. Den ökade detaljstyrningen i kombination med kortare implementeringstider ställer allt högre krav. Kommunen måste därför i betydligt högre grad än tidigare förhålla sig direkt till EU-rätten och internationella regelverk som på olika sätt styr områden som till exempel försvar, cybersäkerhet och klimatanpassning. Många förändringar innehåller också ambitionshöjningar och anpassningar som får stor verksamhetspåverkan.

Utvecklingen präglas också av att internationell rätt, EU-rätten och den ökande sammanflätningen av de samhällsbärande systemen inom digitalisering, hållbarhet, resiliens och handel påverkar kommunen allt mer direkt. Detta innebär att kommunen i större omfattning måste beakta internationella regler och krav inom centrala policyområden som inte direkt omsätts till svensk lagstiftning eller där svensk lagstiftning kommer väldigt sent in på ikraftträdandet.

Lagstiftning som berör ansvarsfrågor och som syftar till att upprätthålla tilliten till det offentliga påverkar också i allt större grad kommunens verksamheter. Nya regler för god förvaltning, hållbarhet och säkerhet växer fram, liksom bestämmelser som ska skapa jämlika legala förutsättningar mellan offentliga och privata utförare. Därtill finns ökade legala krav på kommunens kontroll och styrning över privata utförare samt förslag om nya regler för intern kontroll. Detta utgör i sig en generell trend som berör hela kommunsektorn.

Tillsammans innebär dessa generella trender och särskilda förändringar att kraven på kommunens förmåga att analysera, följa och samordna blir allt högre. Kommunen behöver inte bara följa utvecklingen av lagstiftning som påverkar kommunens verksamheter, utan också samordna och leda hanteringen av dess konsekvenser och mer systematiskt och proaktivt jobba strukturerat med regelimplementering. Det verksamhetsmässiga ansvaret för kommunen förstärks därmed, med fokus på att säkerställa regelefterlevnad och att ge stöd till kommunens alla verksamheter i en alltmer komplex och krävande juridisk miljö.

Sammanställning över lagar och förordningar som påverkar kommunens förutsättningar för kommande EVP-period återfinns i bilaga till ekonomi- och verksamhetsplanen.

Sammanhållet arbete för en effektiv och funktionell tjänstepersonsorganisation

Lunds kommun står, i likhet med hela kommunsektorn, inför ett stort förändringstryck. Förändrad demografi, ändrade beteenden och livsmönster, snabb teknikutveckling och komplexa samhällsutmaningar innebär att förutsättningarna för kommunens uppdrag och verksamheter är i förändring. Inte minst påverkar den samhällsekonomiska utvecklingen kommunens ekonomiska förutsättningar i flera led, både vad gäller drift och investeringar. Detta ökar kraven på kommunens förmåga att anpassa hur tillgängliga resurser används för att leverera välfärdstjänster med god kvalitet och utveckla Lund som attraktiv, hållbar plats. Kraven på effektivitet ökar.

För att stärka kommunens samlade förmåga att med kraft driva utvecklingsarbete för ökad effektivitet beslutade kommunstyrelsen i maj 2023 om ett utökat, sammanhållet arbete för en effektiv och funktionell tjänstepersonsorganisation. Syftet med arbetet är att öka den politiska genomslagskraften ur ett helhetsperspektiv, att utveckla en funktionell och effektiv förvaltningsorganisation och att skapa en effektiv ekonomistyrning. Bedömningen är att det sammanhållna arbetet har potential att både öka kostnadseffektiviteten och stärka kommunkoncernens leveranser i serviceuppdraget, demokratiuppdraget och samhällsutvecklaruppdraget. Som ett första steg initierade kommunstyrelsen ett antal utredningsuppdrag:

1. Utreda för- och nackdelar med en samlad samhällsbyggnadsförvaltning
2. Se över gränssnittsfrågor inom kommunkoncernen
3. Tydliggör ansvar och organisering av kommunkoncernens samlade fastighetsbestånd
4. Minska ökningstakten av kommunens lokalkostnader
5. Ta fram förslag på styrmodell/-er som kan ersätta köp/sälj-förfarandet.

Den 1 januari 2025 bildades en samlad samhällsbyggnadsförvaltning i Lunds kommun för att skapa en organisation som stödjer ett sammanhållet arbete inom samhällsbyggnadsområdet – från strategisk planering till drift och underhåll. Arbetet med övriga utredningsuppdrag pågår och under 2025 har ytterligare steg framåt tagits. Bland annat har Lunds kommun utrett hur lokalvården kan organiseras mer samlat. Utredningen visade på brister i samordning, styrning och kvalitet samt parallella utförarorganisationer och ineffektiv resursanvändning. Den 20 augusti tog kommunstyrelsen ett inriktningsbeslut om att samla kommunens lokalvård i en organisation. Syftet är att skapa enhetlig kvalitet, bättre arbetsvillkor och effektivare styrning.

Även avseende fastighetsverksamheten pågår förändringar. Kommunstyrelsen beslutade den 4 juni 2025 att genomföra förändringar i ansvarsfördelningen och styrningen av kommunens fastighetsbestånd. Nya arbetssätt och processer samt förtydligade ansvar för fastighetsägare, fastighetsförvaltare och hyresgäster är frågor som behöver utvecklas genom samarbete och ett samlat ansvarstagande i kommunen.

I framtagandet av underlaget till EVP 2026–2028 har potentialen när det gäller kostnadseffektiviseringar relaterade till arbetet för en effektiv och funktionell tjänstepersonsorganisation bedömts uppgå till totalt 170 miljoner kronor fram till 2028, utöver de 40 miljoner kronor som realiserats under 2025. Denna budgeteffekt är inarbetad i de ingående ekonomiska förutsättningarna för EVP 2026–2028.

Ekonomiska förutsättningar för Lunds kommun

Konjunkturläget

Under 2025 års början har den globala osäkerheten ökat markant där framför allt handelskonflikten som USA inlett snabbt försämrat de globala konjunkturutsikterna. Risk för höjda tullar och stor osäkerhet dämpar både världshandeln och global BNP-tillväxt. Den globala turbulensen medför en betydligt långsammare konjunkturuppgång i Sverige. Den svenska BNP-tillväxten för 2025 bedöms bli relativt svag och förklaras av den ökade osäkerheten och en mer negativ framtidstro som får hushåll och företag att bli mer avvaktande. Återhämtningen från tidigare års lågkonjunktur bedöms därmed bli mer utdragen än vad tidigare prognoser visat.

På arbetsmarknaden syns en svag återhämtning under 2025, där sysselsättningen ökar något men där arbetslösheten förblir hög både för 2025 och 2026 innan den vänder neråt. Minskningen i sysselsättningen har framför allt skett bland tidsbegränsat anställda. Detta beror bland annat på kompetensbrist inom vissa sektorer, vilket gör att företag väljer att behålla mer fast personal än vad som annars vore optimalt givet minskad efterfrågan. Samtidigt kvarstår strukturella utmaningar såsom kompetensförsörjning, där behoven ökar kraftigt, särskilt inom kommunerna. Det krävs åtgärder inom arbetsmarknaden både gällande att få fler människor i arbete som att rekrytera till bristyrken.

Den höga inflationen under 2023–2024 är bekämpad men bedöms bli något högre än inflationsmålet om 2 procent 2025. Den svagare konjunkturen medför dock en lägre inflation på sikt och som därmed understiger målet under de kommande tre åren. Det kan medföra att Riksbanken sänker styrräntan ytterligare under slutet av 2025 för att mildra pågående lågkonjunktur.

Nyckeltal för den svenska ekonomin (procentuell förändring jämfört med föregående år)

Nyckeltal	2024	2025	2026	2027	2028
BNP, kalenderkorrigerad	1,0	1,0	2,6	2,5	2,2
Arbetade timmar, kalenderkorrigerad	-0,3	-0,2	0,8	1,2	1,0
Arbetslöshet, andel av arbetskraften	8,4	8,8	8,4	7,9	7,7
Befolkning, 15–74 år	0,2	0,3	0,1	0,1	0,2
Lönesumma, Nationalräkenskaperna	3,8	3,7	4,5	5,0	4,8
Timlön, Nationalräkenskaperna	3,9	3,7	3,5	3,5	3,5
Timlön, Konjunkturlönestatistiken	4,1	3,6	3,5	3,5	3,5
Inflation, KPIF	1,9	2,7	2,0	1,9	2,0
Inflation, KPI	2,8	0,8	1,5	2,2	2,4
Inflation, KPI, juni	2,6	0,7	1,3	2,1	2,4
Prisbasbelopp, tkr	57,3	58,8	59,2	60,0	61,3
Inkomstbasbelopp, tkr	76,2	80,6	83,4	86,4	89,5
Styrränta, värde vid årets slut, procent	2,75	1,75	1,75	2,00	2,15

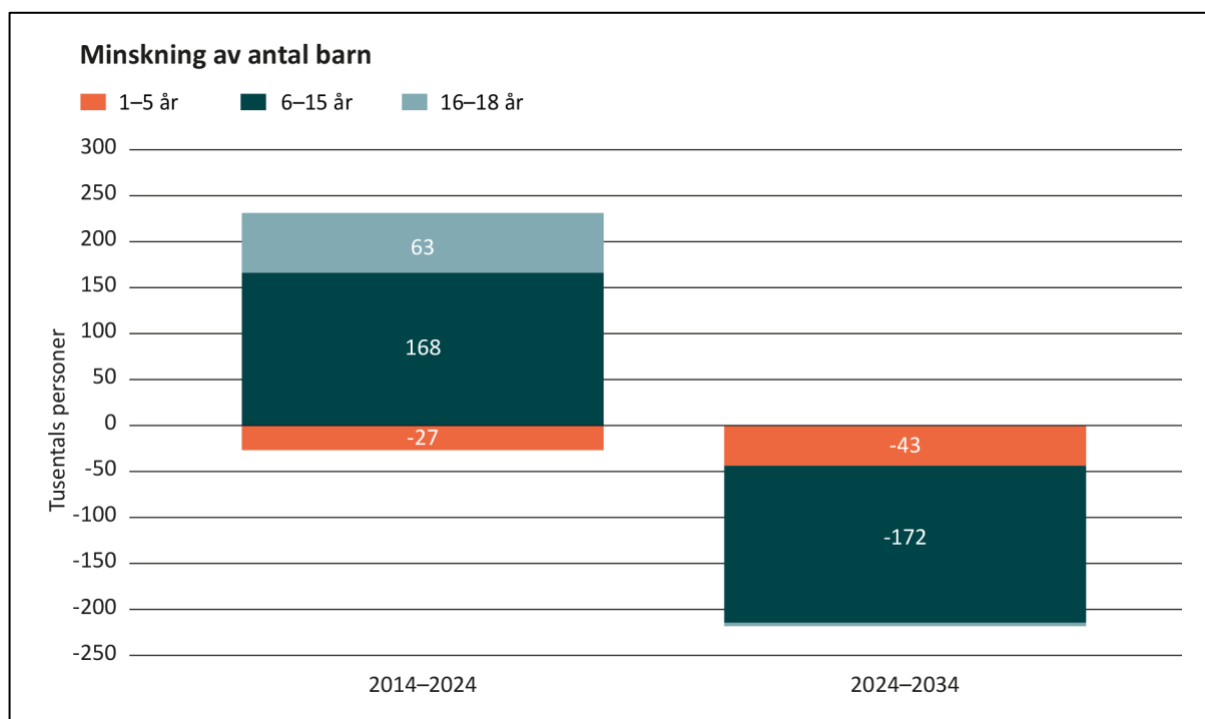
Källa: SKR cirkulär 25:32 per augusti 2025

Trots den svaga konjunkturen väntas en tydlig ljusning för den kommunala ekonomin under 2025. Efter två år av real urholkning av skatteunderlaget pekar prognosen på en kraftig återhämtning i år, med en real ökning på 4,3 procent. Detta förklaras bland annat av minskade pensionskostnader för kommunerna vilket är en följd av minskande inflationstakt, vilket ger starkare real tillväxt. De högre skatteintäkterna ska förutom för priser och löner även finansiera utmaningen med demografins utveckling med en fortsatt ökad andel äldre med ökat behov av vård och omsorg där det samtidigt råder brist på arbetskraft.

Nyckeltal	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Faktiskt skatteunderlag	4,8	3,4	3,8	4,2	4,5	4,4
Regelförändringar	0,2	-0,2	-0,3	0,1	0,0	0,0
Underliggande skatteunderlag	4,7	3,6	4,1	4,2	4,5	4,4
Prisutveckling	6,6	4,5	-0,1	2,5	3,3	3,2
Realt skatteunderlag	-1,8	-0,9	4,3	1,6	1,2	1,1

Källa: SKR cirkulär 25:32 per augusti 2025

Statistiska centralbyråns (SCB) senaste befolkningsprognos bekräftar bilden av en svag befolkningstillväxt. Antalet barn fortsätter att minska, samtidigt som antalet äldre ökar kraftigt. Denna utveckling innebär stora förändringar för kommuner att hantera. Barnkullarna har minskat stadigt sedan 2019 och SCB prognosticerar fortsatt låga födelsetal, vilket innebär att antalet barn i förskolan och i de lägre stadierna i grundskolan kommer att minska de kommande åren.

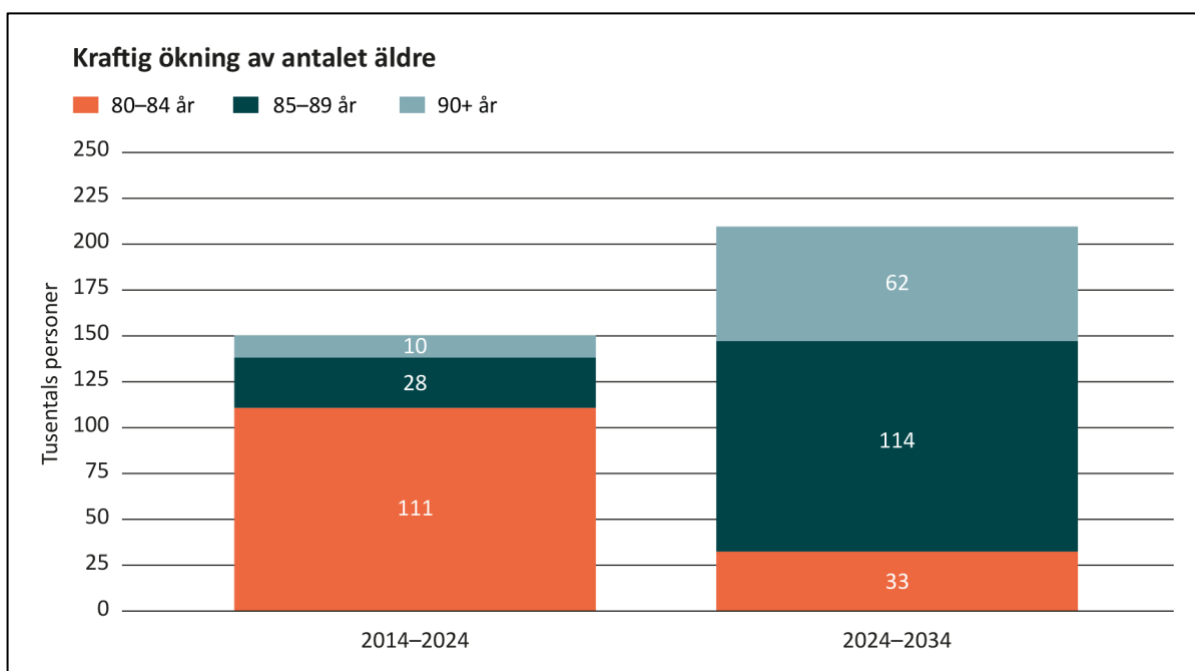

Källa: Statistiska centralbyrån

Från att ha ökat med 200 000 barn och unga under perioden 2014-2024 förväntas nu gruppen minska med lika mycket under de kommande tio åren. Många kommuner har redan sett utvecklingen och framöver väntas i princip alla kommuner påverkas. Det

krävs anpassningar av den pedagogiska verksamheten för att inte stå med för många tomma platser i barngrupper och klassrum. Höga lokalrelaterade kostnader per elev riskerar att tränga undan resurser som annars skulle gå till undervisning, läromedel och elevhälsa.

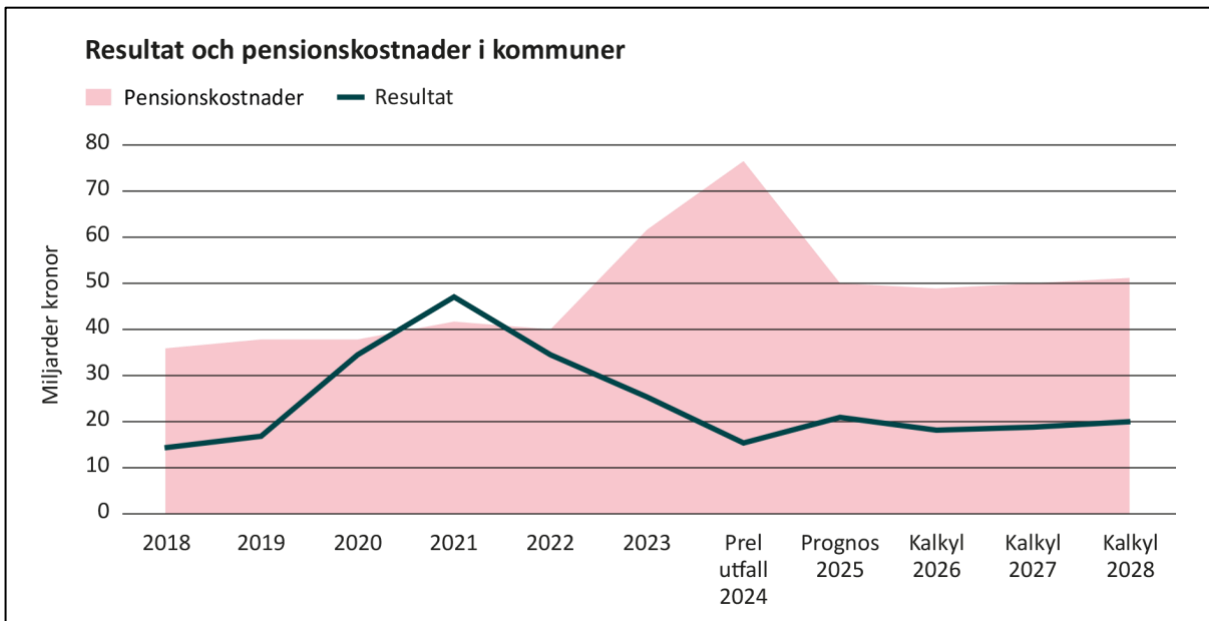
Anpassningen av den pedagogiska verksamheten är också viktig då kommuner behöver frigöra resurser för att möta ökande behov inom äldreomsorgen. Antalet äldre ökade kraftigt redan under föregående tioårsperiod, men förändringen kommande tioårsperiod är ännu större. Antal invånare i Sverige som är 85 år eller äldre förväntas öka med drygt 60 procent fram till 2034.

Källa: Statistiska centralbyrån

Trots en kraftig ökning av antalet äldre sedan 2014 har inte antalet som nyttjar äldreomsorg ökat i samma utsträckning. Vi lever längre och dessa extra år verkar också vara friska år. Detta förklaras av vårdens framgångar, högre utbildningsnivå, bättre levnadsstandard och livsstilsförändringar. Förebyggande insatser och användande av välfärdsteknik har också blivit allt viktigare och påverkar framtida kostnader.

Enligt Sveriges Kommuner och Regioners ekonomirapport per maj 2025 bedöms det samlade resultatet 2025 för kommunsektorn bli högre än under de tidigare två tuffa åren med hög inflation och därmed höga pensionskostnader. År 2024 redovisade 104 kommuner negativt resultat, och hälften av dessa gjorde det även 2023. För 2025 ser det ljusare ut där endast 18 kommuner väntas redovisa ett resultat på noll eller lägre. Det sammantagna resultatet förbättras något 2025 och ligger sedan stabilt under kommande period. Men det högre resultatet förutsätter stora anpassningar av förskolan och grundskolan till följd av lägre volymer. Ett annat orosmoln är de ökade kostnaderna för ekonomiskt bistånd bland kommunerna, bland annat på grund av en förväntad högre arbetslöshet och borttagandet av den tillfälliga höjningen av bostadsbidraget för barnfamiljer.

Källa: SKR's ekonomirapport per maj 2025

Framtida investeringsbehov breddas. Det är inte längre befolkningstillväxten som driver investeringar för kommunerna. Framöver spänner investeringsbehoven över fler områden än tidigare - från klimatanpassningar och reinvesteringar till utbyggnad av den civila beredskapen. De något bättre resultaten framöver räcker inte till att finansiera planerade investeringar fullt ut, utan det föreligger ett ökat lånebehov och därmed en ökad skuldutveckling för kommunsektorn som helhet. Detta samtidigt som den statliga skuldsättningen som andel av BNP fortsatt redovisas på en låg nivå.

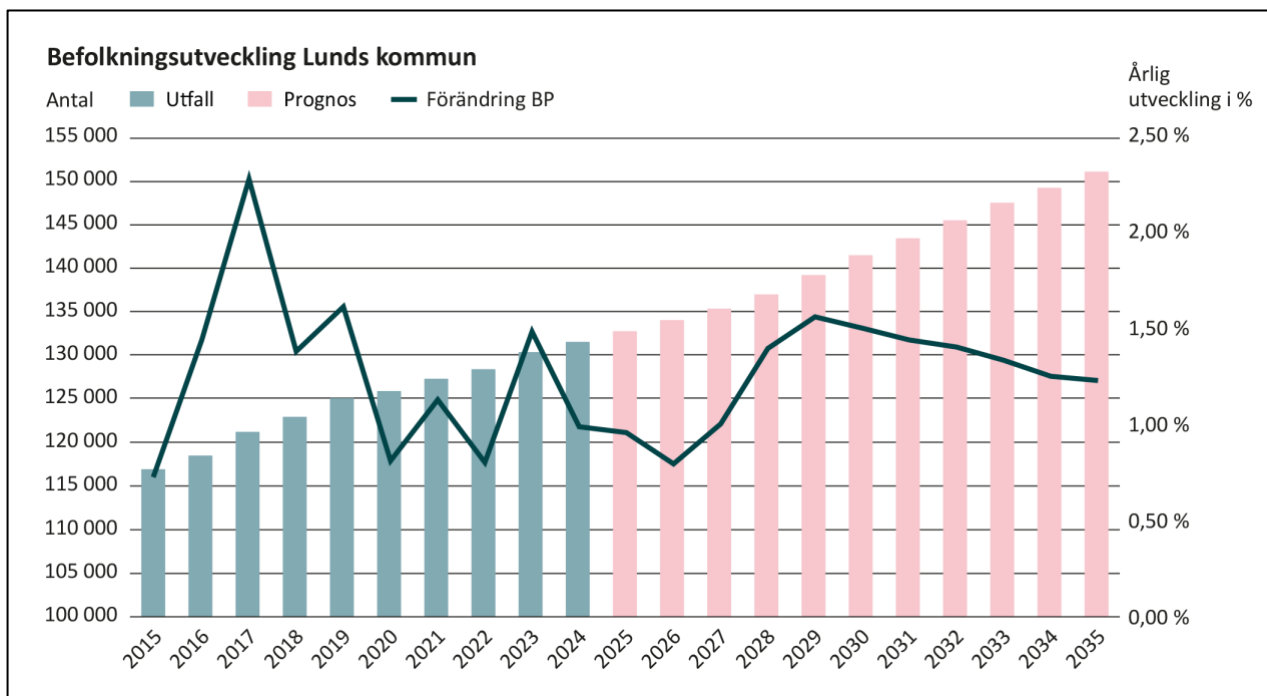
Befolkningsutveckling

Lunds totala befolkning ökar stadigt och uppgick per 31 december 2024 till 131 590 invånare. Befolkningsökningen för 2024 uppgick därmed till drygt 1 300 invånare eller 1 procent men var lägre än vad föregående års prognos angav. Det redovisas färre barn och unga men fler äldre i utfallet 2024 jämfört med befolkningsprognosen för samma år. Det lägre utfallet 2024 förklaras till stor del av Skatteverkets städning av befolkningsregistret som skett under 2023–2024.

I april 2025 presenterades en uppdaterad befolkningsprognos för Lunds kommun som även är fastställd i kommunstyrelsens arbetsutskott som ett underlag för kommunens planering. Befolkningsutvecklingen har reviderats ned något med tanke på det lägre befolkningsutfallet 2024. Jämfört med tidigare år sker en nedrevidering av antal barn och unga medan en upprevidering sker av antal äldre för kommande budgetperiod.

För den gångna femårsperioden har befolkningen ökat med 5,3 procent vilket innebär genomsnittlig årlig ökning om 1,1 procent. Den uppdaterade befolkningsprognosen för Lund per april 2025 visar på en befolkningsökning för den kommande femårsperioden om 5,8 procent vilket motsvaras av fortsatt årliga ökning om 1,2 procent i genomsnitt. I slutet av EVP-perioden bedöms Lunds befolkning uppgå till 137 100.

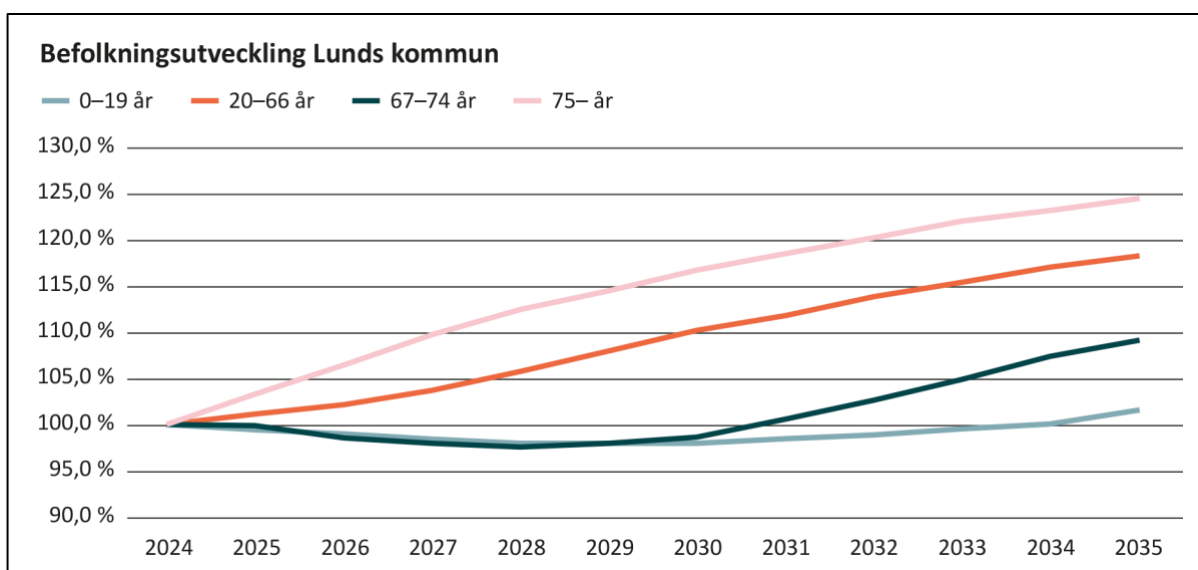
Nedan redovisas befolkningsutvecklingen i Lund där staplarna visar på antal invånare per 31 december och linjen den årliga procentuella förändringen av befolkningen. En förklaring till den förväntade lägre ökningstakten under kommande EVP-period är färre färdigställda bostäder till följd av lågkonjunkturen under 2023–2025. Detta leder till en lägre inflyttning av invånare i barnafödande ålder som tillsammans med lägre fertilitetstal medför färre födda barn som i sin tur påverkar volymerna i förskola och skola.

Lunds befolkning ökar fortsatt i högre omfattning i åldersgruppen 75 år och äldre, där efterfrågan på kommunal service är större, än i åldersgruppen 20–66 år, där det största

skatteunderlaget och arbetskraften finns. I åldersgruppen 0–19 år minskar befolkningen framöver och kommer inte nå upp till 2024 års nivå på tio år.

Den demografiska utmaningen är fortsatt stor där den allt större andelen äldre kommer att kräva en större andel av de kommunala resurserna, alternativt förändrat arbetssätt. Utmaningen innebär att kostnaderna för kommunens verksamhet ökar snabbare än skatteintäkter och generella statsbidrag om verksamheten bedrivs på samma sätt som idag. Det kommer också att innebära stora behov av investeringar samt betydande svårigheter att försörja framtidens äldreomsorg med personal. Inom förskola och grundskola finns den motsatta utmaningen med större andel vakanta platser och behov av lokalanpassningar. Utmaningen är inget unikt för Lund utan återspeglar många kommuners situation framöver men den prognostiserade befolkningsökningen för äldre över 85 år betydligt högre i Lund jämfört med Riket.

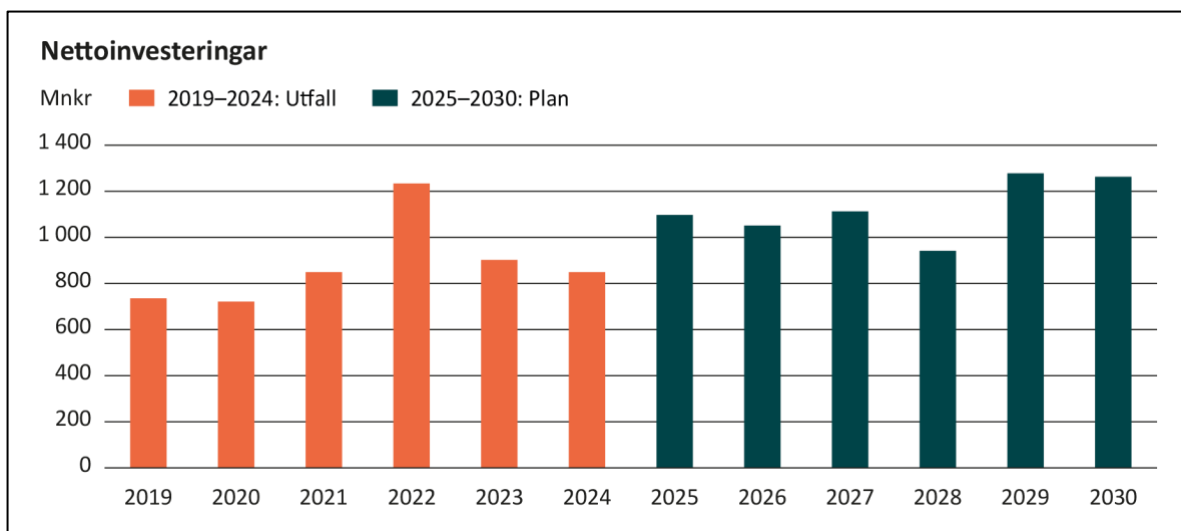
Andelen 75 år och äldre motsvaras av 9,7 procent av Lunds totala befolkning för den kommande EVP-perioden. Detta är en ökning om 2,6 procentenheter under en tioårs period. På samma sätt redovisas en minskad andel 0–5-åringar om 1,9 procentenheter under samma tioårsperiod, vilket förklaras av en påtaglig minskning av antal födda barn under de senaste åren. En trend som återspeglar sig i stora delar av Sverige. Detta medför att det blir färre barn i skolåldrarna i framtiden med krav på anpassningar i verksamheten.

Befolkningsprognosen för 2025 ligger till grund för demografiuppräknings för flertalet nämnder som erhåller högre eller lägre budget beroende på förändrad befolkning i olika åldersintervall kopplat till respektive nämnds verksamhet.

Investeringsbehov

Under kommande period växer Lunds kommun med i snitt 1 800 invånare per år vilket innebär en total befolkning 2035 om drygt 150 000 personer. En växande kommun kräver ökad kapacitet i verksamhetslokaler för utbildning, omsorg, idrott och kultur men också en utökad infrastruktur. Samtidigt behövs investeringar för att underhålla byggnader och infrastruktur som redan finns i kommunen.

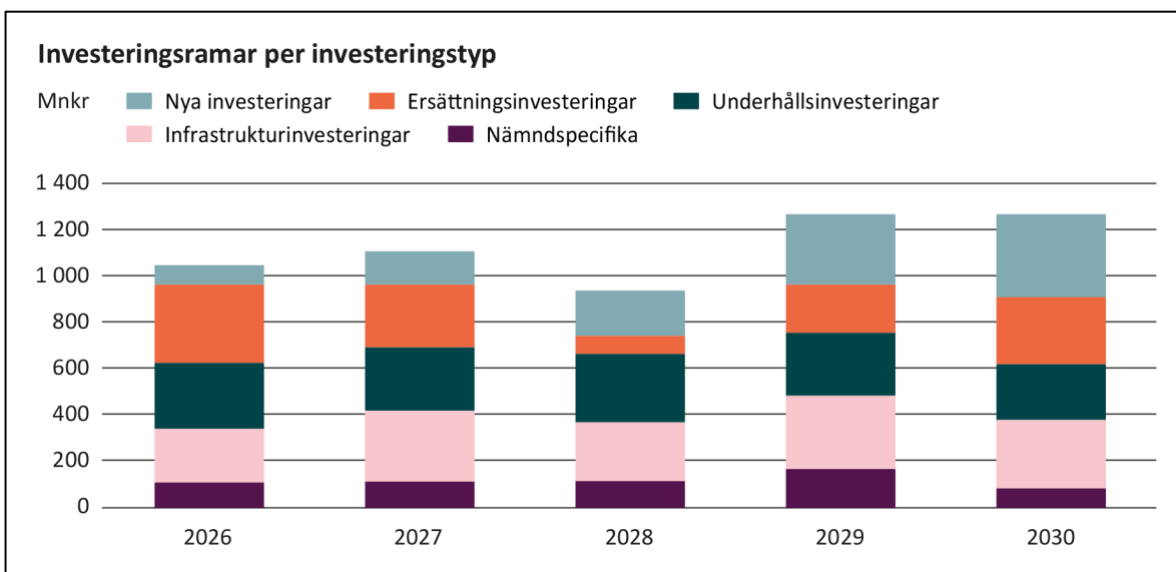
Investeringsramarna visar kommunens samlade investeringsbudget för 2026–2028 samt investeringsplan för 2029–2030 med utblick till 2035. Planen visar också de objekt där inhyrning av lokaler planeras.

Investeringarna delas upp i följande investeringstyper:

- Nya investeringar
Lokalinvesteringar som ger en kapacitetsökning, till exempel en ny skola.
- Ersättningsinvesteringar
Lokalinvesteringar som ersätter lokaler och därmed inte genererar en kapacitetsökning, till exempel en skola som ersätter en nedlagd skola.
- Infrastrukturinvesteringar
Investeringar som inte gäller lokaler, till exempel cykelvägar och dagvattenhantering.
- Nämndspecifika investeringar
Investeringar som beslutas av respektive nämnd, till exempel ersättningsinventarier till ett särskilt boende.
- Underhållsinvesteringar
Lokalinvesteringar som utgör underhåll, till exempel ersättning av ett uttjänat ventilationssystem på en förskola.

Under perioden 2026–2028 planeras investeringar i lokaler, såväl nya som ersättningslokaler, på cirka 1,1 miljarder kronor. Planerade infrastrukturinvesteringar inklusive exploateringsnetto under perioden uppgår till cirka 0,8 miljard kronor. Underhållsinvesteringarna under perioden planeras till cirka 0,9 miljarder kronor. Under aktuell EVP-period planerar nämnderna besluta om nämndspecifika investeringar summerat till cirka 0,3 miljarder kronor.

Barn- och skolnämnden har ett flertal pågående projekt under perioden där de största är Vikingaskolan och Fäladsskolan. Fäladsskolan är en del i projektet Fäladsskolan som är ett gemensamt projekt med beställda lokaler från barn- och skolnämnden, kultur- och fritidsnämnden och vård- och omsorgsnämnden.

Ny ridsportsanläggning är ett stort pågående projekt inom kultur- och fritidsnämnden verksamhetsområde. Ridsportsanläggningen ska ersätta befintligt ridhus och projektet planeras stå klar under 2027. Under perioden planeras också byggnation av nya idrottshallar samt renovering och upprustning av Lunds Konsthall.

Inom vård och omsorg färdigställs kontinuerligt service- och gruppboendestäder samt särskilda boenden. Den största andelen av de nya verksamhetslokalerna byggs och hyrs in från Lunds Kommuns Fastighets AB. Under perioden planeras två kommunalt byggda lokaler, Margaretavägen och Gråsparvens korttidsvistelse och korttidstillsyn, stå klara.

Betydande infrastrukturinvesteringar under perioden är Trafikplats Ideon och utveckling av Lunds centrum. Under perioden pågår investeringar inom området kring Lund centralstation där de större investeringsvolymerna planeras från 2030 och framåt. Parallellt löper också flera stora exploateringsprojekt som Brunshög, Källby och Västerbro.

Utveckling av skatteunderlaget

Lunds kommuns utveckling av skatteunderlaget utgår från Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) skatteunderlagsprognos per augusti 2025 med hänsyn till Lunds kommuns egen befolkningsprognos per april 2025.

Jämfört med tidigare skatteprognoser under hösten 2024 och våren 2025 har SKR reviderat ned den ackumulerade skatteunderlagstillväxten fram till 2028 till följd av en mer utdragen och förlängd lågkonjunktur med framför allt lägre tillväxt 2024–2025 jämfört med tidigare antaganden. Den ekonomiska osäkerheten förväntas fortsätta påverka hushållens som företagens framtidstro med lägre konsumtion och investeringar som medför en lägre utveckling av bruttonationalprodukten (BNP) jämfört med tidigare prognoser.

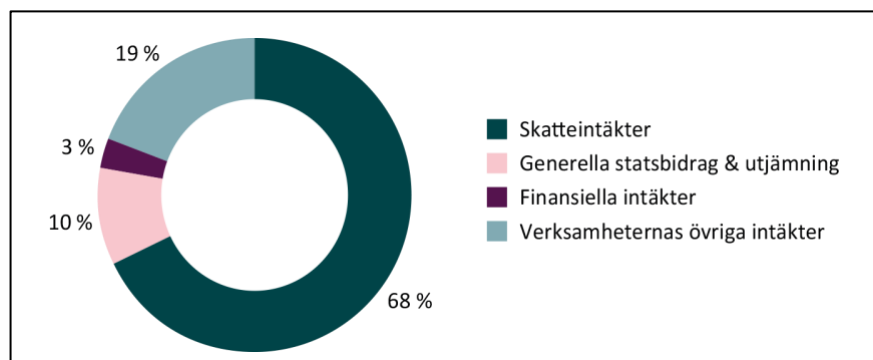
Budgeterade skatteintäkter för Lunds kommun under kommande EVP-period beaktar den befarade effekt av förändrat utjämningsystem som Riksdagen eventuellt ska besluta om under 2026 som grundar sig på en utredning som presenterats under sommaren 2024. I utredningens förslag mister Lunds kommun en finansiering om cirka 753 kronor per invånare eller 98 miljoner kronor. Införanderegler medför dock att förändringen för Lund sker successivt under två år. Det är dock fortfarande oklart om och när Riksdagens ska besluta om föreslagen förändring av utjämningsmodellen. I EVP 2026–2028 beaktas förändringen från och med 2027 med helårseffekt 2028.

Varje procentenhets förändring i skatteunderlaget motsvarar cirka 80 miljoner kronor för Lunds kommun.

Skatteunderlagsutveckling	2024	2025	2026	2027	2028
Enligt SKR 24:56 (dec 2024)	3,5 %	4,4 %	4,8 %	4,6 %	4,1 %
Enligt SKR 25:16 (feb 2025)	3,5 %	4,4 %	4,5 %	4,5 %	4,1 %
Enligt SKR 25:21 (apr 2025)	3,7 %	4,2 %	4,1 %	4,5 %	4,3 %
Enligt SKR 25:32 (aug 2025)	3,4 %	3,8 %	4,2 %	4,5 %	4,4 %

Källa: SKR cirkulär 25:32 per augusti 2025

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning prognostiseras för Lunds kommun till 9 183 miljoner kronor för 2026, vilket är 322 miljoner kronor högre än 2025 års budget. Skatteprognosen för 2026 är i stort sett överensstämmande med EVP 2025–2027 för år 2026. Högre skatteintäkter ska finansiera högre kostnader för pris- och löneökningar, demografiuppräknings och räntor. Skatteunderlagets utveckling kommande år kan inte förväntas räcka till att finansiera en ökande kommunal verksamhetsvolym i samma utsträckning som under den föregående högkonjunkturen. För 2026 finansieras Lunds kommun till drygt 78 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.

Konsekvenser av de ekonomiska förutsättningarna

Demografiuppräknings

Utifrån Lunds reviderade befolkningsprognos per april 2025 har demografiuppräknings beräknats för traditionellt resursfördelade verksamheter, vilka är 1–15-åringar inom barn- och skolnämnden, 16–18-åringar inom utbildningsnämnden och 75 år och äldre inom vård- och omsorgsnämnden. Utöver detta beräknas även demografiuppräknings separat för anpassad grund- och gymnasieskola, tilläggsbelopp för omfattande särskilt stöd inom barn- och skolnämnd och utbildningsnämnd samt förändringar av olika LSS-insatser inom vård- och omsorgsnämnden.

Demografiuppräknings beräknas även för delar av verksamheter inom arbetsmarknads- och socialnämnden, kultur- och fritidsnämnden, utbildningsnämndens vuxenutbildning, tekniska nämnden, byggnadsnämnden, miljönämnden och överförmyndarnämnden med syfte att ge mer lika förutsättningar för nämnderna utifrån befolkningsförändringar.

För 2026 uppgår den totala demografiuppräknings jämfört med budget 2025 till cirka 43 miljoner kronor. Den i särklass största demografiuppräknings redovisas för äldreomsorgen inom vård- och omsorgsnämnden om drygt 89 miljoner kronor till följd av fler äldre invånare, 75 år och äldre, jämfört med 2025 års budget. Inom barn- och skolnämnden minskar volymerna inom förskola, grundskola och fritidshem vilket överensstämmer med kommunens uppdaterade befolkningsprognos med färre barn och unga än tidigare. Totalt minskar barn- och skolnämndens budgetram med 70 miljoner kronor 2026 jämfört med 2025 till följd av vikande volymer. Inom utbildningsnämnden redovisas högre volymer om cirka 6 miljoner kronor inom gymnasieverksamheten. Demografiuppräknings för övriga verksamheter beräknas till 18 miljoner kronor för 2026.

Demografiuppräknings 2026 föreslås uppgå till 100 procent för samtliga nämnder. För 2027–2028 föreslås även 100 procent i demografiuppräknings för samtliga verksamheter som då totalt uppgår till cirka 65 miljoner kronor årligen vilket motsvarar cirka 20 procent av det ekonomiska utrymmet som högre skatteintäkter medför.

Beräknade pris- och löneökningar

För 2026 beräknas pris- och löneökningar totalt uppgå till 3,2 procent eller 274 miljoner kronor vilket motsvarar cirka 80 procent av det ekonomiska utrymmet som ökade skatteintäkter medför. Uppgifter för prisuppräknings hämtas från Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) uppgift om prisindex för kommunal verksamhet (PKV) per augusti 2025. Av den totala pris- och löneökningen avsätts bland kommunstyrelsens reserverade medel särskilda medel för lönesatser för prioriterade grupper 2026 om totalt 15 miljoner kronor. Även för planåren, 2027–2028, beräknas pris- och löneökningarna till 3,2 procent.

Prisförändringar utöver ovanstående redovisas för pensionsåtaganden som återfinns i KPA:s prognos per augusti som hanteras centralt i kommunen. Pensionskostnaderna i form av sociala avgifter förväntas bli något högre 2026 jämfört med 2025 vilket beaktas i nämndernas budgetramar för 2026.

Interna priser

Riktmärke för prisuppräknning av interna priser inom Lunds kommun för 2026 medges om 3,0 procent. Detta med hänsyn tagen till den faktiska prisuppräknningen som nämnderna erhållit i kompensation. Om det finns behov av högre prisökningar än den fastställda uppräkningsfaktorn kan sådan prishöjning ske först efter dialog mellan beställare och utförare.

Pensionskostnader

Prognos för pensionskostnader 2026 överensstämmer med KPA:s prognos per augusti 2025 och uppgår sammantaget till 553 miljoner kronor. Detta är en fortsatt minskning jämfört med budget 2025 och tidigare rekordår 2023–2024. Orsaken till de lägre pensionskostnaderna förklaras av minskning av inflationen som pensioner värdesäkras med där prisbasbeloppet per juni månad fastställer uppräknningen av nästkommande års pensioner. Prisbasbeloppet per juni 2025 uppräknas med 2,6 procent vilket är avsevärt lägre än motsvarande uppräknningar per juni 2022 och 2024 som uppgick till cirka 9 procent för respektive år.

Sedan 2023 gäller det nya pensionsavtalet AKAP-KR vilket innebär högre pensionsavgifter då avgiften höjts från 4,5 procent till 6 procent.

Planeringsförutsättningar utifrån strategiprocessen

Strategiska blickpunkter och kommunens viktigaste utmaningar inför EVP 2026–2028 utgår från det analysarbete som genomfördes inför EVP 2024–2026 kring kommunens nuläge och utmaningar. Analysen identifierade strategiska blickpunkter och utmaningar som är särskilt viktiga för kommunen att fokusera på. De strategiska blickpunkterna är angelägna, övergripande områden som berör hela, eller stora delar av, kommunen. Utifrån blickpunkterna har en ytterligare konkretisering gjorts av de mest angelägna utmaningarna för kommunen.

Som en del av kommunens planerings- och uppföljningsarbete följs och analyseras utvecklingen i omvärlden, i Lund och inom kommunkoncernen för att regelbundet kunna aktualitetspröva blickpunkterna och utmaningarna. I figuren nedan ges en översikt av de strategiska blickpunkterna och de identifierade utmaningarna. Inför EVP 2026–2028 har samtliga blickpunkter bedömts vara aktuella. Två förändringar har gjorts kring utmaningarna:

- Utmaningen *Växa utan växtvärk – effektiv planering och extern involvering* har bedömts vara tillräckligt adresserad i och med bildandet av en samlad samhällsbyggnadsförvaltning från och med 1 januari 2025. Utmaningens fokus på behovet av att utveckla effektiv och ändamålsenlig planering, tydligare styrning och mobilisering av hela Lunds utvecklingskraft kopplat till samhällsbyggnad överlappar helt och hållet syftet med bildandet av den samlade samhällsbyggnadsförvaltningen.
- Utmaningen *omställning av förskola och grundskola* har adderats till kommunens viktigaste utmaningar. Flera års minskat antal födda barn har successivt lett till nedrevideringar i befolkningsprognoserna för åldersgrupperna i förskola och grundskola. Den ackumulerade effekten av dessa demografiska förändringar innebär nu en betydande påverkan på planeringsförutsättningarna som kräver anpassningar genom ett brett och välkoordinerat samarbete inom kommunen.

En utförlig beskrivning av de strategiska blickpunkterna och utmaningarna återfinns i kommunstyrelsens planeringsdirektiv för EVP 2026–2028.

Bibehålla hög kvalitet med begränsade resurser	Effektivitet och utvecklingsförmåga i hela koncernen - göra saker rätt och göra rätt saker	Äldreomsorgens dubbelstöt - markant fler äldre med behov av insatser samtidigt som brist på arbetskraft tilltar
Skapa framtidens attraktiva och robusta Lund	Omställning av förskola och grundskola - anpassning till färre barn	Civil beredskap - beredskapsskuld och nya krav
Agera proaktivt för ett inkluderande Lund	Trend av ökat inflöde till socialtjänsten - förmåga att hantera och förebygga behov av sociala insatser	Psykisk hälsa - bland barn och unga
Fokusera rätt i klimatomställningen	Skillnader i kunskapsresultat - mellan elever med gynnsamma och ogynnsamma förutsättningar	Klimatomställning i hela kommungeografen - transporter, jordbruk, byggande etcetera

Ekonomisk beskrivning av ekonomi- och verksamhetsplan

Fem år i sammandrag

Fem år i sammandrag redovisar utfall för 2024, budget för 2025 enligt beslutad ekonomi- och verksamhetsplan (EVP) för 2025–2027 samt budget för 2026–2028 enligt EVP 2026–2028.

	2024	2025	2026	2027	2028
Antal invånare per 31 december	131 590	132 867	133 927	135 267	137 137
- varav 0–5 år	6 613	6 461	6 388	6 308	6 415
- varav 6–15 år	14 599	14 407	14 147	14 002	13 708
- varav 16–18 år	4 563	4 662	4 767	4 742	4 810
- varav 19–66 år	82 831	84 011	84 975	86 242	87 883
- varav 67–79 år	16 119	15 980	15 888	15 862	15 889
- varav 80 år och äldre	6 865	7 345	7 762	8 112	8 431
Utdebitering av obligatoriska skatter och avgifter					
Kommunalskatt, kr	21,24	21,24	21,24	21,24	21,24
Landstingsskatt, kr	11,18	11,18	11,18	11,18	11,18
Begravningsavgift, kr	0,253	0,253	0,253	0,253	0,253
Driftsbudget					
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning, mnkr	8 552	8 906	9 183	9 522	9 892
Verksamhetens nettokostnad, mnkr	8 609	8 801	9 029	9 290	9 689
Verksamhetens nettokostnad, tkr/inv	65,4	66,2	67,4	68,7	70,6
Finansnetto, mnkr	-29	20	33	22	-1
Finansiella jämförelsestörande poster	45	0	0	0	0
Årets resultat, mnkr	-41	125	187	253	203
Årets resultat i förhållande till skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning	-0,5 %	1,4 %	2,0 %	2,7 %	2,1 %
Finansieringsbudget					
Medel från den löpande verksamheten, mnkr	765	618	711	794	767
Medel för investeringsverksamheten, mnkr	-869	-1 095	-1 076	-1 109	-965
Medel från finansieringsverksamheten, mnkr	203	477	364	315	199
Utbetalning bidrag till statlig infrastruktur	-32	0	0	0	0
Förändring av likvida medel, mnkr	67	0	0	0	0
Investeringsutgift, mnkr	843	1 095	1 076	1 109	965

Resultatbudget

Årets resultat

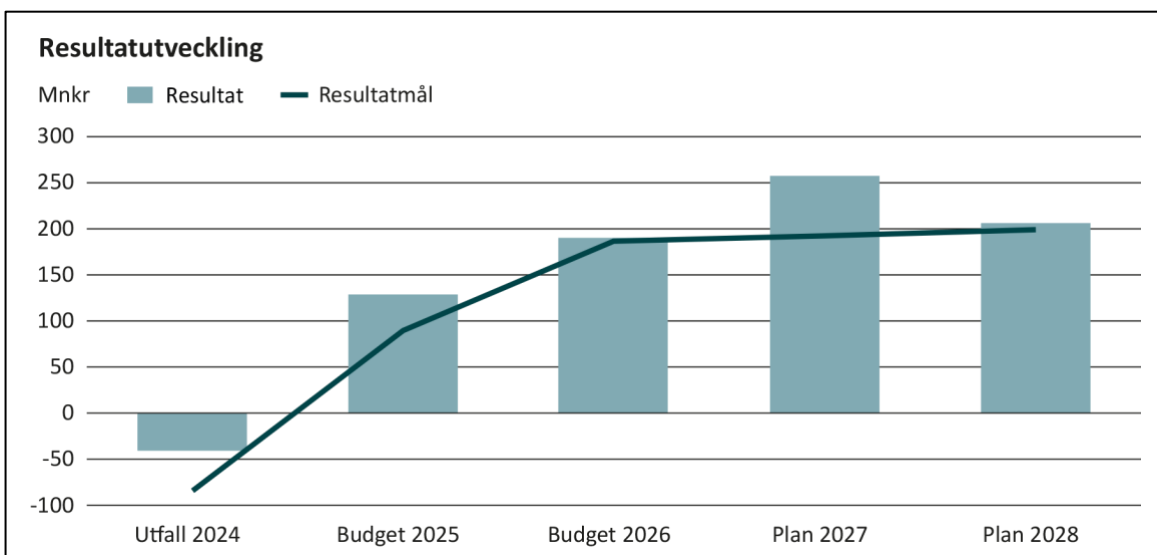
Enligt föreslagen budget redovisar kommunen ett resultat om 187 miljoner kronor för 2026, vilket motsvarar 2 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Därmed uppnås resultatmålet om 2 procent för 2026.

För åren 2027–2028 planeras för överskott om 253 miljoner kronor respektive 203 miljoner kronor, vilket i genomsnitt motsvarar cirka 2,4 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.

Resultatbudget (Mnkr)	Not	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Verksamhetens intäkter		2 130	2 181	2 237	2 292	2 350
Verksamhetens kostnader		-10 319	-10 494	-10 712	-11 020	-11 465
Avskrivningar		-527	-488	-553	-563	-573
Jämförelsestörande poster		107	0	0	0	0
Verksamhetens nettokostnad		-8 609	-8 801	-9 029	-9 290	-9 689
Skatteintäkter		7 278	7 634	8 031	8 395	8 761
Generella statsbidrag och utjämning	1	1 274	1 272	1 152	1 127	1 131
Verksamhetens resultat		-57	105	154	231	204
Finansiella intäkter	2	335	306	305	321	326
Finansiella kostnader	3	-364	-286	-272	-299	-326
Finansiella jämförelsestörande poster		45	0	0	0	0
Resultat före extraordinära poster		-41	125	187	253	203
Årets resultat		-41	125	187	253	203
Årets resultat i % av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning		-0,5 %	1,4 %	2,0 %	2,7 %	2,1 %

Resultatutveckling

Resultatet för 2024 översteg både budget och det finansiella målet, vilket till stor förklarar av ett bättre finansiellt netto jämfört med budget. För såväl 2024 som 2025 har ett tillfälligt avsteg gjorts från kommunens finansiella resultatmål om två procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Detta till följd av utmanande ekonomiska tider med lågkonjunktur i den svenska ekonomin. En period med hög inflation, högre pensionskostnader, högre räntekostnader som tillsammans med demografisk utveckling inte fullt ut finansierats av högre skatteintäkter lämnas nu bakom sig och en mer ljus framtid speglar sig i kommande års resultat för Lunds kommun där det finansiella resultatmålet åter uppnås för hela EVP-perioden.

Det långsiktiga målet är att uppnå årliga resultat motsvarande det finansiella resultatmålet om två procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Detta ska ske genom successivt förbättrade ekonomiska förutsättningar och genomförande av resultatförbättrande åtgärder under kommande EVP-period. Högre resultatnivåer medför ett lägre behov av extern upplåning för att finansiera kommande års investeringar och därmed kan räntekostnaderna hållas på en hanterbar nivå. Kommunen kommer fortsatt aktivt arbeta med planerade investeringsprojekt för att eventuellt skjuta på några i tid med tanke på den förändrade demografin med framför allt färre barn och unga.

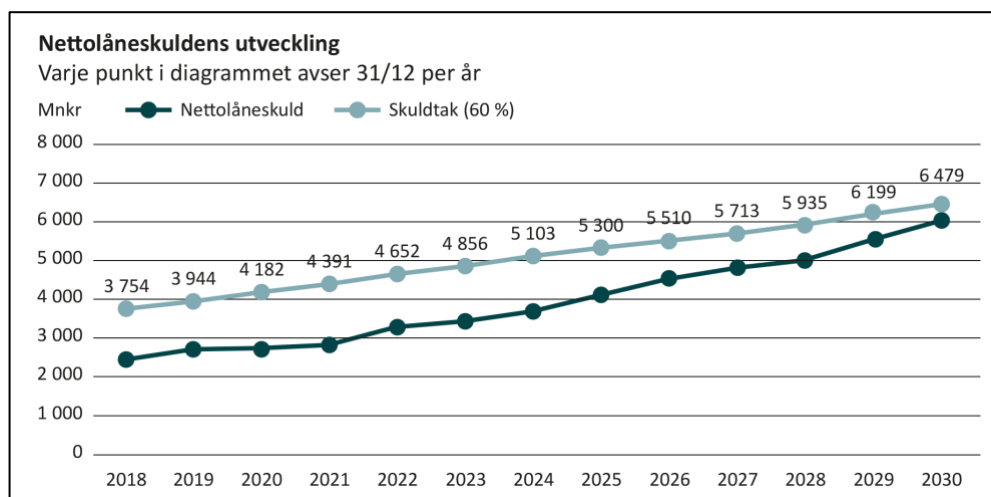
Finansieringsbudget

Med hänsyn till de budgeterade resultaten och investeringsvolymerna i EVP 2026–2028 kommer nettolåneskulden att fortsatt öka under kommande år. Nettolåneskulden bedöms i slutet av EVP-perioden uppgå till 50 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning vilket understiger skuldsättningsmålet om 60 procent. På sikt krävs fortsatt högre budgeterade resultat alternativt lägre investeringsvolym för att målet ska uppfyllas.

Finansieringsbudget (Mnkr)	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Den löpande verksamheten				
Årets resultat	125	187	253	203
Justering för avskrivningar mm	488	553	563	573
Justering för försäljning exploatering	-45	-40	-40	-35
Justering för avsättningar	50	11	18	25
Medel från den löpande verksamheten	618	711	794	767
Investeringar				
Nettoinvesteringar	-1 095	-1 076	-1 109	-965
Medel för investeringsverksamhet	-1 095	-1 076	-1 109	-965
Finansiering				
Upplåning/Amortering	477	364	315	199
Medel från finansieringsverksamheten	477	364	315	199
Förändring av likvida medel	0	0	0	0

Nettolåneskuldens utveckling

Med budgeterade resultat och investeringsnivåer redovisas en utveckling av nettolåneskulden för kommande EVP-period som fortsatt understiger skuldtaket, det vill säga 60 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. På lite längre sikt krävs starkare ekonomiska resultat tillsammans med lägre investeringsnivåer om inte skuldsättningen ska gå över taket.

Noter resultatbudget

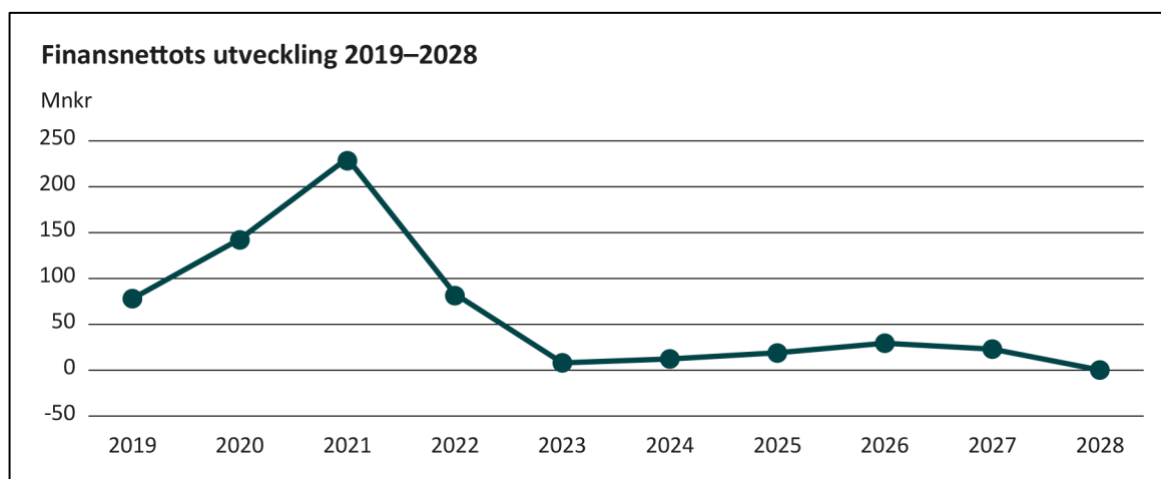
Generella statsbidrag och utjämning

Generella statsbidrag och utjämning utgör cirka 14 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning vilket är oförändrat jämfört med tidigare år. Nettomässigt erhåller Lunds kommun en nettointäkt inom skatteutjämningen men där kommunen är en relativt stor betalare utifrån kostnadsutjämningen, vilket beror på den stora andel studenter som är skrivna i Lund.

Budget för generella statsbidrag och utjämning för perioden grundar sig på SKR:s skatteunderlagsprognos per augusti 2025 (cirkulär 25:32) med hänsyn till Lunds kommuns egen befolkningsprognos per april 2025.

Finansnetto

Finansnettot är skillnaden mellan externa finansiella intäkter och kostnader. För Lunds kommun avser de finansiella intäkterna främst aktieutdelningar från kommunala bolag, borgensavgifter samt ränteintäkter för vidareutlåning till kommunala bolag. Kostnaderna avser räntekostnader för kommunens externa lån samt finansiella kostnader för pensioner.

För budgetåret 2026 förväntas finansnettot medföra ett mindre överskott. Förklaring till ett försämrat finansnetto jämfört med tidigare år är högre räntekostnader till följd av högre räntenivåer från 2023 och en högre låneskuld att erlagga ränta för. Utdelningar från kommunala bolag förväntas bli något lägre framöver vilket förklaras av Kraftringens prognostiserade lägre utdelningar till sina ägare.

Räntekostnader för kommunens egen upplåning har successivt ökat som en följd av högre räntenivåer i samhället. Med hänsyn tagen till framtida prognoser om räntenivåer beräknas räntekostnaderna för 2026 uppgå till cirka 104 miljoner kronor och i slutet av planperioden till cirka 117 miljoner kronor. Ökad räntekostnad förklaras framför allt av en ökad låneskuld. Med en antagen högre självfinansiering av investeringar framöver ökar dock inte räntekostnaderna lika mycket som tidigare prognoser befarade. En genomsnittlig räntenivå på en procentenhet högre än budgeterat skulle medföra en räntekostnadsökning om cirka 42 miljoner kronor för 2026.

Noter till resultatbudget (Mnkr)	Not	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Generella statsbidrag och utjämning	1				
Inkomstutjämning		1 435	1 350	1 502	1 651
Kostnadsutjämning		-734	-817	-869	-916
Strukturbidrag		0	0	0	0
Regleringsavgift/bidrag		311	315	241	189
Införandebidrag		0	0	0	0
LSS-utjämning		39	48	48	49
Kommunal fastighetsavgift		251	256	256	256
Övriga bidrag		26	0	-52	-98
Summa generella statsbidrag och utjämning		1 327	1 152	1 127	1 131
Externa finansiella intäkter	2				
Aktieutdelning kommunala bolag		126	115	115	115
Aktieutdelning SYSAV, kommunassurans Syd		1	1	1	1
Ränteintäkter		156	176	192	197
Borgensavgifter, LKF och Sydsvatten		10	10	10	10
Övriga externa finansiella intäkter		8	4	4	4
Finansiella intäkter pensionsförvaltning		5	0	0	0
Summa externa finansiella intäkter		306	305	321	326
Externa finansiella kostnader	3				
Räntekostnader		-246	-253	-273	-288
Räntekostnader, pensionsförvaltningen		-40	-19	-27	-38
Summa externa finansiella kostnader		-286	-272	-299	-326

Finansförvaltning

Sammanställning över finansförvaltningens driftram för åren 2025–2028, där budget för 2025 avser beslutade ramar i enlighet med EVP 2025–2027.

Från och med 2026 redovisas lägre exploateringsintäkter jämfört med tidigare år. Det förklaras av att exploateringsresultatet riskjusteras med 70 miljoner kronor årligen för att bland annat ta höjd för osäkerhet till följd av konjunktursvängningar. Vid ett högre utfall används det vid årets slut till att stärka självfinansieringsgraden av investeringar med ett mindre lånebehov som resultat.

För 2027 och 2028 återfinns del av effekt av strukturella förändringar som krävs för att Lunds kommun ska nå stabila resultatmål om 2 procent även i framtiden. Denna post, tillsammans med arbetet med långsiktigt hållbara ekonomiska förutsättningar, är tills vidare utfördelad och kommer att konkretiseras i framtida EVP-processer.

Finansförvaltningen (Mnkr)	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Pensionsintäkter	448,0	424,5	437,0	449,5
Pensionskostnader	-575,6	-534,1	-556,7	-583,8
Intern ränta	240,3	261,0	277,0	292,0
Statsbidrag	23,0	0,0	0,0	0,0
Exploateringsintäkter (reavinster)	80,0	40,0	40,0	40,0
Driftmedel för markreserv	0,0	-5,0	-5,0	-5,0
Kontrollprogram, deponier	-0,5	-1,0	-1,0	-1,0
Bidrag till renhållningsstyrelsen för kommuninternt arbete för minskat avfall	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Administrativa kostnader	-2,4	-3,0	-3,0	-3,0
Återbyggdepå inom renhållningsstyrelsens verksamhet	-2,0	0,0	0,0	0,0
Effekt av strukturella förändringar	15,6	30,0	95,0	140,0
Långsiktigt hållbara ekonomiska förutsättningar	0,0	0,0	40,0	80,0
Summa nettokostnader, finansförvaltningen	226,2	212,2	323,1	408,5

Pensionsförvaltning

För de pensionsmedel som avser förmånsbestämd pensionskostnad ska särskild förvaltning ske inom ramen för egen redovisningsenhet. Av tabellerna nedan framgår resultat- och finansieringsbudget för denna redovisningsenhet.

Resultatbudget (Mnkr)	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Finansiella intäkter	5	0	0	0
Finansiella kostnader	-40	-19	-27	-38
Resultat före extraordinära poster	0	0	0	0
Årets resultat	-35	-19	-27	-38

Finansieringsbudget (Mnkr)	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Årets verksamhet				
Finansnetto	-35	-19	-27	-38
Medel från årets verksamhet	-35	-19	-27	-38
Investeringar				
Värdepapper, ökning	-50	-11	-18	-25
Medel för investeringsverksamhet	-50	-11	-18	-25
Finansiering				
Årets avsättning, ökning	85	30	44	63
Medel från finansieringsverksamheten	85	30	44	63
Förändring av avräkningsskuld	0	0	0	0

Bilaga 1: Nya lagar och förordningar

Juridik allmänt

EU-taxonomin

EU-taxonomin är ett klassificeringssystem som har utvecklats av EU för att fastställa vad som kan anses vara miljömässigt hållbara ekonomiska aktiviteter. EU:s gröna taxonomi-förordning, som antogs i juni 2020, utgör en ramreglering för att avgöra vilka ekonomiska verksamheter som ska anses vara miljömässigt hållbara i taxonomin. Syftet med taxonomin är att styra investeringar mot hållbara projekt och företag som bidrar till EU:s mål om klimatneutralitet till 2050.

Taxonomin definierar sex miljömål:

- Begränsning av klimatförändringar
- Anpassning till klimatförändringar
- Hållbar användning och skydd av vatten och marina resurser
- Övergång till en cirkulär ekonomi
- Förebyggande och kontroll av föroreningar
- Skydd och återställande av biologisk mångfald och ekosystem

För att en aktivitet ska klassas som hållbar enligt taxonomin måste den bidra väsentligt till något av dessa mål, inte orsaka betydande skada på andra mål, och uppfylla minimikrav på socialt ansvarstagande. Målet är att göra det lättare för investerare att identifiera hållbara investeringar och hjälpa EU att nå sina klimat- och miljömål.

Kommissionen kompletterar och uppdaterar den gröna taxonomin löpande genom antagandet av så kallade delegerade akter.

Digital Myndighetspost

Digital Myndighetspost (SOU 2024:47) är ett betänkande av Utredningen om digital post. Det handlar om att skapa ett system för *digital myndighetspost* i Sverige. Utredningen föreslår en lösning där alla svenska medborgare ska kunna ta emot officiell post från myndigheter digitalt. Utredningen fokuserar på att effektivisera och digitalisera myndighetskommunikation, vilket ska minska kostnader och miljöpåverkan samtidigt som det gör det enklare för medborgare att hantera viktiga dokument.

Det föreslås att digital post blir standardmetoden för myndighetskommunikation, men att papperspost fortfarande ska kunna användas som ett alternativ för dem som inte har tillgång till digitala tjänster. En ny lag föreslås införas med krav på att vissa offentliga aktörer ska använda den myndighetsgemensamma infrastrukturen för digital post, Mina meddelanden. Av lagförslaget framgår att statliga och kommunala förvaltningsmyndigheter samt domstolar ska skicka myndighetspost genom infrastrukturen, om inte säkerhetsskäl eller andra skäl talar emot det. Med myndighetspost menas skriftliga beslut, underrättelser eller andra handlingar som genereras i offentliga aktörers förvaltningsverksamhet och rättskipande verksamhet och som skickas till enskilda. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2026.

Utredningen föreslår också att regeringen tydliggör att det ingår i Diggs (Myndigheten för digital förvaltning) uppgift att tillhandahålla en funktion, motsvarande Min

myndighetspost i dag, som möjliggör mottagande och visning av digital post för mottagaren.

Betänkandet har under hösten/vintern 2024 varit ute på remiss.

En bättre organisering av fastighetsbildningsverksamheten

Fastighetsbildningsverksamheten är en central del av samhällsbyggnadsprocessen, exempelvis vid bostadsbyggande och utbyggnad av infrastruktur. En förutsättning för att fastighetsbildningsverksamheten ska kunna vara effektiv och rättssäker i hela landet är att det finns en organisation som främjar en sådan verksamhet. En särskild utredare har fått i uppdrag i *En bättre organisering av fastighetsbildningsverksamheten (Dir. 2024:34)* att göra en översyn av lantmäterimyndigheternas organisering i syfte att förbättra förutsättningarna för både den statliga och de kommunala lantmäterimyndigheterna att bedriva en effektiv, enhetlig och rättssäker fastighetsbildning i hela landet. Utredaren ska i huvudsak:

- Föreslå en tydlig och mer ändamålsenlig ansvarsfördelning mellan Lantmäteriet och de kommunala lantmäterimyndigheterna; Utredaren ska överväga och föreslå en tydlig och mer ändamålsenlig organisering av statens ansvar i förhållande till de kommunala lantmäterimyndigheterna. Utredaren ska utvärdera de kommunala lantmäterimyndigheternas ansvarsområde och förutsättningar för att bedriva verksamheten resurseffektivt och rättssäkert och med hänsyn till bland annat en effektivare samhällsbyggnadsprocess. Utredaren ska klargöra vilka ärenden den kommunala lantmäterimyndigheten ska handlägga och hur det ska regleras och vilka ärenden som ska överlämnas till Lantmäteriet, exempelvis ärenden som berör säkerhetskänslig verksamhet, samt om förutsättningarna för ett överlämnande ska regleras.
- Föreslå vilka krav som ska gälla för att bilda en kommunal lantmäterimyndighet; Ett av skälen till att se över vilka krav som ska ställas för att få tillstånd är det försämrade säkerhetspolitiska läget och den pågående tillväxten av totalförsvaret. Fastighetsbildningen behöver hanteras på ett sätt som säkerställer skydd av säkerhetskänslig verksamhet och säkerhetsskyddsklassificerad information, och förutsättningarna för det kan behöva beaktas redan i kraven för att få inrätta en kommunal lantmäterimyndighet. Utredaren ska därför utvärdera kraven för att få tillstånd att inrätta en kommunal lantmäterimyndighet och föreslå vilka krav som ska gälla, och ta ställning till om förutsättningarna för övergången till eller från en kommunal lantmäterimyndighet behöver regleras.
- Överväga om kommuner ska tillåtas inrätta kommunala lantmäterimyndigheter i samverkan; Med utgångspunkt i att samverkan är möjlig inom övriga delar av samhällsbyggnadsområdet och att de personella resurser som finns tillgängliga inom fastighetsbildningsverksamheten nyttjas på bästa sätt och därmed kan ge bättre förutsättningar för en effektiv, enhetlig och rättssäker fastighetsbildning i hela landet ska möjligheten till att kommuner tillåts samverka inom fastighetsbildningen övervägas.

Uppdraget ska redovisas senast den 1 oktober 2025.

Digitala fastighetsköp & Förköpsrätt vid fastighetstransaktioner

Utredningen *Digitala fastighetsköp & Förköpsrätt vid fastighetstransaktioner (SOU 2024:38)* har i huvudsak bestått av två delar;

- i. Att föreslå de ändringar och anpassningar som krävs för att överlåtelser av fast egendom ska kunna ske elektroniskt.

I dagens allt mera digitaliserade informationsutbyte underlättar och påskyndar elektroniska handlingar överlåtandet av fast egendom, särskilt när parterna är på olika orter. Ett elektroniskt förfarande underlättar även vid kontakten med inblandade aktörer, som mäklare, kreditinstitut och myndigheter. Utredningen föreslår en ändring i 4 kap. 1 § jordabalken för att möjliggöra för elektroniskt upprättade handlingar och signaturer vid överlåtelse av fast egendom, samt ändringar i 19 kap. jordabalken och i inskrivningsförordningen för att möjliggöra ansöka om inskrivning med en elektroniskt upprättad överlåtelsehandling.

Om utredningens förslag träder i kraft behöver kommunen ha, eller uppdatera befintliga, tekniska verktyg för att kunna hantera samtliga aspekter av digitala underskrifter och digitala överlåtelsehandlingar vid fastighetstransaktioner.

- ii. Att föreslå förköpsrätt för staten vid förvärv av fast egendom för det militära och det civila försvaret, samt förköpsrätt för kommuner för att motverka organiserad brottslighet.

Statens förköpsrätt: För att Försvarsmakten och dess stödmyndigheter ska kunna uppfylla målet för det militära och civila försvaret finns bland annat behov av fastigheter. Enligt utredningens förslag får staten förköpsrätt av fastigheter som av flertalet olika anledningar är av betydelse för det militära och civila försvaret.

Utredningens förslag kan ha viss påverkan på den kommunala självstyrelsen, eftersom kommunens egendom omfattas av statens förköpsrätt. Förslagen går dock, enligt utredningen, inte utöver vad som är nödvändigt för att ge skydd åt ett starkt allmänt intresse för det militära och civila försvaret som förslagen tar sikte på.

Kommunernas förköpsrätt: Kommunerna har genom lagen om kommunernas brottsförebyggande arbete fått en roll att samordna det lokala brottsförebyggande arbetet. Det finns tecken på att den organiserade brottsligheten har gett sig in på fastighetsmarknaden. Utredningen föreslår därför en förköpsrätt för kommuner av fastigheter som utifrån den verksamhet som bedrivs på fastigheten kan ha stor betydelse för den organiserade brottsligheten och den kriminella ekonomin eller omständigheter hos förvärvaren och dess koppling till organiserad brottslighet.

Om utredningens förslag träder i kraft behöver kommunen etablera rutiner för att hantera anmälningar om fastighetsförvärv. Detta innefattar att sätta upp system för att ta emot och bearbeta förköpsanmälningar inom den tidsram som lagen föreskriver. Det kommer också behövas tydliga riktlinjer och samarbeten med andra myndigheter för att bedöma om en fastighet ska förköpas.

Utredningen föreslår att de nya regelverken ska träda i kraft den 1 juli 2026.

Totalförsvaret

I propositionen Totalförsvaret 2025–2030, prop. 2024/25:34, anger regeringen som sin säkerhetspolitiska bedömning bland annat att säkerhetsläget i såväl Sveriges närområde som globalt präglas av instabilitet och oförutsägbarhet, att förutsättningarna för svensk säkerhetspolitik förändrats i grunden och att ett väpnat angrepp mot Sverige eller våra allierade inte kan uteslutas. Det kan inte heller uteslutas att militära maktmedel eller hot om sådana kan komma att användas mot Sverige eller våra allierade. Det finns en bred och alltmer komplex hotbild mot Sverige och svenska intressen samt ökade risker för svensk säkerhet. Det pågår fortsatt mycket utrednings- och lagstiftningsarbete inom området totalförsvaret. MSB (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap) kommer per den 1 januari 2026 byta namn till Myndigheten för civilt försvar. Regeringen anför i prop. 2024/25:205 att genom namnbytet betonas vikten av myndighetens arbete med civilt försvar och med att utgöra ett stöd för regeringens samordning av det civila försvaret på nationell nivå.

Kommuners och regioners grundläggande beredskap inför kris och krig

Utredningen om kommuners och regioners beredskap har lämnat sitt betänkande, SOU 2024:65, där förslag lämnas om en ny lag, *Lagen om kommuners och regioners grundläggande beredskap inför fredstida krissituationer och höjd beredskap (LKRB)*, vilken innebär nya uppgifter och en betydande ambitionsökning avseende befintliga uppgifter för kommuner och regioner i fråga om planering och förberedande åtgärder inför kvalificerade fredstida krissituationer och höjd beredskap.

Det övergripande syftet med LKRB ska vara att säkerställa att kommuner och regioner under fredstida krissituationer och höjd beredskap har en ändamålsenlig och likvärdig förmåga att fullgöra sina författningensliga uppgifter och upprätthålla sina samhällsviktiga verksamheter (grundläggande verksamhetsförmåga). Kommuner och regioner ska därigenom ha förmåga att värna människors liv och hälsa, upprätthålla grundläggande värden i samhället samt rädda egendom eller miljön.

Utredningen föreslår att begreppet *extraordinär händelse i fredstid* ersätts av begreppet *fredstida krissituation (och kvalificerad fredstida krissituation)*.

Utredningen föreslår generella verksamhetskrav för kommuner (och regioner) inför fredstida krissituationer och höjd beredskap:

- Kommuner ska ha grundläggande verksamhetsförmåga.
- Kommuner ska utarbeta risk- och sårbarhetsanalys, vilken ska syfta till att de ska ha grundläggande verksamhetsförmåga.
- Kommuner ska för varje ny mandatperiod anta en övergripande plan som särskilt ska innehålla de mål och verksamhetsinriktningar som behövs för att en kommun ska ha grundläggande verksamhetsförmåga.
- Kommuner ska utarbeta de planer och vidta de förberedande åtgärder som behövs för att de ska ha grundläggande verksamhetsförmåga.

Den föreslagna lagen innehåller bestämmelser om arbetsformer (t.ex. samverkan) utbildning och övning samt informationsskyldighet.

Den föreslagna lagen innehåller även bestämmelser om särskilda verksamhetskrav på kommuner i syfte att säkerställa deras förmåga att i vissa särskilda avseenden kunna

skydda och hjälpa allmänheten under kvalificerade fredstida krissituationer och höjd beredskap:

- En kommun ska ha tillgång till en eller flera särskilda samlingsplatser för dem som bor eller annars regelbundet vistas i kommunen.
- En kommun ska utarbeta de planer och vidta de förberedande åtgärder som behövs för att kommunen, regionen, staten och enskilda fysiska eller juridiska personer som berörda verksamhetsutövare ska kunna hjälpa följande grupper av personer inom kommunen att omedelbart komma i skydd i skyddsrum eller annat skyddat utrymme vid ett väpnat angrepp.
- Kommunerna ska ha en ändamålsenlig och likvärdig förmåga att under höjd beredskap kunna verkställa beslut om utrymningar inom sina geografiska områden och att kunna inkvartera utrymda eller flyende personer från andra kommuner under höjd beredskap.

Lagen föreslås i huvudsak träda i kraft den 1 januari 2027. Betänkandet har under vintern 2024–25 varit ute på remiss.

I prop. 2024/25:34 anges att betänkandet kommer att utgöra underlag för regeringens fortsatta överväganden när det gäller verksamheten hos kommuner och regioner.

En långsiktig hållbar personalförsörjning av det civila försvaret

En särskild utredare har haft i uppdrag att utreda hur det civila försvaret kan tryggas genom att analysera och bedöma behoven av personalförstärkningar inom verksamheter som är viktiga för totalförsvaret vid höjd beredskap. Utredningen har i januari 2025 lämnat betänkandet *Plikten kallar! En modern personalförsörjning av det civila försvaret*, SOU 2025:6.

Med hänsyn till det allvarliga säkerhetsläget och ökade behov av personalförstärkning i det civila försvaret föreslår utredningen regeringen att aktivera civilplikten generellt i det civila försvaret.

Utredningen föreslår att ordet *krigsplacering* reserveras för beslut om krigsplacering (med värn- eller civilplikt) och registrering av detta beslut. För registrering som Pliktverket gör av totalförsvarspliktiga som placerats i en krigsorganisation i det civila försvaret till följd av avtal om tjänstgöring vid höjd beredskap föreslås att begreppet *beredskapsregistrering* införs. Alla avtal som innebär att den totalförsvarspliktige ska tjänstgöra på annan plats än hos sin ordinarie arbetsgivare vid höjd beredskap ska anmälas för registrering hos Pliktverket. Endast de som inte tillhör den ordinarie personalen får enligt förslaget beredskapsregistreras. Personal som ska tjänstgöra i krigsorganisationen ska ges skriftligt besked om sin placering i krigsorganisationen. Beskedet ska innehålla uppgift om inställelseplats.

För att totalförsvarspliktiga som redan har rätt kompetens för en viss befattning ska kunna skrivas in av Pliktverket efter annan utredning än mönstring och därefter direkt, med eller utan inledande utbildning, krigsplaceras med civilplikt i en befattning i en totalförsvarsviktig civil verksamhet där civilplikt får fullgöras, behövs uppgifter om vilka totalförsvarspliktiga som kan ha sådan kompetens. Utredningen föreslår en skyldighet för att bland annat kommuner att på begäran av Pliktverket lämna de uppgifter om en totalförsvarspliktigs personliga förhållanden som behövs för att bedöma hans eller hennes förutsättningar att fullgöra värnplikt eller civilplikt. Vid höjd beredskap ska

uppgiftsskyldigheten också gälla uppgifter om en totalförsvarspliktigs personliga förhållanden som behövs för att bedöma hans eller hennes förutsättningar att utföra arbete eller delta i utbildning efter anvisning med allmän tjänsteplikt.

Förslagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2026. Betänkandet har under våren 2025 varit ute på remiss.

En ökad tillgång till personal och en ökad uthållighet inom det militära försvaret

Försvarsbeslutet innebär att en ny, större krigsorganisation ska organiseras och successivt fyllas upp under 2020-talet, vilket medför ett utökat personalbehov. En särskild utredare har därför haft i uppdrag att analysera och föreslå hur tillgången till personal inom det militära försvaret kan förbättras i syfte att stärka dess uthållighet. Utredningen har i juli 2025 lämnat betänkandet *Redo! En utredning om personalförsörjningen av det militära försvaret*, SOU 2025:86.

Utredningen lämnar bland annat förslag om Försvarsmaktens möjligheter att använda värnpliktiga i grundutbildning för beredskap och annan verksamhet samt ökad möjlighet att ta totalförsvarspliktiga i anspråk för beredskapstjänstgöring. Vidare lämnar utredningen förslag rörande tidigare anställda yrkesofficerares och reservofficerares tjänstgöringsskyldighet och rätt till ledighet samt förbättrade villkor för totalförsvarspliktiga. Utredningen föreslår också att krigsplacering i Försvarsmaktens personalreserv inte längre ska vara begränsad i tid.

Förslagen bedöms få konsekvenser av betydelse för kommuner i egenskap av arbetsgivare till de individer som med stöd av förslagen kan komma att omfattas av krigsplacering som värnpliktiga, civilpliktiga eller med stöd av anställning inom Försvarsmakten. Ett utökat ianspråktagande av totalförsvarspliktiga med stöd av utredningens förslag medför bortfall av arbetskraft för kommuner i rollen som arbetsgivare. I den mån fler totalförsvarspliktiga kan komma att tjänstgöra med stöd av förslagen kan behovet av barnomsorg öka och kommuner kommer i så fall att behöva ta ett utökat barnomsorgsansvar.

Förslagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2026. Betänkandet är under hösten 2025 ute på remiss.

Arbetsrätten under krig och krigsfara

Utredningens uppdrag var att föreslå en justerad arbetsrättslig beredskapslagstiftning. Utredningen hade bland annat också i uppdrag att analysera behovet av anpassningar av arbetsmiljö- och arbetstidsregleringen samt att analysera om kollektivavtal kan ingås eller sägas upp med hjälp av elektroniska underskrifter och vid behov också lämna förslag om ändringar i medbestämmandelagens skriftlighetskrav.

I betänkandet som lades i november 2023, SOU 2023:79, föreslår utredningen en ny arbetsrättslig beredskapslag, som ska innehålla särskilda beredskapsbestämmelser som bemyndigar regeringen att meddela föreskrifter under krig, krigsfara och extraordinära förhållanden. Den föreslås också rymma särskilda beredskapsbestämmelser som bland annat anpassar vissa bestämmelser om förhandlingar i medbestämmandelagen, vissa bestämmelser om informationsskyldighet, uppsägning och företrädesrätt i anställningsskyddslagen samt arbetstagarens rätt till ledighet till totalförsvarets behov under krig, krigsfara och extraordinära förhållanden.

Betänkandet var ute på remiss under våren 2024 och Lunds kommun gav, som remissinstans, in yttrande.

En svensk försörjningsberedskap

I betänkandet *Livsmedelsberedskap för en ny tid*, SOU 2024:8, lämnar utredningen förslag på en ny lag, *Livsmedelsberedskapslagen*, vars bestämmelser syftar till att säkerställa att hela befolkningen över tid har tillgång till nödvändiga livsmedel vid en allvarlig störning eller en överhängande risk för en allvarlig störning i livsmedelsförsörjningen.

Genom den föreslagna lagen införs bestämmelser om kommuners ansvar för livsmedelsberedskap och bestämmelser om beredskapslagring. Kommunerna åläggs enligt förslaget att analysera de behov som kan uppstå för befolkningen i kommunen vid en allvarlig störning i livsmedelsförsörjningen. Kommuner ska också planera för lokal livsmedelsdistribution. Vid en allvarlig störning i livsmedelsförsörjningen eller en överhängande risk för en sådan störning ska kommunen enligt förslaget utifrån sina förutsättningar vidta lämpliga åtgärder för att upprätthålla tillgången till nödvändiga livsmedel för befolkningen i kommunen

Betänkandet har under våren 2024 varit ute på remiss.

Nya samverkansformer, modern byggnads- och reparationsberedskap – för ökad försörjningsberedskap

Utredningen om näringslivets försörjningsberedskap har i maj 2025 lämnat sitt slutbetänkande *Nya samverkansformer, modern byggnads- och reparationsberedskap – för ökad försörjningsberedskap*, SOU 2025:68. Utredningen lämnar förslag på ett antal åtgärder som utredningen sammantaget bedömer kan bidra till en ökad försörjningsberedskap, bland annat följande.

Utredningen föreslår att regeringen skyndsamt tillsätter en utredning som får i uppgift att utreda de juridiska förutsättningarna för samt innehållet i en försörjningsberedskapslag. Lagen ska på ett ändamålsenligt, effektivt och rättssäkert sätt bland annat möjliggöra för offentlig sektor att ålägga företag att vidta åtgärder för främjande av försörjningsberedskapen vid fredstida kris, höjd beredskap och krig

Utredningen föreslår att upphandlingslagarna kompletteras med ett beaktandekrav som innebär att upphandlande myndighet ska överväga försörjningsberedskapsaspekter om upphandlingens art motiverar detta.

För sådana avtal som inte omfattas av ordinarie upphandlingsregler, eller som inte omfattas av EU-rätten, föreslås ett nytt system för försörjningsberedskapsavtal (s.k. F-avtal). Kommuner ska dock inte kunna vara offentlig avtalspart i F-avtal.

Betänkandet har under hösten 2025 varit ute på remiss.

Uppdrag till MSB inom ramen för civilplikt som ska stärka den kommunala räddningstjänsten och befolkningsskyddet.

Utredningen om civilbefolkningens skydd vid höjd beredskap överlämnade i november 2022 betänkandet *Ett stärkt skydd för civilbefolkningen vid höjd beredskap*, SOU 2022:57.

Utredningen lämnade förslag till en ny lag om skyddsrum och skyddade utrymmen, vilken i många delar bygger på den tidigare regleringen om skyddsrum men har kompletterats med en del nya bestämmelser som reglerar ansvaret för olika frågor, bestämmelser om skyddade utrymmen samt vissa nya tillämpningsbestämmelser.

Utredningen föreslog att kommunerna ska åläggas ansvaret för verkställigheten av ett beslut besluta om utrymning enligt lagen om utrymning och inkvartering med mera under höjd beredskap. Polismyndigheten ska i nödvändig utsträckning delta i verkställigheten. Det föreslogs även förtydligande om att kommunen ansvarar för inkvartering av dem som har utrymts från andra kommuner.

Utredningen föreslog vidare att det ska inrättas en statlig beredskapsorganisation för räddningstjänst, som ska utgöra ett första väsentligt moment för att kunna förstärka den samlade förmågan till genomförandet av kommunal räddningstjänst och särskilda uppgifter under höjd beredskap enligt Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor.

Förslagen i betänkandet har remitterats och bereds inom Regeringskansliet.

Utredningen har lämnat förslag som tar sikte på behovet av att det finns tillgång till förstärkning av personella resurser. Regeringen har i januari 2005 gett Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) i uppdrag att genomföra de förberedande åtgärder som kan utföras för att totalförsvarspliktiga ska kunna skrivas in, utbildas och krigsplaceras med civilplikt inom befolkningsskyddet. De uppgifter inom befolkningsskyddet som ska belysas är:

- iordningsställande och drift av sådana skyddsrum som kräver någon form av bemanning för att kunna användas (benämns nedan specialskyddsrum),
- ledning för att kunna genomföra utrymning i händelse av höjd beredskap och ytterst krig (utrymningsledare), och
- därmed anknyttande uppgifter.

MSB har även fått i uppdrag att analysera och bedöma vilka åtgärder som är nödvändiga för att ett system med civilplikt efter mönstring med lång grundutbildning inom kommunal räddningstjänst ska kunna införas.

Uppdragen ska redovisas i december 2025.

Stärkt konstitutionell beredskap

Regeringen föreslår i propositionen *Stärkt konstitutionell beredskap*, prop. 2024/25:155, ändringar i regeringsformen och i riksdagsordningen i syfte att stärka den konstitutionella beredskapen och säkerställa att Sverige kan styras på ett demokratiskt, effektivt och rättsenligt sätt även i krig och andra svåra kriser.

Riksdagens möjligheter att sammanträda stärks; exempelvis föreslås en ny bestämmelse i regeringsformen som öppnar upp för möjligheten att hålla helt digitala riksdagssammanträden i vissa svåra situationer. Riksdagens krigsdelegation behålls för krig och krigsfara, och reglerna om delegationen justeras.

Det föreslås också ändringar avseende normgivning. Förslaget innebär att särskilda regler om normgivning i allvarliga fredstida krissituationer ska införas i regeringsformen. Riksdagen ska i sådana situationer, om förhållandena kräver det, genom ett slags aktiveringsbeslut kunna ge regeringen särskilda befogenheter att meddela föreskrifter. I undantagsfall, om det är uppenbart att riksdagens beslut inte kan avvaktas, ska regeringen själv få fatta aktiveringsbeslutet. Ett aktiveringsbeslut ska enligt förslaget få två konsekvenser. För det första ska riksdagen kunna delegera normgivningsmakt till regeringen på samma sätt som under krigsförhållanden. Riksdagen ska alltså i lag kunna bemyndiga regeringen att meddela föreskrifter om köp, anställningar, begränsningar av rörelsefriheten och annat som hör till det obligatoriska lagområdet. För det andra ska regeringen efter ett aktiveringsbeslut i exceptionella fall även utan bemyndigande i lag kunna meddela föreskrifter på lagområdet. Riksdagen ska när som helst kunna besluta att regeringen inte längre ska ha de särskilda normgivningsbefogenheterna. Möjlighet för regeringen att i exceptionella fall meddela föreskrifter på lagområdet utan bemyndigande i lag föreslås även för krigsförhållanden. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2027.

Förslag till ny cybersäkerhetslag – implementering av NIS2-direktivet i svensk rätt

NIS2-direktivet beslutades 14 december 2022 i syfte att uppnå hög cybersäkerhetsnivå i hela unionen. I februari 2023 tillsatte regeringen en särskild utredare med uppgift att föreslå de anpassningar av svensk rätt som är nödvändiga för att NIS2-direktivet ska kunna genomföras.

Utredningen överlämnade den 5 mars 2024 delbetänkandet *Nya regler om cybersäkerhet* (SOU 2024:18) och föreslår att Sverige genomför direktivet genom en ny lag - lag om cybersäkerhet. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2025 och då ersätta den nu gällande lagen (2018:1174) om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster (NIS-lagen). Jämfört med den lagen omfattar Cybersäkerhetslagen en mycket större del av samhället och innehåller skärpta krav.

Cybersäkerhetslagen föreslås omfatta betydligt fler aktörer, eftersom antalet sektorer utökas från sju till 18. Den andra viktiga skillnaden är att kraven kommer att gälla för hela verksamheten inte bara för leverans av samhällsviktiga och digitala tjänster. Innebörden är att den som bedriver verksamhet inom någon av sektorerna som utgångspunkt omfattas av kraven i cybersäkerhetsregleringen. Det gäller för såväl offentliga som enskilda verksamhetsutövare. Offentlig förvaltning är en egen sektor.

I utredningen slås fast att samtliga kommuner i dess helhet omfattas av lagens krav. Undantag gäller för kommunfullmäktige. Undantag gäller också för den del av verksamheten som bedriver säkerhetskänslig verksamhet eller brottsbekämpning.

Förslaget innebär att det ställs krav på verksamhetsutövare. De ska bland annat vidta riskhanteringsåtgärder för att skydda nätverks- och informationssystem och systemens fysiska miljö mot incidenter. Åtgärderna ska utgå från en riskanalys, vara proportionella i förhållande till risken och de ska utvärderas. Det ställs också krav på att verksamhetsutövaren ska bedriva ett systematiskt och riskbaserat informationssäkerhetsarbete samt krav på att verksamhetens ledning ska genomgå utbildning och att anställda ska erbjudas utbildning. Vidare gäller en skyldighet för verksamhetsutövare att rapportera betydande incidenter till MSB. Det införs också en anmälnings- och uppgiftsplikt för verksamhetsutövaren till tillsynsmyndigheten.

Tillsynsmyndigheten ska på olika sätt ingripa mot verksamhetsutövare som åsidosätter sina skyldigheter enligt lagen.

Proposition väntas under hösten 2025 och ny lag förväntas träda i kraft den 15 januari 2026.

Motståndskraft i samhällsviktiga tjänster

Regeringen beslutade den 23 februari 2023 att tillkalla en särskild utredare med uppgift att föreslå de anpassningar av svensk rätt som är nödvändiga för att EU:s direktiv om åtgärder för en hög gemensam cybersäkerhetsnivå i hela unionen (NIS2-direktivet) och EU:s direktiv om kritiska entiteters motståndskraft (CER-direktivet) ska kunna genomföras. CER-direktivets syfte är att stärka kritiska verksamhetsutövares motståndskraft och förmåga att tillhandahålla samhällsviktiga tjänster på den inre marknaden.

Enligt direktivet ska medlemsstaterna senast den 17 juli 2026 identifiera verksamhetsutövare som erbjuder samhällsviktiga tjänster inom sektorerna energi, transport, bankverksamhet, finansmarknadsinfrastruktur, hälso- och sjukvård, dricksvatten, avloppsvatten, digital infrastruktur, offentlig förvaltning, rymden samt produktion, bearbetning och distribution av livsmedel. Medlemsstaterna ska senast den 17 januari 2026 ta fram en nationell riskbedömning och en strategi för kritiska verksamhetsutövares motståndskraft.

I slutbetänkandet som lades i september 2024, SOU 2024:64, föreslår utredningen att CER-direktivet införlivas genom en ny lag, lagen om motståndskraft hos kritiska verksamhetsutövare.

Enligt förslaget ska regelverket tillämpas på enskilda och offentliga verksamhetsutövare som tillhandahåller en samhällsviktig tjänst i eller till Sverige och som omfattas av någon av sektorerna i bilagan till direktivet, alltså energi, transport, bankverksamhet, finansmarknadsinfrastruktur, hälso- och sjukvård, dricksvatten, avloppsvatten, digital infrastruktur, offentlig förvaltning, rymden samt produktion, bearbetning och distribution av livsmedel. Vidare krävs att verksamhetsutövaren har identifierats som kritisk av tillsynsmyndigheten och för det ska dels verksamhetsutövaren ha kritisk infrastruktur belägen i Sverige, dels ska en incident få en betydande störande effekt för tillhandahållandet av den samhällsviktiga tjänsten.

Lagförslaget innehåller krav på kritiska verksamhetsutövare att göra riskbedömning, vidta tekniska, säkerhetsmässiga och organisatoriska åtgärder för motståndskraft och rapportera incidenter som medför eller kan medföra en betydande störning i tillhandahållandet av den samhällsviktiga tjänsten. Det innehåller vidare regler om bakgrundskontroll i syfte att endast den som bedöms lämplig ska få vara anställd eller på annat sätt delta i befattningar där deltagandet kan orsaka mer än ringa skada på den samhällsviktiga tjänsten.

Ingripande sker enligt förslaget genom att tillsynsmyndigheten beslutar om föreläggande, sanktionsavgift eller anmärkning. Nivåerna på sanktionsavgiften föreslås vara desamma som för väsentliga verksamhetsutövare i den föreslagna lagen om cybersäkerhet.

Förslaget har under vintern 2024/25 varit ute på remiss.

Försöksverksamhet i kommuner och regioner

I syfte att öka kommuners och regioners kapacitet att hantera komplexa utmaningar kopplade till exempelvis den demografiska utvecklingen och klimatförändringarna, tillsatte regeringen i november 2021 en särskild utredning gällande möjligheterna att främja försöksverksamhet inom offentlig sektor som avser samverkan, tillitsbaserad styrning och om att tillvarata teknikutvecklingens möjligheter. En delredovisning om försöksverksamhet som inte kräver författningsändringar lämnades i november 2022, SOU 2022:59. Ett slutbetänkande med förslag till författningsreglering lämnades i december 2023, SOU 2023:94. Slutbetänkandet innehåller bland annat förslag till lag om försöksverksamhet med statsbidrag för små kommuner, förslag till lag om försöksverksamhet med avtal om hälso- och sjukvård samt förslag till lag om försöksverksamheter gällande samverkan mellan kommuner på lantmäteriområdet. Slutbetänkandet har under våren 2024 varit ute på remiss.

Pandemilagstiftning

Regeringen har tillsatte under 2021 en särskild utredning - Författningsberedskap inför framtida pandemier, Dir. 2021:68 - för översyn av smittskyddslagstiftning, smittbärarpenning och smittskydd för vissa grupper inom socialtjänsten med mera för beredskapen för framtida pandemier. Utredningen har lämnat slutbetänkande (SOU 2023:56) som bland annat innehåller förslag om införande av extraordinär smittskyddsåtgärd i syfte att stärka skyddet för personer i särskilda boendeformer. Slutbetänkandet har i början av 2024 varit ute på remiss.

Vidare tillsatte regeringen i juni 2023 utredningen Stärkt beredskap inför framtida pandemier, Dir 2023:106. I utredningens uppdrag ingår bland annat att lämna underlag till en nationell strategi för hantering av pandemier, att se över vissa organisatoriska frågor som rör smittskyddsläkare, att lämna förslag på utformning av ett nationellt samordningsansvar för vårdhygienfrågor samt att analysera och föreslå nya bestämmelser för att motverka trängsel. Genom tilläggsdirektiv från regeringen i september 2024 utvidgades utredningens uppdrag till att även omfatta en översyn av smittskyddslagen och smittskyddförordningen samt att analysera och föreslå viss kompletterande reglering för personuppgiftsbehandling. Uppdraget ska redovisas senast den 30 januari 2026. Utredningen lämnade i april 2025 delbetänkandet *Stärkt pandemiberedskap* (SOU 2025:48) med förslag till författningsregleringar. Betänkandet innehåller förslag på hur smittskyddsregleringen kan stärkas och anpassas för att bättre hantera framtida pandemier. Det föreslås bland annat en ny lag - lagen om samhällsinriktade smittskyddsåtgärder - som ger regeringen möjlighet att snabbt agera och föreskriva om smittskyddsåtgärder i samhället vid en pandemi samtidigt som grundläggande fri- och rättigheter inte inskränks mer än absolut nödvändigt och lagändringar för att möjliggöra storskalig testning och smittspårning. Lagförslagen föreslås träda i kraft den 1 september 2026.

En ändamålsenlig statlig samverkan med kommuner och regioner

Regeringen har tillsatt en särskild utredare som ska kartlägga och analysera statens former för samverkan och dialog med kommuner och regioner samt se över regleringen av fullmäktige- och nämndsammanträden, Dir. 2022:89. Syftet är att främja en ändamålsenlig samverkan och dialog inom den offentliga förvaltningen och att

möjliggöra att såväl distans-deltagande som digitala sammanträden kan genomföras på ett demokratiskt, rättssäkert och praktiskt sätt.

Utredningen har i juni 2024 överlämnat betänkandet SOU 2024:43 som föreslår författningsregleringar gällande regeringens överläggningar med kommuner och regioner, ändringar i hälso- och sjukvårdslagen med avseende på samverkan mellan de regioner som ingår i en samverkansregion samt ändringar i kommunallagen med avseende på distanssammanträden i fullmäktige och nämnder. Vidare föreslås en ändring i förordningen med länsstyrelseinstruktion med avseende på inrättande av kommunala regionråd för informationsutbyte mellan länsstyrelsen å ena sidan och kommunerna och regionen i länet å andra sidan. Författningsregleringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2026.

Betänkandet har under hösten/vintern 2024 varit ute på remiss.

Straffrättsliga åtgärder mot korruption och tjänstefel

I syfte att säkerställa att lagstiftningen är effektiv, ändamålsenlig och anpassad till Sveriges internationella åtaganden har regeringen i februari 2024 gett en särskild utredare i uppdrag att se över den straffrättsliga lagstiftningen om korruption och tjänstefel, Dir. 2024:14. Enligt detta direktiv och tilläggsdirektiv, Dir. 2025:57, ska utredaren bland annat ta ställning till om den straffrättsliga lagstiftningen är effektiv och modern eller om det finns behov av förändringar och lämna nödvändiga författningsförslag, och ta ställning till om det straffrättsliga ansvaret för tjänstefel bör utvidgas och, oavsett ställningstagande i sak, lämna författningsförslag som innebär att tjänstefelsansvaret utvidgas till att omfatta även annat än åtgärder som vidtagits vid myndighetsutövning.

Utredningen har i juli 2025 överlämnat betänkandet SOU 2025:87 och föreslår bland annat att:

- korruptionsbrotten samlas i en ny lag som benämns lag om straff för vissa korruptionsbrott,
- straffansvaret för mutbrott förtydligas och straffskalan skärps,
- straffbestämmelsen om handel med inflytande utvidgas och förtydligas, straffskalan skärps och ett grovt brott införs,
- ett nytt straffansvar för oaktsam finansiering av korruptionsbrott införs,
- ett utvidgat ansvar för missbruk av det offentliga uppdraget införs genom ett nytt brott, missbruk av offentlig ställning,
- straffskalan för tjänstefel skärps och det förtydligas vilka omständigheter som kan beaktas vid bedömningen av om en gärning är ringa och därmed undantagen från straffansvar, och
- möjligheten för svensk domstol att döma över korruptionsbrott som begås utomlands utökas.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2027.

Bättre förutsättningar för klimatanpassning

Klimatanpassningsutredningen 2025 har haft i uppdrag att analysera och vid behov föreslå ny eller anpassad lagstiftning för att effektiva klimatanpassningsåtgärder ska kunna genomföras. Utredningen har även haft i uppdrag att identifiera möjliga finansieringsmodeller för att långsiktigt fördela kostnaderna mellan de aktörer som drar nytta av en klimatanpassningsåtgärd.

Utredningen lämnar i betänkandet *Bättre förutsättningar för klimatanpassning* (SOU 2025:51) elva förslag till förändringar i befintlig lagstiftning som skapar bättre förutsättningar för genomförandet av klimatanpassningsåtgärder. Med det avses i första hand sådana åtgärder som tar mark i anspråk för att skydda byggnader eller annan egendom mot skador från naturhändelser. Det kan exempelvis handla om att anlägga vallar eller diken, men också om att schakta bort instabil mark.

Utredningen föreslår också att staten bör ta på sig ansvaret för att etablera skydd mot översvämningar från havet längs vissa kuststräckor och lämnar förslag på en process för detta. Utredningen lämnar vidare förslag på en ny lag som gör det möjligt för en kommun att ta ut en del av kostnaderna för en klimatanpassningsåtgärd som kommunen genomför av fastighetsägare, vars fastigheter skyddas av åtgärden.

Etableringsboendelagen – ett nytt system för bosättning av vissa nyanlända

Regeringen har tagit emot betänkandet Etableringsboendelagen - ett nytt system för bosättning för vissa nyanlända, SOU 2025:35, med förslag på hur kommunernas inflytande över mottagandet av nyanlända kan öka och på hur etableringsboende kan införas.

Utredningen föreslår:

- Att kommunerna ska få större inflytande över hur många nyanlända de ska ta emot genom att de ges möjlighet att ange ett önskat kommunal.
- Att bostadssituationen och förekomsten av områden med problem kopplat till utanförskap tillkommer som kriterier som ska beaktas vid fördelningen av nyanlända mellan kommuner.
- Att det införs en ny modell med etableringsboende som innebär att kommunerna ansvarar för att ordna ett etableringsboende för vissa nyanlända. I normalfallet ska nyanlända ha rätt till etableringsboende i 36 månader.
- Att rätten till etableringsboende ska vara villkorad och att den kan upphöra i förtid. En nyanländ som inte aktivt bidrar till sin etablering i arbets- och samhällslivet kan förlora sin rätt till etableringsboende.
- Att den nuvarande bosättningslagen med tillhörande förordningar ska upphöra att gälla och ersättas av lagen och förordningen om etableringsboende för vissa nyanlända.

Utredningen föreslår att Etableringsboendelagen och etableringsboendeförordningen träder i kraft den 1 juli 2026. Bestämmelserna om anvisningsförfarandet och rätten till etableringsboende föreslås dock tillämpas först från och med den 1 januari 2027.

Betänkandet är under våren/sommaren 2025 ute på remiss.

Förbättrad konkurrens i offentlig och privat verksamhet

I syfte att stärka och komplettera konkurrenslagstiftningen för att i högre utsträckning kunna säkerställa en effektiv konkurrens och väl fungerande marknader, tillsatte regeringen i oktober 2023 en särskild utredare för att överväga behovet av nya, kompletterande regler inom konkurrensområdet. En del av utredningsuppdraget har varit att överväga om de nuvarande reglerna i konkurrenslagen om konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet bör ändras (bland annat med uppgiften att analysera hur bestämmelserna om konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet skulle kunna utformas på ett mer ändamålsenligt sätt för att motverka konkurrensbegränsande beteenden av offentliga aktörer på lokala marknader.)

Utredningen lämnade i april 2025 betänkandet *Förbättrad konkurrens i offentlig och privat verksamhet*, SOU 2025:22, med förslag till författningsregleringar. Betänkandet innehåller bland annat förslag till ny lag om offentlig säljverksamhet som innebär skärpta krav på offentlig säljverksamhet med regelbunden utvärdering och särredovisning av säljverksamheten samt införandet av en marknadsstörningsavgift som kan påföras offentlig aktör. Lagförslagen föreslås träda i kraft den 1 augusti 2026. Betänkandet är under våren/sommaren 2025 ute på remiss.

Nya regler om säkerhetsprövningar

Regeringen beslutade sommaren 2023 att utse en särskild utredare att se över och föreslå förändringar av processen för säkerhetsprövningar. Syftet med utredningen är att stärka regleringen på personalsäkerhetsområdet, ge verksamhetsutövare tydliga förutsättningar för sitt säkerhetsskyddsarbete samt öka rättssäkerheten och förutsebarheten för såväl enskilda som verksamhetsutövare, Dir. 2023:91. Utredaren ska bland annat

- överväga vilka uppgifter som ska ingå i underlaget vid en säkerhetsprövning och föreslå vilka krav som ska ställas på detta underlag,
- bedöma om det bör finnas en möjlighet enligt säkerhetsskyddslagen att överklaga ett säkerhetsprövningsbeslut,
- analysera vilka ytterligare möjligheter som bör finnas att stänga av en statligt anställd när han eller hon inte längre godkänns vid säkerhetsprövningen, och
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Utredningen överlämnade i december 2024 betänkandet *Säkerhetsprövningar – nya regler* (SOU 2024:88) med förslag till författningsregleringar. Bland annat föreslås bestämmelser som tydliggör vilka personliga förhållanden en grundutredning vid säkerhetsprövningen normalt ska omfatta, att det ska göras en helhetsbedömning av allt som framkommit inför beslut i säkerhetsprövningsfrågan, förbättrad beslutsprocess med nya dokumentationskrav såsom skriftliga beslut med motiveringskrav vid beslut till den enskildes nackdel samt möjlighet för arbetstagare att överklaga ett säkerhetsprövningsbeslut och att det ska inrättas en särskild nämnd för hantering av överklaganden.

Betänkandet har under våren 2025 varit ute på remiss.

Förbättrade möjligheter att skydda Sveriges säkerhet

Det försämrade omvärldsläget ställer särskilt höga krav på de verksamhetsutövare som ansvarar för viktiga funktioner i samhället. De aktörer som bedriver de mest skyddsvärda verksamheterna i samhället omfattas av reglerna i säkerhetsskyddslagen (2018:585). En särskild utredare har i oktober 2023 getts i uppdrag att föreslå åtgärder för att stärka kontrollen av skyddsvärd verksamhet, Dir. 2023:152. Syftet med uppdraget är att öka förmågan att möta förändrade förhållanden som innebär ett hot mot Sveriges säkerhet. Utredaren ska bland annat

- mot bakgrund av att det under senare tid har uppstått situationer där avtalsförhållanden och liknande förfaranden, som ursprungligen inte omfattats av säkerhetsskyddslagens krav, kommit att innebära risker för Sveriges säkerhet, föreslå en ordning för hur en statlig myndighet ska kunna ingripa i avtalsförhållanden och andra pågående förfaranden som av säkerhetsskäl behöver avslutas eller på annat sätt förändras,
- analysera förutsättningarna för ett system där enskilda verksamhetsutövare ska kunna få ersättning för kostnader som uppstått på grund av ett statligt ingripande i en avtalsrelation eller annat pågående förfarande,
- föreslå ett system med tvångsåtgärder i säkerhetsskyddslagen som ska kunna tillämpas vid fara i dröjsmål i samband med aktiviteter som kan skada Sveriges säkerhet,
- kartlägga och föreslå vilka register som Säkerhetspolisen bör kunna inhämta uppgifter från vid registerkontroll, och
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Utredningen lämnade i mars 2025 betänkandet *Säkerhetsskyddslagen – ytterligare kompletteringar*, SOU 2025:42, med förslag till författningsregleringar. Betänkandet innehåller bland annat förslag till förbättrade möjligheter att upptäcka och ingripa mot pågående förfaranden som är olämpliga från säkerhetssynpunkt, införandet av en särskild anmälningsplikt för vissa pågående förfaranden som inte kräver säkerhetsskyddsavtal, förbättrade möjligheter att vidta åtgärder vid fara i dröjsmål och utvidgande av registerkontrollen till att avse fler register och uppgifter än de som omfattas idag. Utredningen gör bedömningen att det inte bör införas särskild rätt till ersättning vid pågående förfaranden med stöd av säkerhetsskyddslagen.

Betänkandet är under sommaren 2025 ute på remiss.

Incitament för lägre skattesatser i kommunsektorn

Regeringen har i augusti 2025 lämnat utredningsuppdrag att analysera hur statliga åtgärder som motverkar ökande skattesatser och statliga åtgärder som stimulerar skattesänkningar i kommuner och regioner kan utformas. Utredaren ska också lämna förslag på sådana åtgärder. Syftet med utredningen är att analysera förutsättningarna för att införa åtgärder för att motverka att fler kommuner och regioner höjer den kommunala skattesatsen. Syftet är även att stimulera att fler kommuner och regioner ska välja att sänka skattesatsen. På så sätt kan de negativa effekterna av höga kommunala skattesatser motverkas.

Utredaren ska bland annat

- analysera hur statliga åtgärder som motverkar höjning av befintliga skattesatser i kommuner och regioner (skattebroms) kan utformas samt för vilka syften och i vilka situationer sådana åtgärder kan användas,
- analysera hur statliga åtgärder som stimulerar sänkningar av befintliga skattesatser i kommuner och regioner (skattesänkingspremie) kan utformas samt för vilka syften och i vilka situationer sådana åtgärder kan användas,
- oavsett bedömning i sak, lämna förslag på en eller flera skattebromsar och skattesänkingspremier, och
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Uppdraget ska redovisas senast den 27 februari 2026.

Ett ändamålsenligt regelverk för bakgrundskontroller

Regeringen har i september 2025 beslutat att en särskild utredare ska analysera behovet av och förutsättningarna för att göra bakgrundskontroller i såväl offentlig som privat verksamhet, dir, 2025:83. Syftet är bland annat att ge verksamheter ändamålsenliga verktyg inför och under anställning för att kunna förebygga de risker som förekomsten av personer med brottsliga eller andra skadliga intentioner innebär på arbetsplatser, exempelvis infiltration och annan otillbörlig påverkan.

Utredaren ska bland annat

- lämna förslag på ett ändamålsenligt, proportionerligt och rättssäkert regelverk för bakgrundskontroller inför eller under anställning, uppdrag eller annat deltagande i verksamheten på motsvarande sätt som anställda,
- redovisa behovet av och förutsättningarna för offentliga och privata verksamheter att göra bakgrundskontroller i andra situationer än vid anställning och liknande förhållanden, t.ex. vid ingående eller uppföljning av avtal och, där det bedöms finnas ett särskilt stort behov, lämna nödvändiga författningsförslag,
- analysera förutsättningarna för, och lämna förslag om, att obligatoriska kontroller av uppgifter i misstankeregistret och belastningsregistret ska göras inför anställning och annat deltagande i verksamheter enligt socialtjänstlagen och LSS som riktar sig till vuxna, däribland äldre, och
- analysera och bedöma om obligatoriska kontroller av uppgifter i misstankeregistret och belastningsregistret bör införas för fler verksamheter.

Uppdraget ska redovisas senast den 11 mars 2027.

Säkerhet och tillgänglighet vid val

För att skydda de allmänna valen samt stärka möjligheterna att utnyttja rösträtten föreslår regeringen ändringar i vallagen (2005:837), prop. 2024/25:181.

Förslagen innebär bland annat följande.

- Valmyndigheten ges ett uttryckligt ansvar att stödja och samordna arbetet med skydd av val.

- Länsstyrelserna, kommunerna och de utlandsmyndigheter som har inrättat röstningslokaler ska skyndsamt rapportera incidenter som kan påverka genomförandet av val till Valmyndigheten.
- Kraven på att röstningen ska vara tillgänglig för alla väljare tydliggörs.
- Fler väljare, bland annat personer som är placerade på särskilda ungdomshem, ska få möjlighet att rösta med ambulerande röstmottagare.
- Utlandssvenskar som fallit ur röstlängden ska kunna förtidsrösta i Sverige och genom förtidsrösten återupptas i röstlängden.

Vidare bedömer regeringen att det bör införas en möjlighet att skicka digitala röstkort till väljare som har valt att ta emot meddelanden från myndigheter i en säker digital brevlåda.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 december 2025

Nyheter och rättsutveckling inom upphandlingsområdet

Regeringen EU-kommissionen har inlett en översyn av upphandlingsdirektiven för att förenkla regelverket och minska den administrativa bördan kopplat till offentlig upphandling. Uppdraget leds av den franske EU-kommissionären Stéphane Séjourné och sker mot bakgrund av kritik från bland annat Europeiska revisionsrätten. Bland annat har det identifierats att offentlig upphandling tyvärr förefaller ha förhållandevis få anbudsgivare varvid en översyn av regelverket är av stor vikt, enligt EU-kommissionen.

Det är för tidigt att spekulera i vad utvärderingen av nuvarande direktiven- och en förväntad revision kan leda till men bra att känna till att en övergripande översyn och genomlysning är startad. Ursula von der Leyen har listat ett par aspekter som bör ingå i översynen, vilket ger vägledning för ambitionsnivån:

- Förenkla regelverket och minska den administrativa bördan.
- Säkerställa tillgången till vissa kritiska teknologier, varor och tjänster.
- Möjliggöra premiering av produkter från den inre marknaden vid offentlig upphandling för vissa strategiska sektorer och teknologier.

Även behovet av att öka konkurrensen (inklusive inte minst deltagande från små och medelstora företag), att främja innovation och hållbarhet i upphandlingar har lyfts fram i olika sammanhang det senaste året.

Inom kommissionen finns det även en medvetenhet om vikten av att rättsakterna om offentlig upphandling är koherenta (att de samspelar och hänger ihop). Inte bara sett var för sig, utan även som en helhet tillsammans med exempelvis de sektorsspecifika regler om upphandling som har införts i särskild lagstiftning på EU-nivå. Sektorslagstiftning finns bland annat inom hållbarhetsområdet. Det är dock bara en utvärdering av upphandlingsdirektiven som är annonserad för tillfället.

Enligt information från kommissionen inleddes ett offentligt samråd under slutet av 2024 och kommissionen planerar att anta en utvärderingsrapport under tredje kvartalet 2025. Om detta verkligen leder till att nya regler beslutas, och hur lång tid det i så fall tar tills en eventuellt ny unionslagstiftning är beslutad av Europaparlamentet och rådet, vet vi inte idag.

Om det handlar om nya upphandlingsdirektiv kommer dessa dessutom att implementeras i svensk lagstiftning i en särskild ordning, vilket också påverkar tidslinjen. Som jämförelse kan uppmärksammas att processen för de direktiv som styr nuvarande upphandlingslagar tog cirka sex år, från kommissionens grönbok i januari 2011, till att lagarna trädde i kraft den 1 januari 2017.

En annan nyhet som är relevant för upphandlingsområdet är att Byggandets kontraktskommitté (BKK) den 15 oktober 2024 lanserade ett utkast till nya standardavtal i bygg- och anläggningsbranschen avsedda att ersätta de nuvarande standardavtalen AB 04 och ABT 06. Avtalen har getts namnen AB 25 och ABPU 25 och har varit ute på remiss under våren 2025. Det har efter remissförfarandet inkommit en stor mängd remissvar till BKK varför de nya standardavtalen inte lär träda i kraft under 2025. Det är i dagsläget inte känt när de nya standardavtalen väntas träda i kraft. Då kommunens upphandlande bygg- och anläggningsentreprenader använder sig av BKK:s standardavtal kommer dock ändringar från nuvarande standardavtal att påverka kommunen om- eller när kommunen i sina upphandlingar kommer att hänvisa till de nya standardavtalen.

Utöver ovanstående nyheter inom de upphandlingsrättsliga lagstiftningsområdet kan det noteras att EU i det senaste börjat nyttja de nyligen tillkomna regelverk (som omnämndes i förra årets EVP) som finns inom det EU-rättsliga upphandlingsregelverket som ett led i arbetet med att säkra EU:s inre marknad och att göra det svårare för aktörer från tredje land (dvs utanför EU respektive länder som inte har anslutit sig till GPA, Government Procurement Agreement, eller motsvarande) att delta i offentliga upphandlingar inom den Europeiska unionen. Detta har dels manifesterats genom två domslut i EU-domstolen som anger att aktörer från länder utanför EU, eller som inte anslutit sig till GPA, anger att sådana aktörer inte åtnjuter de rättigheter till rättsmedel, i form av rätten att söka överprövning av en upphandlande myndighets beslut eller agerande, som en aktör från EU eller en aktör som är ansluten till GPA har. Se domslut i EU-domstolens mål CRRC Qingdao Sifang - C-266/22 respektive EU-domstolens mål Kolin - C-652/22. Dels har detta också manifesterats genom EU-kommissionens första beslut kopplat till den så kallade IPI-förordningen som anger att medlemsstaterna har röstat om att begränsa tillgången till EU:s marknad för offentlig upphandling avseende medicinsk utrustning gällande aktörer från Kina för en period om fem år, i enlighet med EU:s så kallade IPI-förordning (Förordning (EU) 2022/1031). Reglerna i detta avseende gäller upphandlingsförfaranden överstigande 5 miljoner EUR.

Utöver ovan nämnda regeländringar och ny "kursriktning" gällande EU:s agerande kopplat till aktörer från tredje länder kan det nämnas att det under kommande år finns vägledande rättspraxis, inom upphandlingsområdet, att vänta från Högsta förvaltningsdomstolen. Högsta förvaltningsdomstolen har meddelat prövningstillstånd i två ärenden där utfallet kan få såväl vägledande som praktisk betydelse för Lunds kommun. Det ena ärendet gäller bedömning av det så kallade "Hyresundantaget". I korthet kan Hyresundantaget förklaras med att ett hyreskontrakt som huvudregel inte är upphandlingspliktigt enligt upphandlingslagstiftningen. Om den upphandlande myndigheten dock har någon typ av byggnation eller renovering kopplat till hyreskontraktet är frågan när detta medför att det hela i stället ska anses vara upphandlingspliktigt. Rättsläget har länge varit förhållandevis oklart och upphandlande myndigheter har länge hoppats på någon form av vägledning från Högsta förvaltningsdomstolen. I HFD:s mål nummer 1017:25 är förhoppningen att viss vägledning ska komma gällande hur hyresundantaget ska tolkas och tillämpas avseende

hur huvudföremålet ska bestämmas för ett kontrakt som avser hyra av lokaler i såväl en befintlig byggnad som i en tillbyggnation som hyresvärden enligt kontraktet ska låta uppföra. Vidare har HFD också meddelat prövningstillstånd gällande hur det så kallade verksamhetskriteriet avseende intern upphandling ska tolkas. I juli 2022 kritiserade Konkurrensverket i ett tillsynsbeslut de skånska kommuner, däribland Lunds kommun, som hade köpt avfallstjänster från det gemensamt ägda bolaget Sysav utan föregående konkurrensutsatt upphandling. Enligt Konkurrensverket var det fråga om en otillåten direktupphandling när kommunerna upphandlade tjänsterna med hänvisning till undantaget om intern upphandling i lagen om offentlig upphandling. HFD har nu meddelat prövningstillstånd gällande hur verksamhetskriteriet i undantaget från upphandlingsplikt genom så kallad intern upphandling ska tolkas.

Dataskydd och digitaliseringsjuridik

Generellt inom dataskydd, digitalisering och informationsförvaltning

Regleringen inom dataskydd/integritet och digitalisering utvecklas kontinuerligt. Detta innebär att området kommer att fortsätta ha en långsiktig påverkan på kommunens utvecklings- och digitaliseringsarbete även under planperioden 2026–2028.

EU:s satsning på det digitala årtiondet, med målsättningen att senast 2030 etablera en digital inre marknad där data kan flöda fritt på ett kontrollerat och säkert sätt, fortsätter att forma förutsättningarna för offentlig sektor. Initiativet syftar till att stärka Europas konkurrenskraft och stimulera investeringar i ny teknik och innovation. I detta sammanhang har flera rättsakter tagits fram, däribland dataakten (Data Act), dataförvaltningsakten (Data Governance Act) och AI-förordningen (AI Act).

Dataakten och dataförvaltningsakten kommer troligen att påverka kommunens verksamhet särskilt när det gäller tillgång till och vidareutnyttjande av data. Dessa har beskrivits i kommunens Ekonomi- och verksamhetsplan med budget för 2023–2025. AI-förordningen, som antogs våren 2024 och implementeras successivt, bedöms få betydande konsekvenser för flera kommunala verksamheter och beskrivs mer utförligt i avsnitt nedan.

EU:s inflytande över vår informationsförvaltning växer i takt med att digitala frågor blir alltmer integrerade i samhällsutvecklingen. Det handlar både om att främja den inre marknaden, stärka cybersäkerheten, skydda digital kommunikation och säkerställa ett hållbart och inkluderande informationssamhälle. Inom ramen för detta utvecklas strategiska ramverk såsom EU:s cybersäkerhetsstrategi samt de relaterade ramverken för cyberresiliens, cybersäkerhet och cybersolidaritet.

Mot denna bakgrund är det angeläget att Lunds kommun fortsätter att prioritera dessa frågor och satsar på integritetsvänlig innovation och digitalisering. Ett konkret exempel är det dataskyddsteam som etablerades 2022 på kommunkontoret, med det huvudsakliga uppdraget att arbeta kommunövergripande för att främja utvecklingen av digitala lösningar med hög integritets- och informationssäkerhet. Sedan våren 2025 är dataskyddsteamet en del av den nybildade enheten Informationssäkerhet och dataskydd som tillhör utvecklingsavdelningen.

Användning av AI och ikraftträdandet av AI-förordningen

AI-förordningen, som trädde i kraft 1 augusti 2024, syftar till att skapa en etisk, enhetlig och harmoniserad reglering av AI inom EU. Den klassificerar AI-system baserat på risknivåer, från låg risk till förbjuden tillämpning och ställer olika krav beroende på systemets riskklass.

Tiden från ikraftträdande till att reglerna ska tillämpas sker i etapper från och med februari 2025 och förordningen ska tillämpas i sin helhet i augusti 2026. I dagsläget tillämpas centrala bestämmelser som art. 5 vilken förbjuder AI-tillämpningar med oacceptabla risker, samt art. 4 som ålägger Lunds kommun att utbilda personal i säker och korrekt användning av AI. Från och med augusti 2026 kommer art. 6 som reglerar användning av högrisk AI-system att börja tillämpas. Det gäller exempelvis system som används för att bedöma rätten till kommunala tjänster och förmåner, inom rekrytering, utbildning samt i kritisk infrastruktur. För dessa system ställs höga krav på mänsklig tillsyn, dokumentation samt hantering av snedvridningar och fördomar. Vid överträdelser av AI-förordningen kan administrativa sanktionsavgifter utdömas, beroende på överträdelsens allvar. Regeringen har tillsatt en utredning (dir. 2024:83) som ska föreslå nationell tillsynsmyndighet för AI-förordningen. Utredningen ska slutredovisas senast den 30 september 2025. Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) har sedan tidigare signalerat att de anser sig lämpade för uppdraget.

Lunds kommun behöver förbereda organisationen för att säkerställa efterlevnad. Viktiga förberedelser innefattar att kartlägga befintliga och planerade AI-lösningar för att säkerställa att ingen förbjuden AI-tillämpning förekommer samt för att identifiera högrisk-AI-system. På sikt behöver rutiner utvecklas för kravställning vid upphandling, säker driftsättning, incidentrapportering och utbildning av personal. Förslagsvis ska flera av kraven som AI-förordningen ålägger kommunen arbetas in i digitaliseringsmodellen. Kommunkontoret arbetar med att ta fram stödmaterial till verksamheterna och har publicerat information om förbjuden AI-tillämpning på kommunens intranät. En AI-utbildning som riktar sig till alla anställda i kommunen har även lanserats under 2024.

Dataskyddsteamet vid kommunkontorets utvecklingsavdelning följer fortsatt utvecklingen på området och stödjer verksamheterna, samtidigt som AI-frågorna integreras i det bredare arbetet med digitalisering, verksamhetsutveckling och kvalitetssäkring.

Nya kameraregler från den 1 april 2025

Från den 1 april 2025 gäller nya regler för kamerabevakning. Syftet med de nya reglerna är att underlätta för myndigheter, kommuner och andra offentliga verksamheter att använda kamerabevakning för att öka säkerheten och förbättra servicen till medborgarna.

Reglerna innebär att kravet på tillstånd från IMY för att bedriva kamerabevakning är borttaget. Det är i stället kommunen som själva ska göra den intresseavvägning som IMY tidigare gjorde i samband med tillståndsprövningen. Intresseavvägningen innebär att kommunen ska göra en noggrann bedömning mellan bevakningsintresset och den enskildes intresse av att inte bli bevakad. De nya reglerna innebär ingen förändring av hur denna avvägning ska göras utan bevakningsintresset måste fortfarande väga tyngre

för att bevakningen ska vara tillåten. Därutöver gäller fortfarande samma krav på att kunna visa att bevakningen är laglig, nödvändig och proportionerlig.

Det nya reglerna medför att Integritetsskyddsmyndigheten (IMY), som är tillsynsmyndighet för kamerabevakning, får ett större vägledande uppdrag. De nya reglerna medför också att IMY kommer att utöva tillsyn i högre utsträckning än vad som tidigare har skett.

För Lunds kommuns del innebär de nya reglerna ett ökat krav på dokumentation gällande sådan kamerabevakning som tidigare var tillståndspliktig, det vill säga bevakning som sker på allmän plats. Viktigt att notera i sammanhanget är att den dokumentation som krävdes innan de nya reglerna trädde i kraft redan var resurskrävande. De nya reglerna kommer därför att kräva än mer resurser i de fall som kamerabevakning skulle vara aktuellt.

Utökade möjligheter för bakgrundskontroller i kommunerna

Regeringen beslutade februari 2024 att utse en särskild utredare som fick i uppdrag att se över möjligheterna att kontrollera anställda och personer som erbjuds anställning eller uppdrag inom kommunerna mot belastningsregistret och misstankeregistret i syfte att ge kommunerna bättre förutsättningar att genomföra bakgrundskontroller, bland annat för att minska risken för infiltration och inre påverkan.

Den 31 oktober 2024 överlämnades promemorian "Utökade registerkontroller vid anställning i kommun" (Ds 2024:24) till regeringen. I promemorian lämnas tre förslag. Det första föreslår att det ska bli möjligt att göra registerkontroller vid anställning som innebär arbete med äldre och personer med funktionsnedsättning. Det andra föreslår att registerkontrollerna av dem som arbetar med barn ska utökas till att omfatta fler brott och uppgifter ur misstankeregistret. Slutligen föreslår det tredje förslaget att kommuner ska få möjlighet att besluta om registerkontroller vid anställning till befattningar som är kritiska för kommunens förmåga att utföra sitt uppdrag.

Förslaget har varit på remiss, men ännu har inte någon lagstiftning beslutats. Med största sannolikhet kommer lagförslagen träda i kraft 2025.

Förordningen om det europeiska hälsodataområdet (EHDS)

Förordningen om ett europeiskt hälsodataområde (EHDS) trädde i kraft den 26 mars 2025 och kommer att börja tillämpas mars 2027 och därefter genomföras stegvis. De flesta skyldigheterna kommer att börja gälla först i mars 2029.

EHDS syftar till att inrätta en gemensam ram för användning och utbytet av e-hälsodata inom hela EU. Förordningen säkerställer att patientdata kan användas sömlöst för primära hälsovårdstjänster, vilket ger patienterna bättre kontroll över sin medicinska information. Genom förordningen inrättas en harmoniserad rättslig och teknisk ram för elektroniska patientjournalssystem som ska främja interoperabilitet, innovation och en väl fungerande inre marknad.

Just nu pågår ett antal projekt för att ta fram underlag till de genomförandeakter som ska komplettera EHDS-förordningen. Dessa genomförandeakter ska beskriva standarder, specifikationer och krav som bidrar till det europeiska utbytesformatet och interoperabilitet för hälsodata. En statlig utredning har tillsatts som har i uppdrag att analysera och föreslå åtgärder som möjliggör en nationell digital infrastruktur för hela

hälso- och sjukvården. När detta är på plats kommer kraven på vårdgivarna klarläggas ytterligare.

Införandet av EHDS kommer att innebära en stor omställning för alla kommuner och kommer att påverka det juridiska ansvaret, tekniska infrastruktur, organisatoriska processer och ekonomi.

Förslag om nytt regelverk för datadelning inom offentlig förvaltning

Ett av de viktigare initiativen inom EU:s digitala decennium är ett förslag till EU-förordning för att stärka interoperabilitet vid datadelning inom och mellan offentliga förvaltningar. Syftet är att medlemsstaternas myndigheter och kommuner ska kunna utbyta information, samarbeta och dela digitala tjänster gränsöverskridande på ett enhetligt och säkert sätt.

Förslaget bygger på principer om öppen källkod, öppna standarder och tillgång till gemensamma lösningar. Det föreslås bland annat att offentliga aktörer ska genomföra interoperabilitetsbedömningar av sina digitala lösningar och att dessa ska tillgängliggöras i en gemensam europeisk plattform.

För svenska kommuner innebär detta potentiellt stora förändringar i krav på teknisk samordning och ökad anpassning till europeiska ramverk. I december 2023 lade en statlig utredning (SOU 2023:96) fram ett förslag till nationellt regelverk om interoperabilitet vid datadelning, i linje med det europeiska initiativet. Förslaget har varit på remiss, men ännu har inte någon svensk lagstiftning beslutats.

SDG-förordningen

Sedan 12 december 2023 gäller SDG-förordningen (Single Digital Gateway). Syftet med förordningen är att det ska bli enklare för privatpersoner och företag att informera sig om och använda digitala tjänster i andra EU-länder. Förordningen innehåller också krav på att utbyta bevis mellan länderna. Med bevis avses exempelvis olika tillstånd, slutbetyg, bolagsinformation, eller bevis på medborgarskap, det vill säga uppgifter som stärker något om en person eller ett företag. Det handlar främst om uppgifter som tillhandahålls av myndigheter, men det finns även information på kommunal nivå som behöver tillgängliggöras.

De aktörer som omfattas av SDG-förordningen kallas behöriga myndigheter och det är den behöriga myndighetens ansvar att uppfylla de krav som SDG-förordningen ställer. Varje kommun ansvarar själva för att analysera vilka delar av kommunens verksamheter som omfattas av SDG-förordningen.

Myndigheten för digital förvaltning (Digg) har utsetts till nationell samordnare för Sverige. Enligt Digg bör berörda myndigheter förbereda sig för anslutning till Diggs tjänster och infrastruktur under 2025, exempelvis eIDAS och den kommande tekniska plattformen för bevisutbyte. Digg har tillsammans med Sveriges regioner och kommuner (SKR) startat en arbetsgrupp av kommuner och tagit fram en plan för att underlätta införandet av SDG för kommuner i Sverige. Arbetsgruppen ska bland annat ta fram underlag som andra kommuner kan utgå ifrån när de gör sin respektive bedömning vilka delar av kommunens verksamheter som omfattas av SDG-förordningen.

Övrigt

Skärpta krav på bemannade skolbibliotek

Från 1 juli 2025 gäller skärpta bestämmelser om skolbibliotek i skollagen. Alla elever i förskoleklass, grundskola och gymnasieskola ska ha tillgång till ett organiserat och bemannat skolbibliotek på den egna skolenheten. Lagförändringen innebär tydligare krav på bemanning, lokaler, medieutbud och samordning med undervisningen. Finansiering återfinns bland de generella statsbidragen.

Skolans säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte

Från 1 juli 2025 trädde ändringar i skollagen i kraft som gäller skolans säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte. Det innebär bland annat om att alla skolor ska ha en beredskapsplan och ett löpande beredskapsarbete samt att skolan ska vidta åtgärder för att obehöriga inte ska ges tillträde när verksamheten pågår. Finansiering sker genom nytt riktat statsbidrag för säkerhetshöjande åtgärder.

Statligt huvudmannaskap för personlig assistans

Förslag föreligger på att insatsen *personlig assistans* enligt lagen (1993:387) om stöd och service för vissa funktionshindrade och assistansersättning enligt socialförsäkringsbalken ska organiseras i ett statligt huvudmannaskap. Försäkringskassan har i uppdrag att undersöka förutsättningarna för att ta över huvudmannaskapet för personlig assistans i sin helhet.

Hälso- och sjukvårdens beredskap

Regeringen föreslår att stärka hälso- och sjukvårdens beredskap i händelse av kris och krig vilket innebär förtydliganden i hälso- och sjukvårdslagen om vilka skyldigheter kommuner och regioner har att erbjuda vård och hjälpa varandra under fredstida krissituationer, höjd beredskap och katastroftillstånd. Lagändringarna föreslås träda i kraft 1 januari 2026, förutom lagändringarna om lagerhållningsskyldighet som föreslås träda i kraft 1 januari 2027.

Medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR) i kommunen

Förslag finns till ändringar i patientlagen (2014:821) och hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) i syfte att tydliggöra primärvårdens uppdrag och ansvar samt stärka tillgången till medicinsk kompetens i kommunal hälso- och sjukvård. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2026 och innebär krav på införande av en medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR) i kommunen.

Stärkt skydd för barn som riskerar att fara illa

Lagrådsremiss om stärkt skydd för barn som riskerar att fara illa innehåller bland annat förslag om att fler myndigheter ska vara anmälningsskyldiga där förändringen föreslås träda i kraft 1 januari 2026.

Nytt regelverk för bygglov

Den 1 december 2025 träder det nya regelverket för bygglov i kraft (Prop. 2024/25:159). Det nya regelverket innebär bland annat ett lagkrav på att särskilt värdefulla byggnadsverk och miljöer tydligt ska pekas ut i kommunens översiktsplan.

Ställföreträdarutredningen

Ställföreträdarutredningen (SOU 2021:35) föreslår att uppgifter från Tingsrätten flyttas till kommunens överförmyndarnämnd. Finansiering genom högre statsbidrag.

Bilaga 2: Förändringsspecifikation av driftramar

Kommunfullmäktige (Tkr)

Ram 2025	16 372		
----------	--------	--	--

Förändringar 2026–2028	2026	2027	2028
Beräknad pris- och löneökning	491	494	508
Reviderat PO-pålägg fr o m 2025 (-1,15 procentenheter)	-40	0	0
KGS som kommunbidrag under KS	-1 387	0	0
Lunds internationella dagar med vänorterna 2026	200	-200	0
KF 240611 Vänortssamarbete med Rivne, Ukraina	0	-50	0
Summa ramförändringar 2026–2028	-736	244	508
Ram 2026–2028	15 636	15 880	16 388

Kommunrevision (Tkr)

Ram 2025	6 262		
----------	-------	--	--

Förändringar 2026–2028	2026	2027	2028
Beräknad pris- och löneökning	188	205	208
KGS som kommunbidrag under KS	-44	0	0
Granskning ny förvaltningsorganisation	0	-100	0
Summa ramförändringar 2026–2028	144	105	208
Ram 2026–2028	6 406	6 511	6 719

Kommunstyrelse (Tkr)

Ram 2025	558 874		
----------	---------	--	--

Förändringar 2026–2028	2026	2027	2028
Beräknad pris- och löneökning	10 082	15 047	14 955
Friskvårdsbidrag från 1700 kr till 2500 kr	-4 776	0	0
Förstärkt klimatpaket	-8 000	0	0
Införande av trygghetsvårdar S Sandby finansieras inom KS trygghetspaket	2 250	0	0
KF 240321 § 96 Ansökan till Unesco om att bilda Biosfärområde Storkriket	1 143	0	0
Klimatpaket - Nyttja kompetens hos studenterna i den gröna omställningen	-750	0	0
KS 201007 Etablering av Europa Direkt i Lund (2021–2025)	-400	0	0

Förändringar 2026–2028	2026	2027	2028
KS 221207 Införande av trygghetsvårdar i S Sandby (försöksverks 2023–2025)	-2 250	0	0
KS 230215 Verksamhetsbidrag Ung Företagsamhet läsår 23/24 till 25/26	-390	0	0
KS 231129 § 429 Vårdstad för konferensen Forum Jämställdhet 2025	-970	0	0
KS 240529 § 208 Lunds kommuns krigsorganisation	0	-7 500	0
KS 241002 § 346 Bredbandsutbyggnad på landsbygden	4 200	-4 200	0
KS 250507 § 166 Förnyelse av Europa Direkt 2026–2030	500	0	0
KS 250910 § 266 Medel för utveckling av besöksnäringen utanför Lunds stad	1 000	-1 000	0
KS 250910 § 268 Ansökan från Destination Dalby om ekonomisk stöd för projekt Destinationsutveckling	500	-500	0
KS 250910 § 270 Ansökan från karnevalskommittén - stöd till Lundakarnevalen 2026	4 700	-4 700	0
KSAU 230612 Utökad verksamhetsbidrag för VentueLab (2023–2025)	-100	0	0
KSAU 231211 § 263 Sommarmedarbetare Lunds universitets studentkår	-25	0	0
Näringslivspaket	-6 000	0	0
Reviderat PO-pålägg fr o m 2025 (-1,15 procentenheter)	-2 075	0	0
Tryggare, snyggare, roligare	-8 000	0	0
Effekthemtagning genomförda upphandlingar	-32	0	0
Effektivare inköpshantering	-895	0	0
Exkludera uppräknig av tillfälliga paket 2025 om 22,8 mnkr	-683	0	0
Förändring av reserverade medel	-12 051	74 808	140 233
Förändring av transfereringar inom KS	1 058	5 330	5 574
Högre PO-pålägg fr o m 2026 (+0,42 procentenheter)	1 108	0	0
KGS som kommunbidrag under KS	139 302	0	0
Lägre bonusintäkter inköp- och upphandlingsfunktion 2025–2026. Del av effekthemtagning	5 100	0	0
Nattvandrarerna teknisk justering (från KS Trygghetspaket till KFN)	-400	0	0
Permanentning och utökning av trygghetsvårdar	1 000	0	0
Omdisponering av trygghetsmedel till ASN för att permanenta socialsekreterare i fält	-2 000	0	0
Tryggare, snyggare, roligare	2 500	-2 500	0
Näringslivspaket	2 000	-2 000	0
Stärkt uppföljning av avtal och arbete mot välfärdsbrottslighet	1 000	0	0
Summa ramförändringar 2026–2028	127 646	72 785	160 762
Ram 2026–2028	686 520	759 305	920 067

Barn- och skolnämnd (Tkr)

Ram 2025	3 016 142		
----------	-----------	--	--

Förändringar 2026–2028	2026	2027	2028
Beräknad pris- och löneökning	90 005	96 376	98 383
Demografiuppräknig förskola	-38 518	-10 749	-1 477
Demografiuppräknig grundskola	-27 838	-17 761	-20 002
Demografiuppräknig fritidshem	-12 084	-5 101	-5 403
Demografiuppräknig anpassad grundskola	9 402	0	0
Demografiuppräknig av tilläggsbelopp för omfattande särskild stöd	-913	0	0
Friskvårdsbidrag från 1700 kr till 2500 kr	1 710	0	0
Klimatpaket - Bättre avfallshandling inom kommunens skolor och förskolor	-1 000	0	0
Livsmedels- och måltidskostnader	-500	0	0
Lönesatsning på prioriterade grupper 2025	1 974	0	0
Pilotprojekt: Frukost till grundskoleelever	-4 000	0	0
Reviderat PO-pålägg fr o m 2025 (-1,15 procentenheter)	-17 701	0	0
Effekt av HR-paket (EFTO)	-3 247	0	0
Effekthemtagning genomförda upphandlingar	-5 903	0	0
Effektivare inköpshandlingar	-1 720	0	0
Finansiering för att möta ökat behov av lagstadgat särskilt stöd till elever	14 500	0	-14 500
Högre PO-pålägg fr o m 2026 (+0,42 procentenheter)	6 185	0	0
KGS som kommunbidrag under KS	-50 434	0	0
Statsbidrag för maxtaxa direkt till BSN (ej finansförvaltningen)	-17 500	0	0
Stärkta skolbibliotek via generella statsbidrag	3 909	0	0
Tillkommande lokalkostnader enligt beslut	-8 007	-1 753	0
Grundskolesatsning	20 000	0	0
Öppna förskolor - del i nya familjecentraler	1 600	1 600	0
Ny "S:t Hansgård"	1 000	1 000	0
Utökad vistelsetid förskolan	5 000	5 000	0
Förskolelyft	2 500	0	0
Förberedande förskoleklass	1 200	1 200	-1 200
Permanentning av frukostprojekt	4 000	0	0
Summa ramförändringar 2026–2028	-26 380	69 812	55 801
Ram 2026–2028	2 989 762	3 059 574	3 115 375

Utbildningsnämnd (Tkr)

Ram 2025	812 387		
----------	---------	--	--

Förändringar 2026–2028	2026	2027	2028
Beräknad pris- och löneökning	24 394	26 700	27 644
Demografiuppräknning gymnasieskola	5 692	3 190	1 730
Demografiuppräknning anpassad gymnasieskola	994	0	0
Demografiuppräknning modersmålsundervisning	-761	0	0
Demografiuppräknning tilläggsbelopp för omfattande särskilt stöd	-194	0	0
Demografiuppräknning Komvux	795	1 086	1 483
Friskvårdsbidrag från 1700 kr till 2500 kr	705	0	0
Klimatpaket - Bättre avfallshantering inom kommunens skolor och förskolor	-100	0	0
Lönesatsning på prioriterade grupper 2025	670	0	0
Reviderat PO-pålägg fr o m 2025 (-1,15 procentenheter)	-7 261	0	0
Effekthemtagning genomförda upphandlingar	-1 246	0	0
Effektivare inköphantering	-965	0	0
Finansiering för att möta ökat behov av lagstadgat särskilt stöd till elever	1 500	0	-1 500
Högre PO-pålägg fr o m 2026 (+0,42 procentenheter)	2 585	0	0
KGS som kommunbidrag under KS	-18 095	0	0
Klimatpaket - Bättre avfallshantering inom kommunens skolor och förskolor	-600	0	0
Klimatpaket - Pilotprojekt: Hållbart resande	-250	0	0
Livsmedels- och måltidskostnader	400	0	0
Skolsociala team	350	0	0
Förändrade lokalkostnader enligt beslut	14 400	0	0
Förändrat intäktsbeting	-5 517	0	0
GY 25 inköp av nya läromedel	0	0	-5 000
Stärkta skolbibliotek via generella statsbidrag	1 291	0	0
Stärkta elevhälsoteam	3 000	0	0
Teknikcollege	750	0	-750
Summa ramförändringar 2026–2028	22 537	30 976	23 607
Ram 2026–2028	834 924	865 900	889 507

Vård- och omsorgsnämnd (Tkr)

Ram 2025	2 730 868		
----------	-----------	--	--

Förändringar 2026–2028	2026	2027	2028
Beräknad pris- och löneökning	84 337	88 177	93 731
Demografiuppräknig, Sol	89 164	71 422	74 936
Demografiuppräknig, LSS daglig verksamhet	3 719	3 719	3 719
Demografiuppräknig, LSS korttidsvistelse	2 910	2 910	2 910
Demografiuppräknig, LSS personlig assistans	2 321	2 321	2 321
Demografiuppräknig, LSS övriga insatser	222	222	222
LSS-Externa placeringar	3 762	1 254	0
Effektivisering och bättre användande av usk-kompetens	-15 000	0	0
Friskvårdsbidrag från 1700 kr till 2500 kr	1 661	0	0
Förstärkt ram vård- och omsorgsnämnden (statsbidrag)	-25 600	0	0
Livsmedels- och måltidskostnader	100	0	0
Lönesatsning på prioriterade grupper 2025	6 420	0	0
Reviderat PO-pålägg fr o m 2025 (-1,15 procentenheter)	-16 336	0	0
Del av statsbidrag (säkerställa god vård & omsorg för äldre) som central finansiering	-10 000	0	10 000
Effekt av HR-paket (EFTO)	-6 152	0	0
Effekthemtagning genomförda upphandlingar	-21 393	0	0
Effektivare inköpshantering	-1 315	0	0
Högre PO-pålägg fr o m 2026 (+0,42 procentenheter)	5 679	0	0
Justering för att bromsa nettokostnadsavvikelsen	-50 000	0	0
KGS som kommunbidrag under KS	-44 235	0	0
Korrigerig av volymfel 2025	-55 000	0	0
KF 250522 § 133 Justering av ram avseende föreningsbidrag från VON-LSS till KFN	-2 010	0	0
Ökad kvalitet i omsorgen	40 000	-10 000	0
Skobidrag för arbetsskor	3 000	-2 000	0
Summa ramförändringar 2026–2028	-3 746	158 025	187 839
Ram 2026–2028	2 727 122	2 885 147	3 072 986

Arbetsmarknads- och socialnämnd (Tkr)

Ram 2025	808 184		
----------	---------	--	--

Förändringar 2026–2028	2026	2027	2028
Beräknad pris- och löneökning	24 245	26 261	27 231
Demografiuppräknig	1 726	4 062	6 470
Friskvårdsbidrag från 1700 kr till 2500 kr	363	0	0
Försörjningsstöd & Externa placeringar	-10 000	0	0
Lönesatsning på prioriterade grupper 2025	4 031	0	0
Minskade kostnader för försörjningsstöd tfa arbetsmarknadsinsatser	-10 000	0	0
Pilotprojekt: ökad förmåga att möta social oro och utanförskap på N Fäladen	-2 000	0	0
Reviderat PO-pålägg fr o m 2025 (-1,15 procentenheter)	-3 318	0	0
Stärkt stöd till ukrainska flyktingar	-6 000	0	0
Effekthemtagning genomförda upphandlingar	-104	0	0
Effektivare inköpshantering	-228	0	0
Försörjningsstöd - justering för att bibehålla 2025 års finansiering	20 000	0	-20 000
Högre PO-pålägg fr o m 2026 (+0,42 procentenheter)	1 222	0	0
KGS som kommunbidrag under KS	-9 056	0	0
Ny socialtjänstlag - finansiering via generella statsbidrag 2026–2027	1 575	0	-1 575
Utveckling av verksamhet för att minska externa placeringar	10 000	-5 000	-5 000
Familjecentral	1 500	0	0
Utökat arbete med socialsekreterare i fält	4 000	0	0
Fontänhuset	1 300	0	0
Summa ramförändringar 2026–2028	29 256	25 323	7 126
Ram 2026–2028	837 440	862 763	869 889

Teknisk nämnd (Tkr)

Ram 2025	447 447		
----------	---------	--	--

Förändringar 2026–2028	2026	2027	2028
Beräknad pris- och löneökning	8 017	8 318	8 630
Demografiuppräknig	844	1 118	1 495
Demografiuppräknig tillkommande arealer	357	0	0
Den nya samhällsbyggnadsförvaltningen	-8 100	0	0
Finansiering av komponentavskrivning av underhåll	1 000	1 000	1 000
Friskvårdsbidrag från 1700 kr till 2500 kr	61	0	0
Infra Klimatpaket: Driftkonsekvens investeringar	600	0	0
KF 221213 Driftkonsekvens av investering i Laddinfrastruktur	960	561	0
KF 221213 Driftkonsekvens av investering i Laddinfrastruktur förändrad finansiering	-1 690	-561	0
KF 221213 Driftkonsekvens av investering i Laddinfrastruktur förändrad finansiering engångsbelopp	1 500	0	-500
Klimatpaket: Sommarkort för unga - pilotprojekt	-5 500	0	0
KS 240410 Driftkonsekvens av årlig investering i medborgarbudget	313	313	313
Reviderat PO-pålägg fr o m 2025 (-1,15 procentenheter)	-1 320	0	0
Tryggare, snyggare och roligare: Rent i centrum	-1 600	0	0
Ökade möjligheter för kostnadsfria kollektivtrafikresor för seniorer	0	-1 000	0
Effekt av HR-paket (EFTO)	-691	0	0
Effekthemtagning genomförda upphandlingar	-71	0	0
Effektivare inköphantering	-271	0	0
Finansiering för att möta ökat resande i färdtjänst med tillstånd enligt lagen om färdtjänst	4 000	0	-4 000
Högre PO-pålägg fr o m 2026 (+0,42 procentenheter)	506	0	0
Infrastruktur Kapitalkostnader exploatering	5 200	11 000	10 000
Infrastruktur Kapitalkostnader infrastruktur	8 500	7 500	7 000
KGS som kommunbidrag under KS	-4 145	0	0
Teknisk jusering: Ansvar för markreserv flyttas från TN till FF	-2 100	0	0
Ökat underhåll av offentliga miljöer	8 000	0	0
Rent och snyggt	2 000	0	0
Tryggare, snyggare och roligare	2 000	-2 000	0
Sommarkort för unga	4 500	-4 500	0
Summa ramförändringar 2026–2028	22 870	21 749	23 938
Ram 2026–2028	470 317	492 066	516 004

Byggnadsnämnd (Tkr)

Ram 2025	45 875		
----------	--------	--	--

Förändringar 2026–2028	2026	2027	2028
Beräknad pris- och löneökning	1 376	1 427	1 423
Demografiuppräknning	299	383	513
Den nya samhällsbyggnadsförvaltningen	-1 300	0	0
Friskvårdsbidrag från 1700 kr till 2500 kr	57	0	0
KS 250503 § 165 Fördjupad planering Kunskapsstråket	0	-1 900	0
Lönesatsning på prioriterade grupper 2025	291	0	0
Reviderat PO-pålägg fr o m 2025 (-1,15 procentenheter)	-591	0	0
Effektivare inköpshantering	-54	0	0
Högre PO-pålägg fr o m 2026 (+0,42 procentenheter)	200	0	0
KGS som kommunbidrag under KS	-1 591	0	0
Arkitekturpolicy	400	-400	0
Näringslivspaket - handläggningstider och bemötande	500	-500	0
Summa ramförändringar 2026–2028	-413	-990	1 936
Ram 2026–2028	45 462	44 472	46 408

Miljönämnd (Tkr)

Ram 2025	20 787		
----------	--------	--	--

Förändringar 2026–2028	2026	2027	2028
Beräknad pris- och löneökning	624	634	659
Demografiuppräknning	130	174	233
Den nya samhällsbyggnadsförvaltningen	-700	0	0
Friskvårdsbidrag från 1700 kr till 2500 kr	19	0	0
Reviderat PO-pålägg fr o m 2025 (-1,15 procentenheter)	-219	0	0
Effektivare inköpshantering	-10	0	0
Högre PO-pålägg fr o m 2026 (+0,42 procentenheter)	100	0	0
KGS som kommunbidrag under KS	-940	0	0
Näringslivspaket - handläggningstider och bemötande	500	-500	0
Summa ramförändringar 2026–2028	-496	308	892
Ram 2026–2028	20 291	20 599	21 491

Kultur- och fritidsnämnd (Tkr)

Ram 2025	485 558		
----------	---------	--	--

Förändringar 2026–2028	2026	2027	2028
Beräknad pris- och löneökning	14 566	16 314	17 032
Demografiuppräknig	979	1 440	2 385
Fler seniorer i rörelse	0	-1 000	0
Friskvårdsbidrag från 1700 kr till 2500 kr	200	0	0
KF 250522 § 133 Justering av ram avseende föreningsbidrag från VON-LSS till KFN	2 010	0	0
KS 240214 § 55 Utredning avseende fortsatt driftform för Stadshallen	-500	-1 000	0
KS 250604 § 213 Utveckling av Stadshallens verksamhet med tillhörande förmedlingstjänst	1 000	0	0
Lönesatsning på prioriterade grupper 2025	1 273	0	0
Musikcheck - ny årskull (helårseffekt)	3 600	3 600	0
Reviderat PO-pålägg fr o m 2025 (-1,15 procentenheter)	-1 899	0	0
Tryggare, snyggare och roligare: Jubileumsfiranden	-400	0	0
Driftkonsekvens av investeringar i eftersatt underhåll	4 500	2 250	2 250
Driftkonsekvens av investeringar i nya ridstigar	338	0	0
Driftkonsekvens av investeringar i offentlig konst	75	0	0
Driftkonsekvens av investeringar i utökade fotbollsplaner Linero	844	844	0
Effekthemtagning genomförda upphandlingar	-344	0	0
Effektivare inköpshantering	-498	0	0
Förmedlingscentral för ökat lokalutnyttjande	2 000	0	0
Högre PO-pålägg fr o m 2026 (+0,42 procentenheter)	682	0	0
KGS som kommunbidrag under KS	-6 580	0	0
Musikcheck - ny årskull (helårseffekt)	0	0	3 600
Nattvandrarerna teknisk justering (från KS Trygghetspaket till KFN)	400	0	0
Stärkt hälsofrämjande och förebyggande arbete för friskare äldre och minskat behov av äldreomsorg	2 000	0	0
Utökad lovverksamhet för en ännu tryggare kommun	1 500	0	0
Tryggare, snyggare och roligare	2 000	-2 000	0
Uppräkning av utförarsättning - musikchecken (2 %)	350	350	0
Summa ramförändringar 2026–2028	28 096	20 798	25 267
Ram 2026–2028	513 654	534 452	559 719

Valnämnd (Tkr)

Ram 2025	2 036		
----------	-------	--	--

Förändringar 2026–2028	2026	2027	2028
Beräknad pris- och löneökning	61	301	73
Reviderat PO-pålägg fr o m 2025 (-1,15 procentenheter)	-11		
Valår 2026	7 448	-7 448	0
Utökat ansvar för distribution av valsedlar	400	-400	0
KGS som kommunbidrag under KS	-118	0	0
Summa ramförändringar 2026–2028	7 780	-7 547	73
Ram 2026–2028	9 816	2 269	2 342

Överförmyndarnämnd (Tkr)

Ram 2025	18 004		
----------	--------	--	--

Förändringar 2026–2028	2026	2027	2028
Beräknad pris- och löneökning	540	577	599
Demografiuppräknig	117	156	209
Reviderat PO-pålägg fr o m 2025 (-1,15 procentenheter)	-539	0	0
KGS som kommunbidrag under KS	-111	0	0
Summa ramförändringar 2026–2028	7	733	808
Ram 2026–2028	18 011	18 744	19 552

Habostyrelse (Tkr)

Ram 2025	6 760		
----------	-------	--	--

Förändringar 2026–2028	2026	2027	2028
Beräknad pris- och löneökning	203	220	228
KGS som kommunbidrag under KS	-69	0	0
Summa ramförändringar 2026–2028	134	220	228
Ram 2026–2028	6 894	7 114	7 342

Servicenämnd (Tkr)

Ram 2025	51 165		
-----------------	---------------	--	--

Förändringar 2026–2028	2026	2027	2028
Beräknad pris- och löneökning	312	341	351
Klimatpaket: Plocket - hållbar möbelhantering	-1 500	0	0
Plocket	2 000	-1 000	-1 000
Reviderat PO-pålägg fr o m 2025 (-1,15 procentenheter)	-66	0	0
Betalfunktion mm för seniorluncher på skolor	150	0	0
Effektivare inköpshantering	-44	0	0
Förändrat anslag enligt bedömning	6 800	-19 600	-4 500
Högre PO-pålägg fr o m 2026 (+0,42 procentenheter)	34	0	0
KGS som kommunbidrag under KS	-205	0	0
Summa ramförändringar 2026–2028	7 481	-20 259	-5 149
Ram 2026–2028	58 646	38 387	33 238

Finansförvaltning (Tkr)

Ram 2025	-226 150		
-----------------	-----------------	--	--

Förändringar 2026–2028	2026	2027	2028
Exploateringsintäkter	40 000	0	0
Intern pensionsavgift	23 500	-12 500	-12 500
Internränta	-20 700	-16 000	-15 000
Pensioner	-41 550	22 600	27 100
Statsbidrag maxtaxa	23 000	0	0
Övrig ram	-10 250	-105 000	-85 000
Summa ramförändringar 2026–2028	14 000	-110 900	-85 400
Ram 2026–2028	-212 150	-323 050	-408 450

Summa nettokostnadsramar	9 028 751	9 290 133	9 688 577
---------------------------------	------------------	------------------	------------------